

SLEZSKÉ ZEMSKÉ MUZEUM

VÝROČNÍ ZPRÁVA

2021

OBSAH

Výroční zpráva	3
Charakteristika a poslání instituce	4
Sbírka Slezského zemského muzea	9
Organizační struktura instituce	10
Spolupráce s jinými organizacemi	15
Prezentační činnost	19
Expozice	19
Výstavy	31
Akce	55
Přednášky pro veřejnost, besedy, vzpomínkové večery, autorská čtení a jiné odborné akce	67
Doprovodné programy	69
Návštěvnost	74
Sbírkotvorná činnost	89
Péče o knihovní fond	97
Věda a výzkum	98
Publikační činnost	114
Základní personální údaje	127
Hospodaření organizace	129
Přílohy – ROZVAHA	138

SLEZSKÉ ZEMSKÉ MUZEUM

V Opavě 30. 6. 2022

Výroční zprávu Slezského zemského muzea sestavili z podkladů jednotlivých oddělení pracovníci Oddělení vnějších vztahů SZM.

Kontaktní osoba pro bližší či upřesňující informace:

Mgr. David Váhala

vahala@szm.cz

Fotografie: archiv SZM.

CHARAKTERISTIKA A POSLÁNÍ INSTITUCE

SLEZSKÉ ZEMSKÉ MUZEUM

SÍDLO ORGANIZACE A KONTAKTNÍ ADRESA

Nádražní okruh 669/31
746 01 Opava
Česká republika

OSTATNÍ ÚDAJE

Tel.: +420 553 622 999
ID datové schránky: 6nwqxf7
Elektronická adresa podatelny: szm@szm.cz
Webové stránky: www.szm.cz

ZŘIZOVATEL

Ministerstvo kultury ČR

Právní postavení:

Státní příspěvková organizace dle zákona číslo 219/2000 Sb. ve znění pozdějších předpisů

Statutární orgán:

Mgr. Jana Horáková

CHARAKTERISTIKA INSTITUCE

Slezské zemské muzeum (dále jen SZM), nejstarší muzeum na území České republiky (založeno 1814), je třetím největším veřejným muzeem vedle Národního muzea v Praze a Moravského zemského muzea v Brně. Slezské zemské muzeum plní funkci muzea ve smyslu ustanovení § 10 odst. 6 zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů. Dle Zřizovací listiny Slezského zemského muzea vydané rozhodnutím Ministerstva kultury ČR ze dne 27. 12. 2000 č. j. 17 473/2000 ve znění pozdějších rozhodnutí MK plní funkci sbírkotvornou, vědeckou, kulturní a metodickou.

POSLÁNÍ INSTITUCE

Muzeum shromažďuje sbírku hmotných dokladů vývoje přírody, včetně živých rostlin a živočichů, prehistorie, historie české i zahraniční provenience, zejména však z území historického Slezska, severní a severovýchodní Moravy, především v oborech: muzeologie, mineralogie, geologie, paleontologie, botanika, dendrologie, entomologie, zoologie, archeologie, etnologie, numismatika, historie, dějiny umění včetně dějin hudby, literatury, divadla, fotografie a nových médií a dějiny vojenství. Svůj sbírkový fond spravuje podle zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů. Sbírkové předměty a poznatky získané jejich zpracováním prezentuje zejména prostřednictvím stálých expozic a výstav, vlastní publikační, vzdělávací a přednáškovou činností v rámci ČR i v zahraničí a dalšími kulturně výchovnými aktivitami určenými pro nejširší veřejnost s přihlédnutím k dětem a mládeži, seniorům a návštěvníkům se speciálními potřebami. Umožňuje studium sbírky badatelům, vydává a veřejně šíří periodické i neperiodické publikace a tiskoviny. Na základě zvláštních předpisů zapůjčuje své sbírkové předměty k účelům studijním a prezentačním, a to i do zahraničí.

Rovněž spravuje historický knižní fond, veřejnou vědeckou knihovnu a sbírku písemností archivní povahy. Ve spolupráci s Archeologickým ústavem AV ČR a v kontextu zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, realizuje archeologické výzkumy a dohled v Moravskoslezském kraji, případně na dalším území vymezeném vzájemnou dohodou. Vydává osvědčení k vývozu předmětů kulturní hodnoty dle příslušného zákona a eventuálně podává návrhy na prohlášení těchto předmětů za kulturní památky. Jako vědecko-výzkumná organizace provádí základní a aplikovaný výzkum nebo experimentální vývoj a šíří jejich výsledky prostřednictvím výuky, publikování nebo převodu technologií.

ŽÁDOST DLE ZÁKONA Č. 106/1999 O SVOBODNÉM PŘÍSTUPU K INFORMACÍM

V roce 2021 nebyly SZM řešeny žádné žádosti o informace.

OBJEKTY VE SPRÁVĚ INSTITUCE

SZM má ve správě celkem 41 objektů, z nichž je stále převážná část ve špatném technickém stavu. V minulých letech byla dokončena rekonstrukce Národního památníku II. světové války, depozitáře v Arboretu Nový Dvůr, došlo rovněž k částečné opravě Památníku Petra Bezruče, k rekonstrukci budovy Paláce Razumovských a k odstranění havarijního stavu objektů na Ostrožné ulici č. 42. V květnu roku 2012 byla ukončena generální rekonstrukce Historické výstavní budovy a v lednu roku 2013 rekonstrukce Janottovy vily. V roce 2017 byla dokončena v Arboretu Nový Dvůr revitalizace historického alpina a v roce 2018 byla vybudována rašelinová jezírka. V roce 2018 byly opraveny tzv. Švanovy domky v Arboretu Nový Dvůr a byla dokončena rekonstrukce Müllerova domu v Opavě, pro který se v současné době připravuje nová archeologická expozice a konají se zde dočasné výstavy a kulturní akce. V roce 2019 byla rekonstruována střecha Grauerovy vily, která je sídlem archeologického oddělení. Proběhla také rekonstrukce vnitřních prostor Památníku Petra Bezruče, kde byla rekonstruována elektroinstalace a vybudováno zázemí pro návštěvníky. Na to navázala v roce 2020 citlivá rekonstrukce a reinstalace stálé expozice Život a dílo Petra Bezruče. V roce 2019 také započala rozsáhlá oprava pěchotního srubu MO-S 19 Alej v Hlučíně-Darkovičkách sanací střešního pláště, která bude dokončena sanací obvodového pláště během roku 2021. V Opavě započala v roce 2020 rekonstrukce a modernizace ředitelství instituce, kde mimo jiné bylo nově vybudováno i zázemí pro pracovníky Oddělení společenských věd, zasedací místnost pro konání porad atp. Ve druhé polovině roku 2020 bylo přistoupeno – vzhledem k havarijnímu stavu opěrných zdí před a mezi objekty Palác Razumovských, Grauerova vila a Janottova vila – k jejich celkové rekonstrukci. V roce 2020 rovněž započaly práce na sanaci parteru Národního památníku II. světové války v Hrabyni.

V roce 2021 byly v Historické výstavní budově obnoveny nátěry výplní otvorů a dokončena první etapa energetických úspor výměnou světelných systémů. Realizace řešení zábradlí ramp byla odložena na rok 2022.

U Müllerova domu probíhala v roce 2021 aktualizace rozpočtu dle předané projektové dokumentace a posouzení finančních možností SZM. Aktualizovaný rozpočet se týká přípravy a realizace nové stálé expozice tohoto objektu a bude realizován v případě dobrého stavu finančních prostředků instituce a následně provedených výběrových řízení.

V dubnu 2021 bylo vydáno rozhodnutí na realizaci projektu IROP v Národním památníku II. světové války. V roce 2021 probíhaly přípravy na realizaci tohoto projektu („Podpora socializace a interaktivity expozice Národního památníku II. světové války a výstavních prostor správní budovy“). Vlastní realizace projektu je plánována na rok 2022 s tím, že jeho ukončení je plánováno k 31. 12. 2022. Zároveň byla dokončena realizace oprav vnějších dlažeb a provedena betonová stěrka parteru. Plánované opravy korozních prvků stožárů vlajek na prostranství před památníkem byly odloženy na rok 2022.

V Arboretu Nový Dvůr se přistoupiło v tomto roce k II. etapě stavebních úprav zámečku

a s ním souvisejících objektů. Bylo zadáno výběrové řízení na zhotovitele stavby, který byl vybrán, a dne 15. 9. 2021 si protokolárně převzal staveniště a započal stavební práce. V arboretu bylo mimo to přistoupeno také k opravám drobných staveb a šterkových chodníků v parkové expozici. Další opravy chodníků, jezírek a vodotečí musely být realizovány po květnové bleskové povodni, která zasáhla a výrazně poznamenala tuto lokalitu.

V Areálu čs. opevnění Hlučín-Darkovičky byly zahájeny opravy hydroizolace svislých stěn pěchotního srubu MO-S 18 Alej, ale vzhledem k nepříznivým povětrnostním podmínkám bylo dokončení formou dodatku ke smlouvě přesunuto na rok 2022.

V Památníku Petra Bezruče došlo v roce 2021 k výměně výplní otvorů a k zateplení dvorní fasády.

Níže budou stručně popsány další realizace rekonstrukcí v dalších objektech ve správě SZM. U objektu Nádražní okruh 29 (Hötendorfova vila) byla řešena fasáda a výměna, příp. oprava výplní otvorů, která bude realizována dle finančních možností SZM.

U Paláce Razumovských byla dokončena oprava kanalizace a drenáží ve dvorní části paláce včetně zahradních úprav tohoto prostoru.

U Grauerovy vily (Nádražní okruh 33 A) bylo nutné přikročit k posouzení statiky zdí ve dvorní části objektu. Na to naváže oprava fasády a výměna výplní otvorů (plastová okna). Oprava zděného plotu byla dokončena dle původního záměru.

V Muzeologickém centru (Nádražní okruh 33 B) proběhla příprava realizace výměny výplní otvorů, zateplení fasády a střechy objektu spolu s opravou plotu. Po dokončení přípravy bylo staveniště 1. 10. 2021 předáno zhotoviteli a započaly stavební práce na energetických úsporách objektu díky poskytnuté dotaci MŽP.

Janottova vila (Tyršova 1) prošla opravou střechy a zároveň byla zřízena přípojka dešťové kanalizace. Došlo také k vyřešení odvětrávání a zlepšení vlhkostních poměrů zdí objektu a byla dokončena oprava plotu.

V depozitáři Oddělení společenských věd (Ostrožná 42) bylo nutné investovat do nezbytných oprav střešního pláště.

U Blücherova paláce byl v prosinci 2021 aktualizován investiční záměr na provedení projektové dokumentace a v roce 2022 bude vyhlášeno výběrové řízení na dodavatele průzkumů.

Slezské zemské muzeum získalo nákupem nemovitosti v Loděnici objekt vhodný k depozitárním účelům. Tento objekt by po stavebních úpravách měl plnit funkci centrálního depozitáře instituce. Dne 6. 12. 2021 byl podán návrh na vklad do katastru nemovitostí a 6. 1. 2022 byl převeden na SZM. Poté byly ihned připraveny podklady k projektové dokumentaci, přičemž je záměrem všechny nutné úpravy provést během roku 2022 a v druhé polovině tohoto roku také začít s postupným stěhováním sbírkových předmětů do těchto prostor.

Další rekonstrukce jsou momentálně realizovány, příp. připravovány, a budou popsány v příští výroční zprávě.

PŘEHLED HLAVNÍCH OBJEKTŮ VE SPRÁVĚ SZM

objekt	adresa
Historická výstavní budova	Komenského 419/10, 746 01 Opava
Müllerův dům	Komenského 1/8, 746 01 Opava
Blücherův palác	Masarykova 345/35, 746 01 Opava
Bývalý františkánský klášter	Ostrožná 234/42, 746 01 Opava
Památník Petra Bezruče	Ostrožná 11/35, 746 01 Opava
Janottova vila	Tyršova 705/1, 746 01 Opava
Grauerova vila	Nádražní okruh 700/33, 746 01 Opava
Oddělení ochrany sbírkových předmětů	Nádražní okruh 700/33 B, 746 01 Opava
Palác Razumovských (ředitelství)	Nádražní okruh 669/31, 746 01 Opava
Hötzenedorfova vila – Slezský ústav	Nádražní okruh 670/29, 746 01 Opava
Arboretum Nový Dvůr	Nový Dvůr 29, 746 01 Stěbořice
Národní památník II. světové války	Hrabyně 192, 747 63 Hrabyně
Pěchotní srub MO-S 17 Štípký – Šilheřovice	748 01 Hlučín-Darkovičky
Pěchotní srub MO-S 18 Obora – Šilheřovice	748 01 Hlučín-Darkovičky
Pěchotní srub MO-S 19 Alej – Darkovičky	748 01 Hlučín-Darkovičky
Lehké opevnění vz. 37 – Darkovičky	748 01 Hlučín-Darkovičky
Pěchotní srub MO-S 20 Orel – Darkovice	748 01 Hlučín-Darkovičky
Srub Petra Bezruče	Ostravice č. e. 1175, 739 14 Frýdek-Místek

SBÍRKA SLEZSKÉHO ZEMSKÉHO MUZEA

Sbírka SZM je zapsána v Centrální evidenci sbírek muzejní povahy ČR pod číslem ZMO/002–05–07/150002. Informace o sbírce SZM jsou k dispozici na webových stránkách CES (<http://ces.mkcr.cz/>). Sbírka SZM má celkem 21 oborových částí, nejnovější z nich, Živé dřeviny, byla zapsána v roce 2014.

SBÍRKA SZM

oborová část sbírky (podsbírka)	CES
Archeologická	9 – archeologická
Botanická	5 – botanická
Dendrologická	24 – další – dendrologická
Divadelní	24 – další – divadelní
Entomologická	7 – entomologická
Etnografická	11 – etnografická
Fotografie, filmy, videozáznamy a jiná média	21 – fotografie, filmy, videozáznamy a jiná média
Geologická	1 – geologická
Historická	10 – historická
Knihy	18 – knihy
Muzeologická	24 – další – muzeologická
Muzikologická	24 – další – muzikologická
Novodobé dějiny	24 – další – novodobé dějiny
Numismatická	13 – numismatická
Paleontologická	4 – paleontologická
Národní památník II. světové války	24 – další – Národní památník II. světové války
Písemnosti a tisky	19 – písemnosti a tisky
Slezský ústav	24 – další – sbírka Slezského ústavu
Výtvarné umění	15 – výtvarné umění
Zoologická	8 – zoologická
Živé dřeviny	24 – další – živé dřeviny

DALŠÍ INFORMACE O SLEZSKÉM ZEMSKÉM MUZEU

Další aktuální informace o SZM najdete zejména:

- v tištěných programech expozic, výstav a akcí;
- na webových stránkách muzea (www.szm.cz);
- na webových stránkách Ministerstva kultury ČR (www.mkcr.cz);
- na webových stránkách Asociace muzeí a galerií ČR (www.cz-museums.cz);
- na facebookovém profilu muzea (www.facebook.com/szmopava);
- na twitterovém profilu muzea (www.twitter.com/szmopava);
- na instagramovém profilu muzea (www.instagram.com/slezskzemskemuzeum);
- na youtubeovém kanálu muzea (www.youtube.com – Slezské zemské muzeum).

ORGANIZAČNÍ STRUKTURA INSTITUCE

SLEZSKÉ ZEMSKÉ MUZEUM

ÚTVAR ŘEDITELE

- Kancelář ředitele
- Oddělení vnějších vztahů
 - Pracoviště komunikace a marketingu
 - Pracoviště realizace výstav
- Bezpečnost a ochrana zdraví při práci
- Pracoviště vnitřního auditu
- Knihovna SZM

ÚTVAR NÁMĚSTKA PRO ODBORNÉ ČINNOSTI

- **Oddělení přírodních věd**
 - Botanické pracoviště
 - Entomologické pracoviště
 - Mineralogicko-petrografické pracoviště
 - Paleontologické pracoviště
 - Zoologické pracoviště
- **Oddělení ochrany sbírkových předmětů**
 - Pracoviště preventivní konzervace
 - Pracoviště sanační konzervace a restaurování
- **Oddělení společenských věd**
 - Historické pracoviště
 - Muzikologické pracoviště
 - Muzeologické pracoviště
 - Národopisné pracoviště
 - Numizmatické pracoviště
 - Teatrologické pracoviště
 - Umělecko-historické pracoviště
- **Oddělení archeologie**
- **Oddělení fotodokumentace a digitalizace**
 - Pracoviště fotodokumentace
 - Pracoviště digitalizace
- **Oddělení historického výzkumu – Slezský ústav**
- **Národní památník II. světové války**
 - Areál československého opevnění Hlučín-Darkovičky
- **Oddělení prezentační – Historická výstavní budova**
 - Pracoviště muzejní pedagogiky
- **Památník Petra Bezruče**
 - Srub Petra Bezruče

ÚTVAR NÁMĚSTKA PRO EKONOMIKU A PROVOZ

- **Oddělení ekonomicko-správní**
 - Všeobecná účtárna
 - Evidence majetku
 - Pokladna
 - Personalistika a platy
- **Oddělení provozně-investiční**
 - Pracoviště veřejných zakázek
 - Pracoviště projektově-investiční
 - Pracoviště provozní
 - Pracoviště IT
- **Arboretum Nový Dvůr**
 - Expoziční pracoviště
 - Dendrologické pracoviště
 - Provozní pracoviště

ÚTVAR ŘEDITELE

Ředitel je statutárním orgánem Slezského zemského muzea. Řídí činnost celého muzea ve smyslu zřizovací listiny a zastupuje ho navenek. V přímé podřízenosti ředitele jsou dva náměstci (vedoucí ostatních útvarů), dále pak vedoucí Knihovny SZM a vedoucí Oddělení vnějších vztahů. Do útvaru ředitele je organizačně zařazena také Kancelář SZM, Pracoviště vnitřního auditu a pracoviště BOZP a PO.

KANCELÁŘ SZM

Zabezpečuje administrativní agendu ředitele SZM, běžnou úřední agendu pro jednotlivé odborné útvary a poskytuje servisní činnost všem pracovištím SZM v oblasti obecných informací. Dále se zabývá administrativní činností týkající se zákona č. 340/2015 o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv – zákon o registru smluv a zajišťuje agendu týkající se vydávání osvědčení podle zákona č. 71/1994 Sb. o prodeji a vývozu předmětů kulturní hodnoty. Vytváří informační servis pro zaměstnance týkající se SW spisové služby. Koordinuje a kontroluje vydávání všech vnitřních předpisů, podílí se na propagaci výstav a akcí SZM.

ODDĚLENÍ VNĚJŠÍCH VZTAHŮ

Oddělení vzniklo v roce 2016 přeměnou a sloučením Oddělení marketingu a komunikace a Oddělení produkce. Oddělení rozvíjí obecné povědomí o činnosti SZM, což zahrnuje komunikaci s médii, s veřejností, přípravu propagačních materiálů, aktualizaci webových stránek a vyhledávání nových příležitostí k prezentaci SZM. Na pracovišti realizace výstav pracuje grafik a výstavář, kteří zajišťují výrobu tiskovin a instalaci výstav ve všech expozičních areálech SZM.

KNIHOVNA SZM

Oddělení pod tímto názvem vzniklo k 1. květnu 2012 přeměnou z názvu Ústřední knihovna Slezského zemského muzea. Knihovní fond Knihovny SZM zahrnuje více než 300 000 svazků literatury. Základem knihovního fondu je literatura vztahující se k regionu. Knihovna umožňuje přístup k veřejným knihovnickým a informačním službám a poskytuje výpůjční a meziknihovní výpůjční služby. Zaměstnanci knihovny knihovní fond soustavně doplňují, zpracovávají a ochraňují.

PRACOVIŠTĚ VNITŘNÍHO AUDITU

Pracoviště vnitřního auditu provádí plánované i mimořádné audity SZM, navrhuje opatření k nápravě zjištěných nedostatků a spolupracuje s externími auditory a kontrolory.

BOZP, PO

Zajišťováno externě, v kompetenci Oddělení provozně-investičního.

ÚTVAR NÁMĚSTKA ŘEDITELKY PRO ODBORNÉ ČINNOSTI

Útvar vznikl v roce 2016 sloučením útvaru přírodních věd, společenských věd a muzeologie. V jeho čele stojí náměstek, který koordinuje především vědeckou, sbírkotvornou a investiční činnost několika oddělení a pracovišť.

ODDĚLENÍ PŘÍRODNÍCH VĚD

Pracovníci Oddělení přírodních věd zajišťují získávání, shromažďování, trvalé uchování, evidování, odborné zpracování a zpřístupňování sbírkových fondů veřejnosti, kulturně vzdělávací, prezentační i vědecko-výzkumnou činnost v přírodovědných oborech se specializací botanickou, entomologickou, mineralogickou, petrografickou, paleontologickou a zoologickou.

ODDĚLENÍ OCHRANY SBÍRKOVÝCH PŘEDMĚTŮ

Oddělení bylo vytvořeno organizační změnou v roce 2010 jako centrální pracoviště konzervace a restaurování. Pracovníci oddělení zpracovávají, aktualizují a realizují strategii ochrany sbírky SZM v oblasti preventivní konzervace, sanační konzervace, restaurování předmětů a technologie konzervace.

ODDĚLENÍ SPOLEČENSKÝCH VĚD

Pracovníci Oddělení společenských věd zajišťují trvalé uchovávání, evidování, odborné zpracovávání a zpřístupňování sbírkových předmětů veřejnosti, kulturně vzdělávací, prezentační i vědecko-výzkumnou činnost ve společenskovědních oborech se specializací na dějiny umění, historii, etnografii, numismatiku, muzikologii a teatrologii. V roce 2016 bylo pod toto oddělení zařazeno muzeologické pracoviště.

ODDĚLENÍ ARCHEOLOGIE

Činnost archeologického oddělení, které bylo vyčleněno z Oddělení společenských věd v roce 2019, je orientována na práci s fondem podsbírky, který obsahuje nálezy z oboru pravěké, středověké a novověké archeologie (včetně příslušné dokumentace) a rovněž i předměty antické sbírky. Depozitář oddělení se nachází v budově Herbaria v Arboretu Nový Dvůr. Pravěké, středověké a novověké artefakty pocházejí z celé sběrné oblasti muzea, tj. českého Slezska, včetně severní Moravy (Moravskoslezský kraj a okres Jeseník v rámci Olomouckého kraje).

Oddělení je rovněž významným činitelem terénní archeologie ve smyslu zákona č. 20/1987 sb. o Státní památkové péči. Slezské zemské muzeum má oprávnění vykonávat záchranné archeologické výzkumy v rámci Moravskoslezského kraje a okresu Jeseník v Olomouckém kraji (historická část českého Slezska).

V oblasti badatelské a vědecko-výzkumné práce se orientuje na komplexní archeologickou problematiku v rámci svého sběrného území, a to jak po stránce teoretické (zpracovává problematiku pravěku, středověku a novověku Slezska), tak i praktické, tj. terénní či metodologické (moderní nedestruktivní metody v archeologii, archeologii modernity či archeologii konfliktů, vyhodnocování archeologické kovové industrie atd.).

ODDĚLENÍ FOTODOKUMENTACE A DIGITALIZACE

Oddělení fotodokumentace a digitalizace vzniklo jako samostatné oddělení v roce 2016. Slouží jako centrální pracoviště pro dokumentaci a digitalizaci sbírkových předmětů SZM. Zajišťuje správu sítě a aplikace pro dokumentaci sbírkových předmětů, realizuje digitalizaci vybraných předmětů. Zajišťuje trvalé uchovávání, evidování, odborné zpracování a zpřístupňování sbírkových předmětů veřejnosti, kulturně vzdělávací, prezentační i vědecko-výzkumnou činnost se specializací na fotografii.

ODDĚLENÍ HISTORICKÉHO VÝZKUMU – SLEZSKÝ ÚSTAV

Pracovníci Oddělení historického výzkumu zajišťují vědecký výzkum a kulturně vzdělávací činnost se zaměřením na dějiny Slezska a problematiku vývoje a postavení národnostních menšin v českých zemích. Oddělení se dále podílí na realizaci výstav a spravuje oborovou část sbírky Novodobé dějiny.

ODDĚLENÍ PREZENTAČNÍ – HISTORICKÁ VÝSTAVNÍ BUDOVA

Oddělení bylo začleněno do tohoto útvaru v roce 2017 a v rámci jeho činnosti probíhají v tomto opavském expozičním areálu SZM výstavy, doprovodné akce, semináře, konference apod. Pod toto oddělení spadá Pracoviště muzejní pedagogiky, které se primárně zabývá tvorbou edukačních programů a podílí se na přípravě akcí pro širokou veřejnost. Od roku 2019 rozšířil tento expoziční areál nově zrekonstruovaný tzv. Müllerův dům s přilehlou zahradou.

NÁRODNÍ PAMÁTNÍK II. SVĚTOVÉ VÁLKY

Pracovníci Národního památníku II. světové války zajišťují trvalé uchovávání, evidování, odborné zpracovávání a zpřístupňování sbírkových předmětů z oboru militarií veřejnosti, pořádají kulturně vzdělávací, prezentační i vědecko-výzkumnou činnost v oblasti dějin druhé světové války a nejnovějších dějin.

AREÁL ČESKOSLOVENSKÉHO OPEVNĚNÍ HLUČÍN-DARKOVIČKY

Pracovníci oddělení zajišťují provoz pevnostního areálu v Hlučíně-Darkovičkách. Vedle toho provádí kulturně vzdělávací a prezentační činnost.

PAMÁTNÍK PETRA BEZRUČE

Pracovníci Památníku Petra Bezruče tvoří a spravují oborovou část sbírky Písemnosti a tisky a dále zajišťují kulturně vzdělávací i prezentační činnost. Vedle Památníku Petra Bezruče je součástí oddělení také expoziční areál Srub Petra Bezruče.

ÚTVAR NÁMĚSTKA ŘEDITELKY PRO EKONOMIKU A PROVOZ

Útvar náměstka pro ekonomiku a provoz vznikl v roce 2016, a to přeměnou z útvaru provozního. Koordinuje především ekonomickou a investiční činnost SZM, pečuje rovněž o správu majetku SZM. Je řízen náměstkem, v jehož kompetenci jsou tři oddělení.

ODDĚLENÍ EKONOMICKO-SPRÁVNÍ

Zajišťuje činnost SZM v oblasti hospodářské, finanční a správní. Vede kompletní účetnictví, administrativu projektů financovaných ze strukturálních fondů, zpracovává evidenci majetku a zboží, personální agendu, činnost pokladny a mzdové účtárny.

ODDĚLENÍ PROVOZNĚ-INVESTIČNÍ

Jako centrální pracoviště zabezpečuje provozně-technickou činnost. Zodpovídá za technický stav všech objektů SZM, koordinuje a řídí realizaci všech veřejných zakázek, připravuje a dohlíží na realizaci investičních záměrů, nakládá s projektovou a technickou dokumentací SZM, zajišťuje provoz automobilového parku a podílí se na realizaci výstav ve všech expozičních areálech SZM. Pod oddělení spadá také pracoviště IT, které spravuje a udržuje v bezpečném provozu veškeré počítačové sítě, software a všechny databázové systémy. Pracoviště rovněž dohlíží na zabezpečení všech objektů SZM prostřednictvím kamerových systémů a monitoruje události spojené se zabezpečením objektů a požární bezpečností.

ARBORETUM NOVÝ DVŮR

Pracovníci Arboreta Nový Dvůr zajišťují budování kolekce sbírek živých rostlin, jejich výzkum a prezentaci v expozici. Zabezpečují rovněž získávání, shromažďování, trvalé uchovávání, evidování, odborné zpracování a zpřístupňování sbírkových fondů veřejnosti, kulturně vzdělávací, prezentační i vědecko-výzkumnou činnost v oboru dendrologie.

SPOLUPRÁCE S JINÝMI ORGANIZACEMI

PARTNEŘI A SPOLUPRACUJÍCÍ ORGANIZACE

ACCENDO – centrum pro vědu a výzkum, z. ú.
Agentura ochrany přírody a krajiny ČR
Akademie věd ČR
Alšova jihočeská galerie v Hluboké nad Vltavou
Antikvariát Fiducia
Aquarimex, s.r.o. Praha
Arboretum Bramy Morawskiej w Raciborzu
Archeologický ústav AV ČR v Brně a Praze, v. v. i.
Armáda ČR
Asociace muzeí a galerií
Bibliografie dějin Slezska (garantem projektu Uniwersytet Wrocławski)
Botanický ústav AV ČR
Bryologicko-lichenologická sekce ČBS
Církevní základní škola svaté Ludmily Opava
Česká obec legionářská
Česká společnost na ochranu netopýrů (ČESON)
Česká zemědělská univerzita v Praze
Česká zoologická společnost (ČSZ)
Československá obec legionářská
Český rybářský svaz, z. s., Územní svaz pro Severní Moravu a Slezsko, Ostrava
Český svaz bojovníků za svobodu
Český výbor Mezinárodní rady muzeí (ICOM)
Denní stacionář Domovinka
Ekocentrum Nyctalus
Ekocentrum OVALAB v Ostravě
Elim Opava, o. p. s.
Etnologický ústav AV ČR
Filosofická fakulta univerzity v Ostravě
Galerie výtvarného umění v Ostravě
Great Lakes Forestry Centre, Sault Ste. Marie, Kanada
Gymnázium Nový Jičín
Historická skupina Osvětim
Historický ústav AV ČR
Hungarian Natural History Museum, Budapest, Maďarsko
Charita v Opavě
Institut umění
International Centre for the Study of the Preservation and Restoration of Cultural Property
– ICCROM
Jagello 2000
Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích, p. o.,
Kluby vojenské historie

Knihovna města Ostravy
Konfederace politických vězňů
Krajské vojenské velitelství Ostrava
Kulturní zařízení Valašského Meziříčí
Masarykova univerzita v Brně
Město Kravaře
Městské kulturní středisko Javorník
Městské muzeum a galerie Svitavy
Městské muzeum v Krnově
Metodické centrum muzejní pedagogiky
MIKS Krnov – Městské muzeum, p. o.,
Moravská galerie v Brně
Moravská zemská knihovna
Moravské zemské muzeum, Brno
Moravskoslezská vědecká knihovna v Ostravě
muzejní a galerijní knihovny na území ČR
Muzeum a galerie v Prostějově
Muzeum Beskyd
Muzeum Beskyd, Frýdek-Místek
Muzeum Bojkovska, p. o.,
Muzeum fotografie v Jindřichově Hradci
Muzeum Hlučínska
Muzeum J. A. Komenského, Uherský Brod
Muzeum Josefa Seidla v Českém Krumlově
Muzeum Karla Zemana, Praha
Muzeum Komenského Přerov
Muzeum Novojičínska Nový Jičín
Muzeum Ostrov Lidových krojů, Zbraslavice
Muzeum Policie ČR
Muzeum regionu Valašsko, Vsetín
Muzeum Těšínska
Muzeum umění, Olomouc
Muzeum v Bruntále
Muzeum Vsetínska
Muzeum východních Čech, Hradec Králové
Muzeum Vysočiny, Jihlava
Nadace na pomoc zvířatům při veterinární klinice Jan Nytra, Ostrava
Nadační fond obětem holocaustu
Národní knihovna Praha
Národní muzeum
Národní muzeum v přírodě v Rožnově p. Radhoštěm,
Národní památkový ústav
Národní technické muzeum, Praha
Obec Oldřišov
Oblastní galerie v Liberci
Oblastní muzeum a galerie v České Lípě
Opavská kulturní organizace

Opavský přírodovědný zpravodaj
 ORNIS – Ornitologická stanice Muzea Komenského v Přerově
 Ostravská univerzita v Ostravě
 Ostravské muzeum
 Památník Lidice
 Památník národního písemnictví v Praze
 Památník Terežín
 Post bellum, o. p. s.
 Právnická fakulta Univerzity Karlovy
 Range Magazine, Carson City, Nevada
 Registry of Tumors in Lower Animals, National Museum of Natural History Smithsonian Institution, Washington, D.C., USA
 Rybářství a celková ekologie krajiny – RACEK BOHUMÍN z.s.
 Severočeské muzeum, Liberec
 School of Environmental Sciences, University of Guelph, Canada
 SKIP Sdružení knihovníků a informačních pracovníků
 Slezská nemocnice v Opavě, oddělení patologické anatomie
 Slezské divadlo Opava
 Slovenská akademie věd
 Správa CHKO Cerová vrchovina, Rimavská Sobota, Slovensko
 Správa CHKO Litovelské Pomoraví
 Správa CHKO Poodří
 Správa NP Muránska planina, Revúca, Slovensko
 Stanice Pavlov
 Stanice PINKY
 Státní okresní archiv Jeseník
 Státní okresní archiv Opava
 Státní zdravotní ústav v Praze
 Statutární město Karviná – zámek Fryštát
 Statutární město Opava
 Středisko volného času Opava
 Technické muzeum, Brno
 The Natural History Museum, London, Velká Británie
 Tilia Laboratories – Laboratoř molekulární diagnostiky, Pchery
 TQM holding, s. r. o.
 Třebechovické muzeum Betlémů
 Uměleckoprůmyslové muzeum v Praze
 University of Northampton
 Univerzita Hradec Králové
 Univerzita ve Wroclawi
 Urga, s.r.o., geologické práce
 US Fish & Wildlife Service, Montana
 Ústav pro studium totalitních režimů
 vědecké a univerzitní knihovny na území ČR
 Vemodia, a.s. Laboratoř veterinární molekulární diagnostiky v Praze
 Vlastivědné muzeum Jesenicka
 Vlastivědné muzeum v Olomouci

Vlastivědné muzeum v Šumperku
Vojenský historický ústav, Praha
Východoslovenské muzeum v Košicích
Výzkumný ústav vodohospodářský T. G. Masaryka
Za Opavu, o. s.
Záchranná stanice a Dům přírody Poodří, Bartošovice
Zámek Kravaře
Západočeská galerie v Plzni
Zemský archiv v Opavě
Zoo Košice
Zoo Ostrava
Zoologická zahrada Olomouc – Svatý kopeček
Živá paměť, o p. s.
a další...

PREZENTAČNÍ ČINNOST

EXPOZICE

SZM má ve správě šest expozičních budov a areálů, které nabízejí expozice různého zaměření zachycující vývoj ve Slezsku jak v oblasti přírodního, tak kulturního bohatství. Expozice procházejí postupnou aktualizací v závislosti na možnostech SZM. V roce 2009 byla zpřístupněna nová expozice Doba zmaru a naděje v Národním památníku II. světové války. Její podobu oceňují nejen návštěvníci, ale rovněž odborná veřejnost. V květnu roku 2012 byla slavnostně otevřena rekonstruovaná Historická výstavní budova s novou expozicí Slezsko. Obě zmiňované expozice byly oceněny odbornou veřejností a obdržely cenu Gloria Musaealis. Všechny expozice SZM procházejí každoročně aktualizací a zpřístupňováním nových sbírkových předmětů. Nejnověji byl v roce 2019 otevřen rekonstruovaný Müllerův dům s přílehlou zahradou, který je propojený s Historickou výstavní budovou, a kde se konají v současné době krátkodobé výstavy, přednášky a kulturní akce pro veřejnost.

HISTORICKÁ VÝSTAVNÍ BUDOVA, OPAVA

EXPOZICE SLEZSKO

Expozice Slezsko je zaměřena na přírodní a kulturněhistorické fenomény v současnosti nejmenší historické země České republiky – Slezska. S ohledem na velmi bohatý sbírkový fond Slezského zemského muzea a vzhledem k omezenému prostoru je zvolený koncept řešení, které umožňuje seznámit návštěvníky s co nejširším spektrem sbírkových předmětů a témat vztahujících se k přírodnímu a kulturnímu bohatství Slezska. Expozice Slezsko zahrnuje všechna tři podlaží Historické výstavní budovy. Vůbec poprvé v historii jsou zpřístupněny i sklepní prostory. V suterénu výstavní budovy se nachází expozice s názvem PŘÍRODA SLEZSKA, prostory v přízemí budovy jsou využívány pro aktuální výstavní projekty a v prostorách 1. patra je umístěna expozice ENCYKLOPEDIE SLEZSKA a HISTORIE SLEZSKA. V letech 2018–2019 došlo k reinstalaci a úpravě Expozice Slezsko – změny se dotkly jak části Příroda Slezska (z důvodu napojení objektu Müllerova domu na Historickou výstavní budovu), tak části Encyklopedie Slezska, kde došlo k aktualizaci a obměně jednotlivých hesel vztahujících se k dějinám Slezska.

PŘÍRODA SLEZSKA

Hlavní úlohou expozice Příroda Slezska je přiblížení přírodních podmínek a biodiverzity našeho regionu s přesahy do dalších evropských a světových oblastí. Krajina Slezska skýtá velké množství dokladů historie přírody. Geologická část ukazuje ve zkratce nejstarší historii a geologický vývoj na exponátech ze Slezska a severní Moravy. V botanické části jsou prezentovány exempláře mechorostů, lišejníků a hub v kombinaci s herbárii významných zástupců rostlinných čeledí se zaměřením na botanicky zajímavá chráněná území, endemity a relikty Slezska a severní Moravy. V zoologické části expozice jsou zdůrazněny především druhy žijící ve Slezsku. Vychází se od vývojově nejjednodušších forem jednobuněčných přes měkkýše a členovce až k obratlovcům.

ENCYKLOPEDIE SLEZSKA

Myšlenkou Encyklopedie Slezska, části expozice přibližující kaleidoskopickým, výběrovým, tematickým způsobem české Slezsko od pravěku do 20. století s nezbytnými přesahy za tuto časovou hranici směrem k dnešku, je představit zemi Slezsko, její dějiny, kulturu a obyvatelstvo v konkrétních a názorných příkladech.

DERMOPLASTICKÉ PREPARÁTY SLONŮ INDICKÝCH

Dermoplastické preparáty slona indického Calvina a jeho potomka, samičky Sumitry, doplnila panelová výstava věnující se chovu slonů v Zoo Ostrava, ze které SZM získalo tyto jedinečné exponáty. Sloni jsou v Zoo Ostrava chováni od 50. let 20. století, přičemž cílem výstavy, která trvala do 31. 8. 2020, bylo přiblížit jednotlivé slony, kteří zde žili a žijí, včetně odchovaných mláďat. V rámci výstavy bylo možné zhlédnout také další jedinečné exponáty, např. pašovanou slonovinu zabavenou Celní správou ČR.

MÜLLERŮV DŮM

Budova s přilehlým parkem byla 31. května 2019 otevřena veřejnosti a v současné době je využívána jako nový výstavní prostor Slezského zemského muzea, kde se konají také kulturní akce pro veřejnost, jako jsou např. přednášky, konference, koncerty atd.

Návštěvníci zde mohou vidět téměř všechny stavební fáze objektu – od středověkých přes novověké až po současné, které umožnily podzemní propojení Historické výstavní budovy s tímto domem. Zahrada je záměrně upravena do podoby, jež umožňuje nejen konání nejrozličnějších kulturních akcí, ale i přírodovědné a historické edukační aktivity. K výsadbě zahrady byly zvoleny zejména původní slezské odrůdy ovocných stromů a keřů doplněné okrasnou výsadbou.

V suterénu Müllerova domu vznikne zcela nová a moderně pojatá archeologická expozice, která přiblíží proměny areálu, ve kterém se dům nachází. Návštěvníci se tak budou moci seznámit s původním opavským městským hradem, který byl zbořen v 19. století a na jehož místě vyrostla stávající muzejní budova. Vystaveny budou nejen exponáty vztahující se k opavskému zámku, ale i archeologické nálezy učiněné při výzkumech předcházejících vlastní rekonstrukci. Tyto exponáty ještě doplní unikátní archeologické a historické muzejní sbírkové předměty opavské a slezské provenience. Mimo výstavní prostory se v domě nachází ještě velký reprezentační sál, který je využíván jak ke kulturním akcím, tak k menším tematickým výstavám.

Vznik arboreta je úzce spjat s majitelem novodvorského panství Quidem Riedlem (1878–1946), který za svého působení v Novém Dvoře (1906–1928) vytvořil na ploše 1,8 hektaru unikátní přírodně krajinářský park. Ten se stal posléze základem arboreta a dnes tvoří historickou část dendrologické expozice. V současné době arboretum spravuje na ploše 23 hektarů jednu z nejbohatších sbírek dřevin ČR. V části pěstebních skleníků, na ploše zhruba 220 m², je také od roku 2010 veřejnosti přístupná malá expozice subtropických a tropických rostlin, včetně kaktusů a sukulentů.

DŘEVINY PĚTI SVĚTADÍLŮ

Dendrologická podsbírka čítá cca 18 tisíc herbářových dokladů, 600 položek šišek a 300 položek dřevin. V dendrologické expozici parku a ve skleníku je v současnosti evidováno bezmála 7 000 taxonů. Evidence o těchto rostlinách je průběžně digitalizována. Dendrologická/parková expozice *Dřeviny pěti světadílů* je členěna na historický a nový park. Informační a orientační systém je řešen individuálně, rozmístěním již více než 180 kusů informačních tabulí u vybraných dřevin. Pro veřejnost je k dispozici vícejazyčný tištěný průvodce a audioprůvodce arboretum. K prezentaci živé sbírky dřevin přispívá pravidelné publikování Indexu Seminum Novodvorensis (každoročně jej obdrží více než 300 botanických zahrad a arboret celého světa). Dendrologická podsbírka je průběžně doplňována o nové herbářové doklady. Novými výsadbami do parkové expozice je rozšiřována živá sbírka dřevin. Většina dřevin a rostlin byla vypěstována přímo v arboretu,

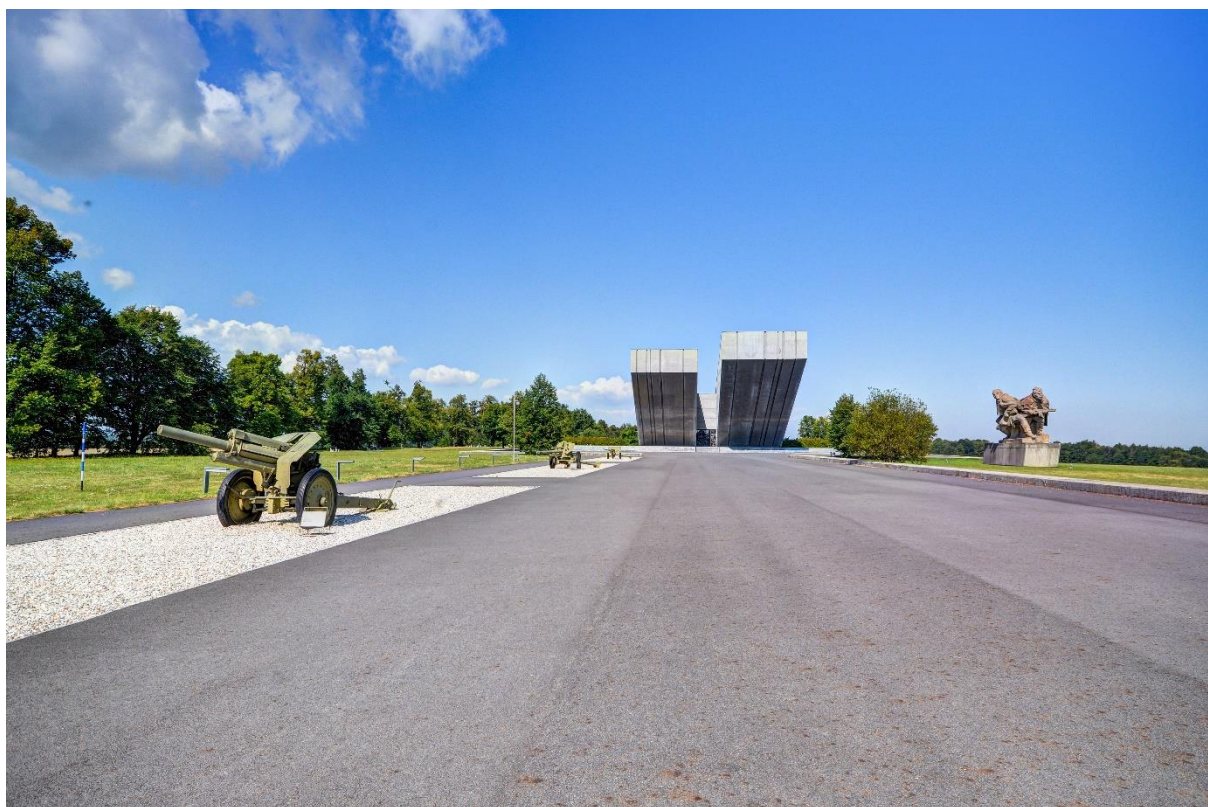
a to generativní cestou, ze semen získaných z Indexu Seminum jiných botanických zahrad celého světa. Obdobně je tomu také u skleníkových rostlin.

TROPICKÉ A SUBTROPICKÉ ROSTLINY

Expozice tropických a subtropických rostlin si klade za cíl zpřístupnit široké veřejnosti část z rozsáhlých skleníkových sbírek Arborea Nový Dvůr. V expozici je soustředěno bezmála 280 druhů rostlin ze 70 čeledí. Na nevelké ploše čítající zhruba 220 m² lze vedle sebe zhlédnout geograficky svěbytné rostlinné formace americké, africké, australské a asijské flóry tropických deštných, tropických poloopadavých a opadavých lesů.

NÁRODNÍ PAMÁTNÍK II. SVĚTOVÉ VÁLKY, HRABYNĚ

DOBA ZMARU A NADĚJE

Stálá expozice památníku připomíná v chronologickém sledu nejdůležitější vojenské a politické události II. světové války s ohledem na české a československé dějiny. Expozice je rozčleněna do několika tematických celků – vznik a bojová činnost československých jednotek na území Sovětského svazu, boje československých vojáků a letců v Polsku, Francii, na Středním východě a ve Velké Británii, osvobozovací boje na území Československa, holocaust a koncentrační tábory a všední život obyvatelstva. Cílem expozice je nejen poskytnout návštěvníkům základní informace o období II. světové války, ale v osobních příbězích pamětníků zprostředkovat i emocionální prožitek, umocněný autentickými předměty, které pro expozici věnovali přímí účastníci bojů. Další části expozice jsou umístěny v klínech památníku. Nesou název *Oběti a vrazi* a *Lidické děti*. První z nich přibližuje život v koncentračním táboře Mauthausen, ve druhé je představena sádrová předloha sousoší lidických dětí od akademické sochařky Marie Uchytlové.

Pro každou sezonu je expozice obměňována a doplňována o sbírkové předměty z nových akvizic i ze zápůjček od soukromých sběratelů.

Od roku 2016 je zpřístupněna také vyhlídka na jednom ze dvou klínů památníku, ze které je při dobré viditelnosti možnost dohlédnout až na vrcholek Pradědu, Lysé hory či na území Polska.

AREÁL ČESKOSLOVENSKÉHO OPEVNĚNÍ HLUČÍN-DARKOVIČKY

Pevnostní areál je evropsky vysoce ceněnou prezentací ojedinělého fortifikačního systému naší republiky, který vznikl v letech 1935–1938. Tvoří jej pěchotní sruby MO-S 17, MO-S 18, MO-S 19, MO-S 20 a lehký objekt LO vz. 37A. Objekty areálu představují různé odlišnosti po stránce projekční i palebně-taktické a rovněž různé stupně odolnosti. Interiér expozice nabízí k vidění originální výzbroj, kterou disponovala československá armáda před II. světovou válkou. Návštěvníci se tak mohou seznámit s podmínkami života vojáků v opevnění. Součástí venkovní expozice je i těžká bojová technika.

PAMÁTNÍK PETRA BEZRUČE, OPAVA

ŽIVOT A DÍLO PETRA BEZRUČE

Expozice *Život a dílo Petra Bezruč* je instalována v budově Památníku Petra Bezruč, která se nachází v místě, kde stával rodný dům básníka. Na svou dobu velice progresivní expozice byla otevřena v roce 1967 pod záštitou organizace UNESCO v rámci oslav 100. výročí narození Petra Bezruč. V roce 2019 bylo přistoupeno k výrazné modernizaci celého expozičního prostoru včetně průhledu do zahrady na kamenný reliéf pod rekonstruovanou dřevěnou pergolou. Modernizace byla provedena citlivě s ohledem jak na jedinečnost tohoto prostoru, tak na původní architektonické záměry tvůrců expozice.

Expozice zpřístupněná v roce 2020 prezentuje vstup básníka do českého literárního prostředí a míst, z nichž čerpal inspiraci pro své dílo. Neopomíná také osobnosti, které Bezruč ovlivnily. V expozici jsou návštěvníkům k dispozici také ukázky jednotlivých vydání Slezských písní včetně cizojazyčných překladů. Neodmyslitelnou součástí expozice jsou cenná výtvarná díla, zejména plastiky, mající vztah k osobě básníka a jeho dílu.

SRUB PETRA BEZRUČE

KRAJEM PETRA BEZRUČE

Srub Petra Bezruče na Ostravici získalo Slezské zemské muzeum jako součást dědictví po básníku Petru Bezručovi. Obytná část srubu byla ponechána v původní podobě i se zařízením interiéru, který si Bezruč sám navrhl. V přilehlém dřevníku byla v roce 1983 zbudována expozice s názvem *Krajem Petra Bezruče*. Návštěvník srubu zde nalezne nejen autentické prostředí letního příbytku básníka, ale nutně chodí v jeho stopách, dotýká se životních příběhů básníka a především může poznat prostředí kraje pod Beskydy, jehož osud, v minulosti tak svízelný, zachytil básník ve svém stěžejním díle – ve Slezských písních.

VÝSTAVY

V roce 2021 nabídlo SZM návštěvníkům celou řadu nově instalovaných výstav, přičemž několik výstavních projektů pokračovalo z předchozího roku.

HISTORICKÁ VÝSTAVNÍ BUDOVA

Expoziční areál Historická výstavní budova byl z důvodu vládních nařízení (koronavirová epidemie) a následné rekonstrukce uzavřen pro veřejnost do 9. 9. 2021.

JEŠTĚ JSTE NEVIDĚLI... VÝBĚR NEJVÝZNAMNĚJŠÍCH PŘÍRŮSKŮ UMĚLECKOHISTORICKÉ SBÍRKY ZA POSLEDNÍ DESETILETÍ

10. 9. 2021 – 6. 2. 2022

Autorky / kurátorky: Mgr. Denisa Hradilová, PhDr. Eva Kolářová

Výstava nabídla výběr z přírůstků uměleckohistorické podsbírký SZM posledního desetiletí, přičemž jednotlivé a poprvé vystavené exponáty doprovázela obsáhlá informační data.

V oddíle věnovaném předválečnému modernímu umění české provenience byly vystaveny opusy elitních malířů Otakara Nejedlého, Emila Filly, Antonína Procházky, Václava Radimského a Josefa Lady; přičemž všichni se do muzejní sbírky vřadili teprve nedávno. Premiéru si rovněž odbyly zřídka vídané obrazy fotografa Františka Drtikola, zde dokonce prezentované ve čtyřech krajinomalbách. Dominantní postavení zaujímala zatím neznámá a obsáhlá sochařská pozůstalost Bedřicha Stefana, umožňující např. výjimečně atraktivní „kukátkový“ pohled do průběhu zrození sochy či reliéfu od počátečního návrhu po finální tvorbu. Řádku „velkých jmen“ první poloviny 20. století uzavíral Leopold Bauer, architekt a designér, mj. projektant opavského obchodního domu Breda, s výjimečným souborem architektonických návrhů a fotografií interiérových realizací.

Druhá část výstavy náležela nově prezentovaným dílům předních osobností regionálního výtvarného umění 20. století – např. malířů a grafiků Helmuta Krommera, Fritze Krusperského, Raimunda Moslera a Richarda Assmanna, čtyř odsunutých německých Opavanů, jejichž tvorba na svůj odborný výklad teprve čeká, Heleny Salichové, mj. první Slezanky studující na pražské malířské akademii, sochaře Karla Vávry nebo výrazné osobnosti severomoravské keramiky Aleny Ovčáčkové.

Samostatné výstavní sekce obsadily opavské Marianum s náhledem do jen krátce držené projekční a prováděcí dokumentace k jeho výstavbě a ohromující pozůstalostní konvolut středostavovského bytového zařízení z období secese a tzv. první republiky s dochovaným užitným vybavením a dekorativními bibeloty v náznakové instalaci dobové jídelny a salonu.

KRAJINA A LIDÉ – KULTURNÍ KRAJINA ČESKÉHO SLEZSKA V PROMĚNÁCH

10. 9. – 31. 12. 2021

Autorka / kurátorka: Mgr. Lenka Jarošová, PhD.

Spolupracující kurátoři: Mgr. Lukáš Číhal, Ph.D., Mgr. Martin Gajdošík, Ph.D., RNDr. Jindřich Roháček, CSc.

Krajina je neodmyslitelnou součástí života člověka. Současná struktura krajiny vzniká působením přírodních činitelů a lidské činnosti, která krajinu výrazně ovlivňuje a často ohrožuje její ekologickou stabilitu. Člověk měl od dávných dob snahu pochopit přírodu za účelem přežití, přírodním podmínkám se přizpůsoboval nebo se pokoušel adaptovat přírodu vlastním potřebám. Výsledkem je široký rozsah krajin od přírodních, až po kulturní. Následky proběhlých procesů mohou v krajině přetrvávat staletí i tisíciletí nebo jsou časem nahrazeny jinými krajinnými strukturami. Člověk způsobuje zpravidla krátkodobé a dynamické změny krajiny. K antropogennímu ovlivnění dochází nejčastěji v oblastech, které může člověk intenzivně využít (těžba nerostných surovin) nebo si je přizpůsobit pro svou potřebu (zemědělství nebo nová zástavba). Přirozená krajina se na našem území už v podstatě nevyskytuje, nejvíce se jí blíží chráněné krajinné oblasti. Jejich posláním je ochrana krajiny, jejího vzhledu a jejich typických znaků tak, aby tyto hodnoty vytvářely vyvážené životní prostředí a aby přírodní dědictví mohlo být v co nejzachovalejším stavu předáno dalším generacím.

Výstava návštěvníkům přiblížila nejvýznamnější proměny krajiny českého Slezska. Součástí výstavy byly ukázky jednotlivých biotopů, které byly ve větší či menší míře vystaveny

působení člověka. Kromě informací o proměnách krajiny mohli návštěvníci výstavy spatřit ukázky rostlin i zvířat obývajících jednotlivé typy krajiny.

Výstava byla realizována v rámci projektu VELKÝ HISTORICKÝ ATLAS ČESKÉHO SLEZSKA – Identita, kultura a společnost českého Slezska v procesu společenské modernizace s dopadem na kulturní krajinu; identifikační kód projektu: DG18P02OVV047; projekt byl financován z Programu na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje národní a kulturní identity na léta 2016 až 2022 (NAKI II).

Partnery v rámci realizace projektu byli Výzkumný ústav ACCENDO – Centrum pro vědu a výzkum, z. ú., a Ostravská univerzita.

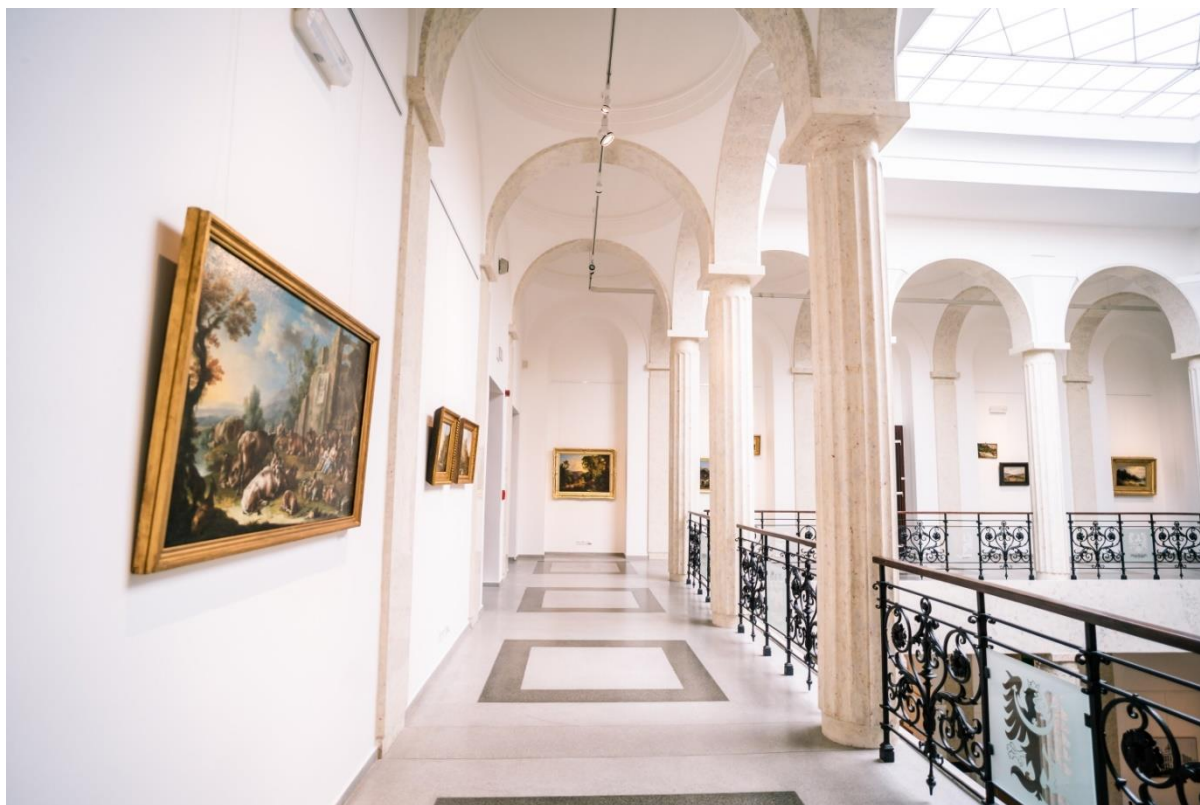

ZEMSKÁ OBRAZÁRNA

10. 9. – 31. 12. 2021

Autor: Doc. PhDr. Pavel Šopák, Ph.D.

Kurátorka: Mgr. Denisa Hradilová

Na rok 2021 připadlo sté výročí převzetí uměleckoprůmyslového muzea v Opavě Zemí slezskou. K 1. lednu 1921 převzala Zemská správní komise toto muzeum do své správy a o rok později, 4. března 1922, proces pozemštění formálně stvrdilo Ministerstvo vnitra tím, že zrušilo nadaci, která chod muzea doposud garantovala. Z někdejšího Muzea císaře Františka Josefa pro umění a řemesla se tak stalo zemské muzeum.

Tento akt pozemštění, jež v názvu Slezského zemského muzea dodnes připomíná právě slovo zemské, neznamenal jen administrativní zásah do jeho chodu. Vyvolal především celou řadu koncepčních otázek týkajících se proměny zaměření, struktury sbírek, rozšíření témat i počtu a vzdělání odborných pracovníků. Jednou z těchto otázek bylo, jakým způsobem výtvarné umění představovat veřejnosti v budoucnosti. Ani zemské muzeum totiž nerezignovalo na časové výstavy malířů, sochařů a grafiků – ale je to skutečně dostačující? Neměla by paralelně se zemským muzeem, které se bude nadále profilovat jako muzeum vlastivědné, existovat zemská galerie? Kupříkladu taková, o jakou se v meziválečném období usilovalo v Brně?

Pro jubilejní výstavu jsme zvolili právě tuto nikdy neuskutečněnou myšlenku: z umělecko-historických sbírek Slezského zemského muzea jsme si jeden z takových výstavních souborů imaginární zemské obrazárny vytvořili. A zvolili jsme téma krajinomalby jako nejdynamičtějšího žánru malířství 19. století, proměňujícího se v rozpětí od klasicismu počátku 19. století přes romantický historismus, plenérismus, náladovou krajinomalbu konce století a impresionismus až po abstrakci let těsně před první světovou

válkou. Náš malý výběr se tuto dynamiku pokoušel vyjádřit. A pokud jsme do tohoto opravdu úzkého výběru zařadili také díla ze 17. a 18. století, mysleli jsme na ona formální východiska, která malíři století devatenáctého – vzdor všem inovativním tendencím – dokázali ocenit a tvůrčím způsobem využít.

STARÉ A NOVÉ MENŠINY V ČESKÉ REPUBLICE

10. 9. 2021 – 31. 12. 2021

Autor / kurátor: Mgr. Ondřej Kolář, Ph.D.

„Tradiční“ menšiny v českých zemích před rokem 1945 tvořili zejména Němci a Poláci. Zatímco první z těchto minorit po druhé světové válce z veřejného prostoru téměř zmizela, druhá si naopak uchovala vysokou míru kulturní svébytnosti. Poválečné vysídlení Němců zároveň otevřelo prostor pro první významnou vlnu imigrace „nových“ menšin. V rámci osídlování pohraničí a tzv. „jazykových ostrovů“ (Jihlavsko, Svitavsko) do českých zemí přicházeli lidé ze Slovenska a Maďarska, stejně jako reemigranti z Volyně, Rumunska a další. Koncem 40. let následovalo také usazování uprchlíků z Řecka, zmítaného občanskou válkou. Dalším impulsem ekonomické imigrace se stával rozvoj státem podporovaného těžkého průmyslu na Ostravsku, Mostecku či Sokolovsku, který do českých zemí lákal zejména Slováci a reemigranty.

Početně menší, leč důležitá, imigrační vlna následovala v 70. a 80. letech 20. století v podobě usazování přistěhovalců ze zemí socialistického bloku, především z Vietnamu zasaženého válečným konfliktem. Období po pádu komunistického režimu pak přineslo imigraci z postsovětských zemí, především Ukrajiny a Ruska, v menší míře pak také z Mongolska a dalších zemí.

Tato výstava si kladla za cíl přiblížit hlavní trendy vývoje vybraných menšin prostřednictvím historických dokumentů a fotografií prof. Jindřicha Štreita z Institutu tvůrčí fotografie Slezské univerzity v Opavě.

Výstava vznikla za podpory Ministerstva kultury ČR v rámci programu Národní a kulturní identity (NAKI II), v rámci projektu Právní, historické a společenskovední aspekty nových a tradičních menšin v České republice (identifikační kód projektu: DG18P02OVV064).

MÜLLERŮV DŮM

Expoziční areál Historická výstavní budova včetně Müllerova domu byl z důvodu vládních nařízení (koronavirová epidemie) a následné rekonstrukce uzavřen pro veřejnost do 9. 9. 2021.

OD KMENOVÉHO SVAZU HOLASICŮ AŽ PO DĚLENÍ SLEZSKA (7. STOLETÍ AŽ ROK 1800).

HISTORICKÉ UDÁLOSTI NA OPAVSKU OD RANÉHO STŘEDOVĚKU AŽ PO ZÁVĚR NOVOVĚKU Z POHLEDU ARCHEOLOGICKÝCH PRAMENŮ.

10. 9. 2021 – 13. 1. 2022

Autoři / kurátoři: PhDr. Jiří Juchelka, Ph.D., Mgr. Soňa Králová

Výstava prezentovala archeologické nálezy z období přelomu 7. a 8. století až po relativně nedávnou minulost, které byly získány v prostoru českého Slezska. Vystaveny byly např. exponáty ilustrující život v předvelkomoravském období (hradisko Víno), exponáty z období vlivu Velké Moravy (mohylník ve Stěbořicích, pohřebiště Opava-Kateřinky, Malé Hoštice aj.), ale také archeologické nálezy z doby konsolidace přemyslovského státu (Kylešovské hradisko, depot z Kylešovic) až po dělení Slezska po roce 1742 dovršené v roce 1790.

LITERÁRNÍ PAMĚŤ REGIONU 1918-2018 (TEXTY, OSOBNOSTI, MÍSTA)

10. 9. – 31. 1. 2022, vernisáž 8. 9. 2021 v 17 hodin v Památníku Petra Bezruče, poté komentovaná prohlídka v Müllerově domě.

Autorka / kurátorka: prof. PaedDr. Iva Málková, Ph.D.

Spolupracující kurátorky: Mgr. Martina Dragonová, Ph.D., Mgr. Monika Szturcová, Ph.D.

Anotace výstavního projektu rozděleného do dvou prezentačních celků je uvedena v příslušné kapitole u Památníku Petra Bezruče.

NÁRODNÍ PAMÁTNÍK II. SVĚTOVÉ VÁLKY

Expoziční areál Národní památník II. světové války byl z důvodu vládních nařízení (koronavirová epidemie) uzavřen pro veřejnost od 8. 4. do 10. 5. 2021.

PÍKOVI. SMUTNÝ OSUD RODINY

31. 7. 2019 – 30. 11. 2021

Autorka / kurátorka: Mgr. Jana Horáková

Společný život Heliodora, Marie a Milana Píkových byl od počátku ovlivněn zařazením otce do vysokých vojenských a diplomatických funkcí. Působení ve Vojenské akademii v Hranicích, studium na Vysoké škole válečné, funkce vojenského ataše v Rumunsku, později náčelníka Čs. vojenské mise v SSSR, období let 1945–1948 – to vše způsobilo, že rodina trávila velmi málo času společně, čímž trpěla zejména Marie Píková. Zkázou rodinného života pak znamenalo zatčení otce a jeho věznění, které vyústilo v politický proces a justiční vraždu. Marie a Milan byli následně vystaveni represím a útlaku ze strany státních orgánů. Důležité události života rodiny Píkových, které byly vždy úzce spjaty s osudem milované vlasti, přiblížila výstava prostřednictvím fotografií a dokumentů, většinou dosud nezveřejněných, které pocházejí z pozůstalosti generála Milana Píky, jenž zemřel v březnu 2019.

BITVA O BRITÁNII

12. 5. 2020 – 30. 11. 2021

Autoři / kurátoři: Mgr. Ondřej Kolář, Ph.D.

Menší výstava ve správní budově památníku připomněla 80. výročí prvního významného střetnutí vybojovaného výhradně prostřednictvím leteckých sil, a to bitvu o Británii. Smyslem této vzdušné bitvy, kterou po skončení boje o Francii rozpoutala německá strana, bylo zničit nebo alespoň výrazně oslabit Royal Air Force a získat tak jednoznačnou vzdušnou převahu nad kanálem La Manche a Británií. Do bitvy zasáhlo také přes devadesát čs. letců a některé z jejich osudů představila i naše výstava.

KRONIKA OSVOBOZENÍ: OSTRAVSKO 1945

12. 5. 2020 – 30. 11. 2021

Autoři / kurátoři: Mgr. Ondřej Kolář, Ph.D., Mgr. Kamila Poláková

Výstava ve správní budově památníku byla připravena při příležitosti 75. výročí ukončení II. světové války a osvobození severní Moravy a Slezska. Na pozadí vojenské a politické situace v Evropě na jaře roku 1945 představila průběh ostravsko-opavské operace ve všech třech jejích fázích, neopomenula připomenutí role odboje v bojích s nacistickým Německem či na příkladu vzpomínek a hlášení vojáků přiblížila podmínky, ve kterých žili naši vojáci v bojích o Ostravsko. Závěr výstavy patřil bilanci – osudům hlavních osobností operace po skončení války.

ČECHOSLOVÁCI U TOBRUKU VE FOTOGRAFIÍCH

11. 5. – 30. 11. 2021

Autor / kurátor: Mgr. Ondřej Kolář, Ph.D.

Libyjský přístav Tobruk patřil k důležitým spojeneckým obranným bodům ve Středomoří. Od 11. dubna do 10. prosince 1941 bylo město obléháno italskými a německými jednotkami. Zásobování obránců probíhalo pouze po moři. Na obraně se kromě Britů a Australanů podílely i indické, polské a československé jednotky.

Od 21. října 1941 byl v Tobruku nasazen Československý pěší prapor 11 – Východní pod velením Karla Klapálka. Tento útvar vznikl v listopadu 1940 na území Palestiny. Před přesunem do Tobruku konal strážní službu v Egyptě a bojoval v Sýrii s francouzskými jednotkami, loajálními kolaborantské vládě ve Vichy. V Tobruku pak prapor zůstal i po skončení nepřátelského obléhání a následně se podílel na obraně města při německo-italské protiofenzivě na konci ledna 1942. V bojích o libyjský přístav celkem padlo 14 Čechoslováků. Až koncem března 1942 se prapor vrátil do Palestiny, kde následně došlo k jeho reorganizaci na Československý lehký protiletadlový pluk 200 – Východní. Ten se na konci prosince 1942 vrátil do Tobruku, aby zajišťoval jeho protivzdušnou obranu. S přístavním městem se Čechoslováci definitivně rozloučili až 12. června 1943, kdy se již těžiště bojů ve Středomoří přesouvalo ze severní Afriky na jih Itálie.

Snímky prezentované na této výstavě pocházejí z pozůstalostí tří severomoravských rodáků. Leopold Horák a Karel Vašina, ostravští železničáři, po nacistické okupaci převáděli uprchlíky do Polska, ale zakrátko sami museli uprchnout před gestapem. Prošli boji v Polsku a byli internováni v SSSR, odkud je tamní úřady v roce 1940 propustily a umožnily jim vstup do vznikající československé jednotky v Palestině. Leopold Horák později jako jeden z příslušníků tzv. kombinovaného oddílu došel v závěru války po boku americké armády do západních Čech. Třetím fotografem byl Boleslav Ivánek z Palkovic na Frýdeckomístecku. Ten před válkou působil jako učitel na české škole v Rumunsku, odkud prchl do Palestiny. Po skončení bojů u Tobruku sloužil jako radista 311. bombardovací perutě.

Snímky, které autenticky zachycují každodenní život československých vojáků na středomořském bojišti, byly návštěvníkům prezentovány ve formě velkoformátových panelů doplněnými vysvětlujícími texty.

PAMÁTNÍK PETRA BEZRUČE

Expoziční areál Památník Petra Bezruče byl z důvodu vládních nařízení (koronavirová epidemie) uzavřen pro veřejnost od 4. 1. do 11. 5. 2021.

ZDENĚK BURIAN – MALÍŘ ZTRACENÉHO ČASU

19. 5. – 31. 8. 2021

Autorky / kurátorky: Mgr. Martina Dragonová, Ph.D., Mgr. Monika Szturcová, Ph.D.

Výstava návštěvníkům představila průřez tvorbou tohoto pozoruhodného umělce. Kromě reprodukcí Burianových knižních ilustrací dobrodružných knih byly na výstavě k vidění také originální olejomalby představující pravěká zvířata ze sbírky Slezského zemského muzea, které Burian vytvořil na zakázku pro přírodovědnou expozici v roce 1952. Výstava byla obohacena také o ukázky pravěkých zkamenělin. Opomenuty nezůstaly ani knižní tituly dobrodružné literatury s Burianovými ilustracemi a samozřejmě též knihy o pravěku. Představeny byly také současné výpravné monografie podrobně mapující Burianovu tvorbu. Návštěvníci mohli na výstavě zhlédnout krátký dokumentární film. Výstava k 40. výročí od úmrtí slavného malíře byla uspořádána ve spolupráci s Josefem Ptáčkem, Památníkem národního písemnictví v Praze a Muzeem Zdeňka Buriana ve Štramberku.

LITERÁRNÍ PAMĚŤ REGIONU 1918–2018 (TEXTY, OSOBNOSTI, MÍSTA)

10. 9. – 31. 1. 2022, vernisáž 8. 9. 2021 v 17 hodin v Památníku Petra Bezruče v rámci festivalu Bezručova Opava, poté komentovaná prohlídka v Müllerově domě.

Autorka / kurátorka: prof. PaedDr. Iva Málková, Ph.D.

Spolupracující kurátorky: Mgr. Martina Dragonová, Ph.D., Mgr. Monika Szturcová, Ph.D.

Výstava korespondovala s projektem Literární obraz regionu 1918–2018 (severovýchodní Morava a české Slezsko), ve kterém tým členů Centra regionálních studií Filozofické fakulty Ostravské univerzity, kurátorek Památníku Petra Bezruče Slezského zemského muzea prostřednictvím prozaických a básnických textů, ozvěn spisovatelských osudů, genia loci míst zkoumal zdroje literární identity regionu.

Byla připomenuta typická a určující území (literární krajiny přírodní i industrializované – Ostravsko, Opavsko, Jesenicko, Hlučínsko, Těšínsko, Lašsko, Valašsko; ideologiemi prostoupené a uzurpující město – Soudružka Ostrava), znovu charakterizování nepřehlédnutelní tvůrci (P. Bezruč, V. Martínek, V. Závada, O. Filip, J. Balabán), v kontextu představeny výlučné ženy–spisovatelky (M. Stona, M. Glabazňová, L. Hořká, F. Pituchová, I. Weber, H. Salichová, L. Romanská, E. Kotarbová, S. Záchová, R. Putzlacher, E. Tvrďá, N. Rywíková, P. Slováková ad.), zastavili jsme se u zapomínaných, vytěšňovaných, v určitém období zapovězených, ale prostor regionu (pro starousedlíky i zvědavé odjinud) identifikujících rysů (folklor, autorské pohádky, archetypální postavy vyprávění, duchovní lyrika, národnostní a jazyková pestrost).

V textech bannerů vystavených v PPB rezonovaly příběhy a obrazy sta let literatury, kdy „země duněla“ a „stavy rachotily“ (V. Martínek), stávala se místem na hranici / hranici, zakoušela zkušenosti „dětí vyděděnců“ (P. Makris), vznášela se „na věžích bílého města“ (P. Bezruč), rezonovala s „hlasy hor“ (L. Knězek, J. Kalus), zůstala zakletou v „zemi

žulových křížů“ (L. Martinek), sugerovala baladický úděl – „Ó černá hrózo mojej domoviny“ (Ó. Łysohorsky).

Vše dokreslily autentické audio a video vzpomínky, myšlenky, texty básníků a prozaiků, jak je uchovává Český rozhlas Ostrava a ostravské studio České televize, nebo vizualizovaná poezie prezentovaná oddělením audiovizuální tvorby FPF Slezské univerzity (intermediálně spoluutvářená literární identita).

V prostorách Müllerova domu byl představen „kulturní kapitál“ (Bourdieu) širšího Ostravska a českého Slezska zvláště v 21. století. Asociován byl literární život a literární dění v klubech, na stránkách časopisů, na festivalech, v almanaších, v komiksech, v průběhu literárních čtení, v čtenářských zážitcích veršů a příběhů.

ARBORETUM NOVÝ DVŮR

Expoziční areál Arboretum Nový Dvůr byl z důvodu vládních nařízení (koronavirová epidemie) uzavřen pro veřejnost od 1. 1. do 11. 4. 2021 a vnitřní skleníková expozice do 23. 5. 2021. Dále bylo arboretum uzavřeno od 11. 12. 2021 do 2. 1. 2022.

NÁŠ LES

1. 4. 2019 – 2. 9. 2021

Autoři / kurátoři: Mgr. Martin Gajdošík, Ph.D., Mgr. Lukáš Číhal, Ph.D., RNDr. Jindřich Roháček, CSc.

Lesy pokrývaly v minulosti většinu našeho území. Kdyby do přírodních poměrů Evropy nezasáhl člověk, bylo by tomu tak doposud. I v současnosti jsou lesy nejrůznějších typů významnou částí naší krajiny. Na výstavě mohli zájemci navštívit nejen lužní lesy, bučiny a jedlobučiny, teplomilné doubravy, bory, horské smrčiny a kulturní lesy, ale i obory, zdevastované lesy, paseky a lesní okraje, či remízky a větrolamy. Seznámili se s jejich rostlinami i živočichy, a to nejen s obratlovci, ale i bezobratlými, zastoupenými lesním hmyzem.

V roce 2020 byla výstava doplněna 25 velkoformátovými panely popisující všechny české lesní biotopy.

RHODODENDRONY

1. 5. – 20. 6. 2021

Arboretum Nový Dvůr je známé svou sbírkou rododendronů, která patří k nejbohatším v České republice. Rod Rhododendron, česky pěnišník, zahrnuje zhruba 1 000 druhů pocházejících z oblastí od tropických deštných pralesů až po subpolární vegetaci tundry, vesměs severní polokoule. Pěnišníky patří do jednoho druhu, v zahradnické praxi se však rozdělují na dvě základní skupiny – stálezelené druhy (rhododendrony) a opadavé (azalky).

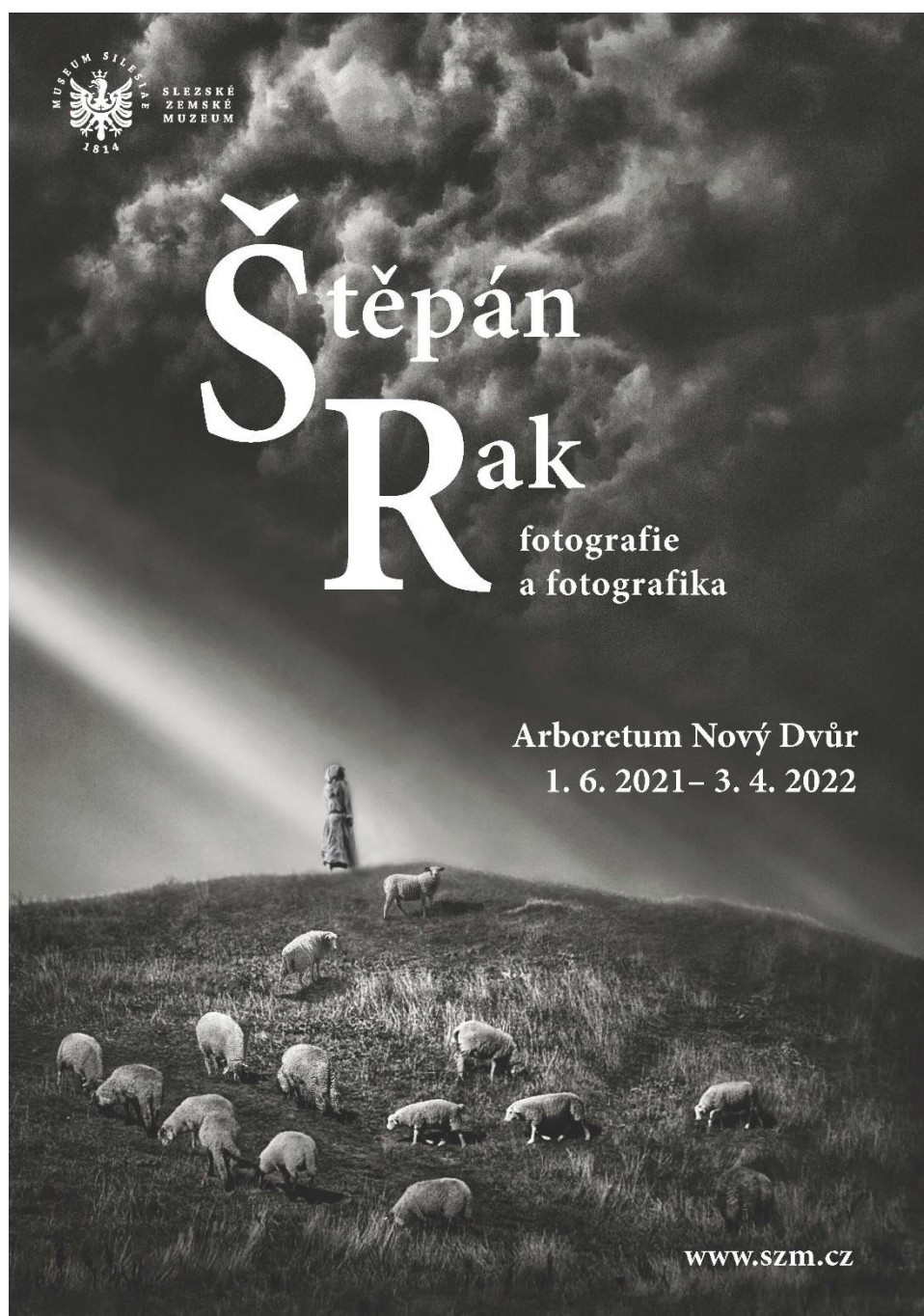
ŠTĚPÁN RAK – FOTOGRAFIE A FOTOGRAFIKA

25. 5. 2021 – 3. 4. 2022

Autor: Prof. Štěpán Rak

Kurátorka: Mgr. Lenka Jarošová, Ph.D.

Fotovýstava kytarového virtuosa Štěpána Raka. Málokdo ví, že původní profesí známého kytaristy je výtvarné umění. Hudba přišla až později, nicméně i v ní se od počátku snaží vytvářet obrazy. Fotografie mu pak otevřela cestu jak k výtvarnému zpracování, tak k potřebě vyjádření harmonie obrazem. Kromě běžné fotografie tak návštěvníci mohli zhlédnout také fotografiku, která Štěpána Raka zcela uchvátila.

HISTORIE ARBORETA NOVÝ DVŮR NA DOBOVÝCH FOTOGRAFIÍCH

1. 6. 2021 – 31. 12. 2022

Autoři: Mgr. Jana Polášková, Rostislav Šindler

Historie Arboreta v Novém Dvoře sahá až do roku 1906, kdy získal novodvorské panství Quido Riedel a na nevelké ploše 1,8 ha postupně vytvořil přírodně-krajinářský park. Po druhé světové válce se však park dostal do správy řady institucí, pozbyl odborného dohledu a rychle pustl. V roce 1958 byl postoupen Slezskému muzeu, které zde zřídilo arboretum.

Exteriérová výstava, která prostřednictvím dobových fotografií návštěvníky prováděla jednotlivými částmi parku a mapovala jeho proměny. Návštěvníci zde našli fotografie zámku, skleníkového komplexu, alpina, parku, drobných staveb a mnoho dalšího.

ARBORETUM NOVÝ DVŮR – HISTORIE, PŘÍRODA, SBÍRKA

16. 10. 2021 – 31. 12. 2022

Autoři: Mgr. Jana Polášková, Rostislav Šindler, Mgr. David Váhala

Výstava věnovaná vývoji novodvorského arboreta. Pozornost byla upřena na historii zámku, vývoj skleníkového komplexu, rekonstrukci alpina a proměny parku během 20. století. Výstavu doplnily zajímavé exponáty z dendrologické sbírky arboreta a návštěvníci zde mohli vůbec poprvé spatřit zoologické exponáty ze sbírky SZM, které zpracoval špičkový muzejní preparátor Vilém Borůvka.

KNIHOVNA SLEZSKÉHO ZEMSKÉHO MUZEA

Tyto instalace nezapočítáváme do celkového součtu výstav v Ročním výkazu o muzeu za rok 2021 (Kult (MK) 14-01) a do celkového součtu výstav uspořádaných v SZM v roce 2021 uvedených v této výroční zprávě, neboť se jedná pouze o propagační instalace malého rozsahu.

PREZENTACE TEMATICKÉ LITERATURY K VÝSTAVĚ „ZDENĚK BURIAN – MALÍŘ ZTRACENÉHO ČASU“

19. 5. – 31. 8. 2021

Prezentace knižních titulů k výstavě konané v Památníku Petra Bezruče.

PREZENTACE ARCHEOLOGICKÝCH NÁLEZŮ SZM

1. 9. – 31. 12. 2022

Autor / kurátor: PhDr. Jiří Juchelka, Ph.D.

Prezentace vybraných nálezů ze záchranného výzkumu v Neplachovicích doplněná související odbornou literaturou.

EXTERIÉROVÉ VÝSTAVY

HISTORICKÁ OPAVA

20. 11. 2019 – 31. 3. 2021, vernisáž 19. 11. na Horním náměstí v Opavě
fotografická výstava v trolejbusu MDPO, linka 206

Autor: Mgr. David Váhala

Opavský dopravní podnik vyslal do ulic pojízdnou galerii. V jednom z trolejbusů byly instalovány fotografie staré Opavy, cestující si tak během přepravy po městě mohli prohlédnout, jak vypadalo město před víc než jedním stoletím.

Trolejbus nejezdil pouze na jedné lince, takže cestující do něj mohli nastoupit v různých částech města. Galerijní vůz byl snadno rozpoznatelný díky nápadné grafice, která jej z venku zdobila – z muzejních fotografií byly vytvořeny velkoformátové grafiky zachycující Historickou výstavní budovu Slezského zemského muzea a budovu Hlásky, ve které sídlí Magistrát města Opavy.

125 LET OD OTEVŘENÍ HISTORICKÉ VÝSTAVNÍ BUDOVY

29. 6. 2020 – 30. 6. 2021

Autor: Mgr. Michal Valeček

V říjnu roku 2020 uplynulo 125 let od slavnostního otevření Historické výstavní budovy Slezského zemského muzea, tehdy Muzea Františka Josefa pro umění a řemesla. Původní projekt vídeňských architektů, Johanna Scheiringera a Franze Kachlera, byl kvůli podloží již na počátku stavby upraven a celá budova musela být podsklepena, aby byla zajištěna její stabilita. Samotná budova byla vybavena ve své době nejmodernějším dostupným vybavením, včetně ústředního topení a elektrického osvětlení. Když se v roce 1910 odstěhovala Obchodní a živnostenská komora do nových prostor nedaleko nádraží, byla budova nadále plně využívána pro muzejní účely. Zásadní zlom nastal koncem druhé světové války. Při osvobození města Opavy byla budova dvakrát zasažena leteckými pumami, které výrazně poškodily její statiku. Dílo zkázy dokonal krátce po osvobození města neznámý žhář, který ji zapálil. Oprava trvala řadu dalších let a značné množství sbírkových předmětů, které se nepodařilo před příchodem fronty odvézt do bezpečí, bylo nenávratně ztraceno. Budova byla veřejnosti zpřístupněna až v roce 1955 včetně nové expozice přírody, na které spolupracoval rovněž Zdeněk Burian. Původní vnější vzhled byl budově navrácen až v 80. letech 20. století, kdy byla obnovena kupole a na její vrchol byla opět umístěna socha Génia vídeňského sochaře Theodora Friedela. Poslední zásadní rekonstrukce proběhla v letech 2010–2012, která znamenala obnovu vnějšího vzhledu budovy a zásadní proměnu interiéru v rámci nové expozice Slezsko.

OPAVSKÝ KONGRES 1820: MÍSTA PAMĚTI

14. 9. 2020 – 28. 2. 2021

Autoři / kurátoři: PhDr. Ondřej Haničák, Mgr. Romana Rosová, Ph.D., Mgr. Jiří Šíl, Ph.D.

Výstavu připravila Opavská kulturní organizace ve spolupráci se Slezským zemským muzeem, Národním památkovým ústavem, Zemským archivem v Opavě a Slezskou univerzitou v Opavě za podpory statutárního města Opavy.

Místa spojená s pobytem evropských osobností připomněla exteriérová výstava, která byla instalována v ulicích města. Opávané na devíti zastaveních zjistili, ve kterých budovách byl ubytován rakouský císař, ruský car nebo olomoucký arcibiskup, a jak tyto stavby v éře kongresu vypadaly, a mimo jiné se seznámili také s podobou slavobrány postavené na počátku ulice Mezi Trhy.

MŮJ SVĚT

1. – 31. 3. 2021, Horní náměstí, Opava

Ani koronavirová krize neznemožnila uspořádání výstavy 13. ročníku fotografické soutěže Můj svět, kterou organizuje Charita Opava pro zaměstnance, dobrovolníky a klienty charit České republiky.

Minulý rok z důvodu protiepidemických opatření neproběhla výstava v Historické výstavní budově Slezského zemského muzea, fotografie se ale nakonec k lidem dostaly. Oceněné snímky totiž Charita Opava spolu se Slezským zemským muzeem v březnu představila na venkovní výstavě na Horním náměstí v Opavě.

Do loňského ročníku tradiční soutěže dorazilo přes 200 fotografií z celé České republiky. Ty nejlepší vybrala odborná komise v čele s patronem soutěže, světově známým fotografem Prof. Jindřichem Štreitem v polovině února.

OSOBNOSTI NA JEDNIČKU

27. 7. 2021 – 23. 5. 2022

Autor: Mgr. Michal Valeček

V 18. století ztratila císařovna Marie Terezie v prusko-rakouských válkách velkou část historického Slezska. Zbytek Slezska, který zůstal součástí habsburské monarchie, byl jednou z jejích nejmenších zemí. Přesto se i zde narodila nebo působila celá řada vědců, politiků, malířů, spisovatelů, hudebních skladatelů nebo průmyslníků, kteří se proslavili daleko za jeho hranicemi.

Výstava přiblížila osobnosti spjaté s Rakouským Slezskem, které se narodily v roce končícím na číslo jedna, připomněla jejich osudy, a to co po nich zůstalo do dnešních dní. Výběr osobností byl uzpůsoben s ohledem na pestrost zaměření jednotlivých osobností, aby byla zastoupena co nejširší škála lidských činností. Smyslem výstavy bylo vyzdvihnout naše předchůdce, kteří si mnohdy i ze skromných poměrů dokázali získat ve své době uznání a věhlas. Zájemci o tuto problematiku se mohli seznámit např. s Johannem Schösslerem, Emanuele Urbanem, Josefem Zukalem, Fritzem Krusperským, Leopoldem Peřichem, Arnoštem Rychlým, Helmutem Krommerem nebo Kašparem Fiedorem a dalšími.

**KNIHY DŽUNGLÍ
HRDINOVÉ, PŘÍRODA A KRAJINY PŘÍBĚHŮ SLAVNÉHO
LITERÁRNÍHO DÍLA**

1. 6. 2020 – 3. 1. 2021

Muzeum Jana Amose Komenského v Uherském Brodě

Autor / kurátor: Mgr. Martin Gajdošík, Ph.D.

Výstava Slezského zemského muzea přiblížila postavy a prostředí příběhů slavného díla Kniha džunglí britského nositele Nobelovy ceny za literaturu Josepha Rudyarda Kiplinga. Nešlo ani zdaleka pouze o známý příběh chlapce Maugliho, vychovaného v džungli indického Madhja-pradéše divokými zvířaty, ale i o mnohé další příběhy z jiných oblastí Indie či z Arktidy. Návštěvníci se mohli seznámit s hrdiny těchto příběhů, přírodou i pozadím těchto míst, ale i s dnešní podobou krajiny, v nichž se odehrávají.

OPAVSKÝ KONGRES 1820: KŘÍŽOVATKA EVROPSKÉ DIPLOMACIE

21. 10. 2020 – 14. 3. 2021

Opavská kulturní organizace, p. o., Obecní dům, Opava

Autoři / kurátoři: PhDr. Ondřej Haničák, PhDr. Marián Hochel, Ph.D., Mgr. Romana Rosová, Ph.D., Mgr. Jiří Šl, Ph.D.

Výstavu připravila Opavská kulturní organizace ve spolupráci se Slezským zemským muzeem, Národním památkovým ústavem, Zemským archivem v Opavě a Slezskou univerzitou v Opavě za podpory statutárního města Opavy.

Výstava přiblížila nejen samotný průběh Opavského kongresu a mnohé evropské historické souvislosti, ale také samotné osobnosti a život ve městě v tomto období.

AKCE

V celkovém soupisu akcí pro veřejnost nejsou započítány přednášky našich odborných pracovníků a spolupracovníků, besedy, vzpomínkové večery, autorská čtení a jiné odborné akce, které jsou uvedeny v samostatné kapitole.

SLEZSKÁ MUZEJNÍ NOC

10. 9. 2021 od 17.00 do 22.00 hodin

V rámci Slezské muzejní noci byl opět připraven netradiční a bohatý kulturní program probíhající ve večerních hodinách.

Brány Slezského zemského muzea se večer otevřely v Historické výstavní budově a Müllerově domě, Památníku Petra Bezruče, Národním památníku II. světové války a Arboretu Nový Dvůr.

Navštívit bylo možné také objekty Opavské kulturní organizace – Obecní dům a Dům umění nebo budovu Magistrátu města Opavy na Horním náměstí, jehož pracovníci připravili komentované prohlídky „Hlásky“ spojené s výstupem na věž.

Muzea Slezské nemocnice v Opavě (Muzeum patologie a Muzeum ošetrovatelství) prezentovala výběr exponátů ze svých sbírek v Müllerově domě. Výstava byla doplněna také posterovou prezentací přibližující činnost obou muzeí a také práci Oddělení patologické anatomie Slezské nemocnice v Opavě. Pracovníci Slezské nemocnice také návštěvníky blíže seznámili s vystavenými exponáty a s činností obou muzeí, přičemž ke zhlédnutí byl i krátký filmový dokument a historické fotografie nemocnice.

PROGRAM SLEZSKÉ ZEMSKÉ MUZEUM

Historická výstavní budova a Müllerův dům

17.10–17.45: Zahájení Slezské muzejní noci v podání Komorního sboru Slezské univerzity.
18.30–19.30: Dixi-jazz-pop trio BosoBos s vlastní interpretací písní velikánů různých žánrů a stylů.
21.10–21.30: Jedinečná ohňová a žonglérská show v podání žonglérské skupiny Knock Knock.

- Presentace muzeí Slezské nemocnice v Opavě.

Představení unikátních předmětů ze sbírek Muzea patologie a Muzea ošetrovatelství.

- Presentace TQM - holding s.r.o.

Výstava TQM na Opavsku – historický exkurz do jedné z nejvýznamnějších českých dopravních společností. Program pro veřejnost byl doplněn o fotokoutek, aktivity pro děti a nabídku dopravního merchandisingu.

V průběhu celého večera probíhala výtvarná dílna pro děti s muzejními edukátory.

Výstavy:

- Krajina a lidé.
- Ještě jste neviděli... výběr nejvýznamnějších přírůstků z uměleckohistorického pracoviště za poslední desetiletí,
- „Staré“ a „nové“ menšiny v České republice,
- Zemská obrazárna,
- Od kmenového svazu Holasiců až po dělení Slezska. Historické události na Opavsku od raného středověku až po závěr novověku z pohledu archeologických pramenů.
- Osobnosti na jedničku (výstava před Historickou výstavní budovou).

Památník Petra Bezruče

17.00–21.00: Občerstvení u pojízdné kavárny Mental Café s obsluhou z řad osob s mentálním postižením.

17.00–19.00: Fotokoutek před Památníkem Petra Bezruče (focení návštěvníků v kostýmech s citáty).

17.00–19.30: Výtvarné dílny pro děti (výroba záložky do knihy, malování na kamínky, malování na sádrové odlitky).

19.30–20.30: Divadelní představení souboru Loutkový svět.

Výstavy:

- Život a dílo Petra Bezruče (stálá expozice)
- Literární paměť regionu 1918–2018 (s literárním kvízem)

Národní památník II. světové války

17.15–17.45: Prezentace jednotlivých zúčastněných armád a ukázka ošetřování v polní nemocnici.

18.00: Vojenská ukázka „Osvobozování Hrabyně (duben 1945)“.

18.30: Výstup na vyhlídku památníku.

18.30: Módní přehlídka – ukázka dobové módy.

19.30: Vojenská ukázka „Setkání v lazaretu“.

20.00: Výstup na vyhlídku památníku.

21.00: Pietní akt na symbolickém hřbitově s čestnou salvou (zapalování svíček za všechny padlé II. světové války).

V průběhu večera:

- možnost vyfotografování se v uniformě či dobovém oděvu,
- promítání dobových filmů a fotografií,
- dětský koutek – poznejte práci archeologa,
- střelnice – ti nejodvážnější si mohli vyzkoušet své střelecké schopnosti nebo se nechat svézt vojenským jeepem.

Výstavy:

- Kronika osvobození: Ostravsko 1945,
- Čechoslováci u Tobruku ve fotografiích,
- Bitva o Británii,
- Píkovi. Smutný osud rodiny.

Arboretum Nový Dvůr

17.00–22.00: K tanci a poslechu hrála kapela Country Kavalérie. Opékání špekáčků a bohaté občerstvení.

18.30: Komentovaná prohlídka parku s dendrologem Ing. Miroslavem Frankem, CSc.

Výstavy:

- Štěpán Rak – fotografie a fotografie
- Historie Arboreta Nový Dvůr na dobových fotografiích
- Náš les

Pro návštěvníky Slezské muzejní noci byly připraveny speciální autobusové linky zajišťující dopravu do mimoopavských expozičních areálů. Bezplatnou autobusovou dopravu zajistila společnost TQM – holding s.r.o. Odjezdy z Opavy byly ze zastávky vedle Historické výstavní budovy na ulici Komenského.

Jízdní řád:

- Historická výstavní budova (ul. Komenského) → Národní památník II. světové války: 17.00, 19.00, 21.00.
- Historická výstavní budova (ul. Komenského) → Arboretum Nový Dvůr: 18.00, 20.00, 22.00.
- Národní památník II. světové války (u správní budovy památníku) → Historická výstavní budova: 17.30, 19.30, 21.30.
- Arboretum Nový Dvůr (parkoviště u vstupu) → Historická výstavní budova: 18.30, 20.30, 22.30.

OPAVSKÁ KULTURNÍ ORGANIZACE

Obecní dům

Terasa Obecního domu

17.00: Hudební vystoupení.

17.30–22.00: Posezení se skauty u provizorního ohniště (pozorování hvězd, ochutnávka táborové kuchyně, ochutnávka bylinkových čajů aj.).

Galerie Eisler

17.00–22.00: Výstava Ženy mezi vdechnutím a vydechnutím (fotografie Dany Kyndrové).

Expozice Cesta města

17.00–22.00: Stálá expozice Cesta města a výstava 100 let opavského skautingu (výroba odznáček, výroba tužek z větviček aj.).

17.30–18.30: Komentovaná prohlídka výstavy s autorem.

Schösslerův salonek

Promítání dokumentárních filmů z projektu Jeden svět s ekologickou tematikou z platformy Promítej i Ty!

18.00–19.28: Hon za utopií.

20.00–21.43: Čas lesů.

Prostor v bezprostřední blízkosti Obecního domu

17.00–22.00: Výstava Michal Trpák – Pojď si ke mně sednout (průvodcovské listy bylo možné vyzvednout na recepci Obecního domu).

Procházka v aplikaci TourStories s názvem Zapomenuté příběhy židovské Opavy (start u Obecního domu), pracovní listy bylo možné vyzvednout na recepci Obecního domu.

Dům umění

17.00–22.00: Výstavy 30+ (Třicet let Institutu tvůrčí fotografie FPF SU v Opavě) a Hlína v rukou ženy, sochařky, umělkyně... (výstava sochařky Zdeny Fibichové), animační program pro veřejnost spojený s fotokoutkem.

Refektář

17.00–22.00: Fotografický workshop s profesionálem.

Kostel sv. Václava

17.00–22.00: Výstava 30+ (Třicet let Institutu tvůrčí fotografie FPF SU v Opavě).

17.00–22.00: Světelné efekty.

19.00–22.00: DJs z Clownfish Crew.

Základní umělecká škola

17.00–22.00: Výstava prací žáků Základní umělecké školy.

STATUTÁRNÍ MĚSTO OPAVA

V rámci Slezské muzejní noci byla zpřístupněna budova magistrátu, tzv. Hláška, ve které se konaly kostýmované komentované prohlídky. Zpřístupněna byla např. pracovna primátora, expozice Opava/Troppau či vyhlídka na věži. Komentované prohlídky proběhly v 17.00, 18.30 a 20.00 hodin.

Festival muzejních nocí 2021 uspořádala Asociace muzeí a galerií České republiky, z. s., s podporou Ministerstva kultury ČR.

HISTORICKÁ VÝSTAVNÍ BUDOVA A MÜLLERŮV DŮM

KOMENTOVANÉ PROHLÍDKY MÜLLEROVA DOMU

každou sobotu a neděli v 10.00 a 15.00 hodin

Zájemcům z řad široké veřejnosti jsme nabídli možnost prohlídky nově zrekonstruovaného Müllerova domu s komentovaným výkladem. Návštěvníci se tak mohli seznámit s místem, jež bylo neodmyslitelnou součástí opavského hradu. Dům prošel řadou stavebních proměn – od hradní kuchyně, přes sýpku, dům zámeckého správce nebo Legionářské muzeum.

MEZINÁRODNÍ NOC PRO NETOPÝRY

25. 8. 2021, od 18.00 do 22.00 hodin

Návštěvníci s námi mohli nahlédnout do života netopýrů, zajímavých tvorů, se kterými je spojena celá řada mýtů, pověr a pověstí. 24. ročník představil opět návštěvníkům mnoho zajímavostí o životě a chování netopýrů. Díky přednáškám, audio i video ukázkám zjistili, jak tito zajímaví savci žijí, co je nejvíce ohrožuje, jak je lze chránit a proč jsou v přírodě užiteční. Připravena byla také prohlídka preparátů ze sbírek Slezského zemského muzea, techniky užívané při výzkumu netopýrů a další zajímavosti. Nechyběly ani hry, tvoření a aktivity pro děti s netopýří tematikou. Večerem provázel Mgr. Martin Gajdošík, Ph.D., kurátor zoologického pracoviště Slezského zemského muzea a člen České společnosti pro ochranu netopýrů.

MEZINÁRODNÍ DEN ARCHEOLOGIE

30. 10. 2021

Návštěvníci měli možnost při návštěvě akce pořádané u příležitosti celosvětových oslav Mezinárodního dne archeologů zjistit, jak složitá je práce archeologů, co všechno musejí během svého bádání zdokumentovat a jaké archeologické metody a postupy archeologové uplatňují při práci. Zájemcům z řad široké veřejnosti pak byla představena řada archeologických zajímavostí. Bonusem pro návštěvníky bylo šermířské vystoupení a prezentace klubu vojenské historie přibližující život za napoleonských válek. Akce se konala za finanční podpory statutárního města Opavy.

HALLOWEEN V MUZEU

5. 11. 2021

Návštěvníci si přišli na vlastní kůži zažít již tradiční halloweenskou prohlídku v prostorách „strašidelně“ vyzdobeného muzea a pomohli nám odhalit tajemství našeho muzejního čerta. Připraveny pro ně byly série zajímavých úkolů a hádanek, výtvarná dílnička s halloweenskou tematikou, a nakonec také sladká odměna.

MALOVÁNÍ BANĚK PRO ŠKOLY

1. – 22. 12. 2021

Po roční přestávce jsme si pro školy připravili již tradiční akci Malování baněk, na které si žáci mohli koupit baňku a sami si ji originálně nazdobit. Záleželo jen na nich, zda bude její vzhled tradiční nebo bude odpovídat aktuálním trendům. Po zakoupení baňky návštěvníkům byly k dispozici všechny potřeby nezbytné pro její nazdobení.

NÁRODNÍ PAMÁTNÍK II. SVĚTOVÉ VÁLKY

DEN VÍTĚZSTVÍ NA SYMBOLICKÉM HŘBITOVĚ

8. 5. 2021

Na státní svátek, který připadl na sobotu 8. května 2021, byl mimořádně zpřístupněn symbolický hřbitov nacházející se v Národním památníku II. světové války v Hrabyni. Návštěvníci na tomto pietním místě mohli uctít památku všech obětí II. světové války buď tichou vzpomínkou, anebo položením kytice či zapálením svíčky.

INDIÁNSKÉ LÉTO

21. a 22. 8. 2021

V Arboretu Nový Dvůr jsme uspořádali již tradiční prázdninovou akci nejen pro děti. Návštěvníci si k nám přišli vyzkoušet, jaké to je být indiánem. Dozvěděli se, jak žili indiáni, v čem bydleli nebo jaké používali zbraně. Atmosféra Divokého západu prostupovala všemi kouty botanického parku. Pro hosty jsme připravili ukázky indiánského teepee, výrobu originálních indiánských ozdob, tábor lovců kožešin, dobové zbraně, komentované prohlídky parku, soutěže pro děti a mnoho dalšího.

V roce 2021 se na akci představili také vojáci z americké občanské války a bylo to jejich vůbec první vystoupení v Moravskoslezském kraji! Návštěvníci tak viděli autentický vojenský tábor, prohlédli si výzbroj a výstroj, pošli poštu a poté načerpali energii v našem krásném přírodním areálu. Součástí programu byly i bitevní ukázky, které proběhly v sobotu a neděli vždy v 15 hodin.

VYŘEŽ/Š SI SVOU DÝNI

2. – 3. 10. 2021 od 14.00 do 18.00 hodin

Podzim je v Arboretu Nový Dvůr již tradičně věnován dýním. Ani v roce 2021 tomu nebylo jinak, a tak se návštěvníci z řad široké veřejnosti mohli těšit na oblíbenou akci s názvem Vyřež/š si svou dýni. Během víkendu mohli zapojit svou fantazii a vyrobit si netradiční a originální výzdobu na svou zahradu. Mlsné jazýčky jistě potěšila ochutnávka sladkých a slaných dýňových specialit. Nechyběl ani lampionový průvod, občerstvení a spousta zábavy!

AREÁL ČS. OPEVNĚNÍ HLUČÍN-DARKOVIČKY

POCHOD PO LINII ČS. OPEVNĚNÍ MO-S 33 KOZMICE AŽ MO-S 19 ALEJ

25. 9. 2020

K připomenutí pohnutých historických událostí roku 1938 připravilo Slezské zemské muzeum opět tradiční pochod po linii československého opevnění.

Trasa 27. ročníku pochodu vedla od pěchotního srubu MO-S 33 Kozmice po pevnostní linii až k pěchotnímu srubu MO-S 19 Alej. Ti, kdo se na pochod dlouhý 8,5 km vydali, si mohli cestou vyslechnout odborný výklad, a užít si tak prohlídku pevností včetně zpřístupnění MO-S 20 Orel, který byl vybudován v nejvyšším IV. stupni odolnosti.

VZPOMÍNKA NA PETRA BEZRUČE

15. 9. 2020 v 15.00 hodin, Městský hřbitov, Opava

Opavský rodák Petr Bezruč patří k nejvýznamnějším představitelům české poezie přelomu 19. a 20. století. Do literatury vstoupil svou jedinou sbírkou Slezské písně. Již tradičně jsme se u příležitosti zářijového výročí básníkovy narození sešli na městském hřbitově uctít Bezručovu památku. Loňský pietní akt měl mimořádnou podobu. Díky podpoře statutárního města Opavy bylo představeno umělecké doplnění Bezručova hrobu básníkovým epitafem. Dílo autorky Terezy Svatošové bylo vítězným soutěžním projektem a první veřejnou prezentací dosud nesplněné básníkovy touhy opatřit svůj hrob vlastním epitafem.

Petr Bezruč: Epitaf

*Až v den soudu přísný Soudce stane,
až roh svolá všechny duše břeškný,
nercházej v soud se svým rabem, Pane,
jehož život temný byl a teskný.*

Dále byla představena poslední edice Stučkonosky modré od PhDr. Zdenky Pfefferové. Účastníci uslyšeli její část v podání recitátora Adama Czecha, žáka ZŠ Vrchní.

Akce se konala rámci festivalu Bezručova Opava.

ZA LINIÍ. PROSTOR HRANIČÁŘSKÉHO PLUKU 4, ČÁST DRUHÁ: KASÁRNY HRABYNĚ

18. 7. 2021, Národní památník II. světové války

Přednáška Bc. Patrika Falhauera na téma výstavby a historie hraničářských kasáren a obytných domů pro gážisty v Hrabyni, které byly určeny pro vojáky a důstojníky III. a V. praporu hraničářského pluku 4.

Následovala komentovaná prohlídka pozůstatků fortifikačních prací v Hrabyni zahrnující objekt pevnostní kabelové sítě, místa, kde byly rozestavěny bytové domy pro gážisty a prostor dnešního rehabilitačního centra v jižní části obce s pozůstatky původních budov bývalých kasáren.

KDYŽ ŽENY PÍŠOU...

23. 9. 2021, Památník Petra Bezruče

Přednášející: Mgr. Martina Dragonová, Ph.D. a Mgr. Monika Szturcová, Ph.D.

Tématem přednášky byl život a dílo vybraných žen, které spojuje nejen působení v našem regionu, ale zejména tvůrčí profese spisovatelky a také to, že jejich literární fondy jsou uloženy v opavském Památníku Petra Bezruče. Prezentovány tak byly zajímavé dokumenty z literárního archivu.

Přednášející představily neobyčejné osudy těchto pozoruhodných žen: Emilie Gudrichové (1888–1970), Jarmily Glazarové (1901–1977), Marie Stony (1861–1944), Zdenky Tomáškové (1929), Vilmy Volkové (1903–1999), Ludmily Hořké (1892–1966), Marie Glabazňové (1896–1980), Věry Stolaříkové (1921–1944), Marie Podešvové (1901–1994) a Marie Vosikové (1942–2014).

**ZA LINIÍ. PROSTOR HRANIČÁŘSKÉHO PLUKU, ČÁST TŘETÍ:
KASÁRNY V OPAVĚ A JINÁ UBYTOVACÍ ZAŘÍZENÍ**

3. 11. 2020, Historická výstavní budova

Přednášející: Bc. Patrik Falhauer

Přednáška Patrika Falhauera představila zájemcům osudy koblovských kasáren postavených roku 1937.

IX. ROČNÍK MEZINÁRODNÍHO FILMOVÉHO FESTIVALU T-FILM 2021

12. a 13. 11. 2021, Památník Petra Bezruče

Úterý 12. 10. 2021 od 15.00 hodin promítání filmu: Helios (režie: Ondřej Sovík, 2020).

Středa 13. 10. 2021 od 10.00 hodin promítání filmu: Ještě než zmizí (režie: Jakub Vágner, 2021).

Středa 13. 10. 2021 od 11.00 hodin promítání filmu: Půl roku v Peru (režie: Patrik Šajtar, 2018).

**WORKSHOP K VÝSTAVĚ "ZEMSKÁ OBRAZÁRNA" S PAVLEM
ŠOPÁKEM A ROMANOU BALCAROVOU**

19. 11. 2021, Müllerův dům

Workshop navazoval na stejnojmennou výstavu Slezského zemského muzea probíhající ve stejném období. Úvodní přednáška byla zaměřena na historii sběratelství obrazů ve Slezsku, na to navázala praktická ukázka postupu restaurování exponátů prezentovaných na výstavě a odborná diskuse.

DOPROVODNÉ PROGRAMY

Edukační a doprovodné programy pro návštěvníky z řad široké veřejnosti mají v SZM již dlouholetou tradici. V roce 2021 tomu nebylo jinak a naši muzejní edukátoři a odborní pracovníci připravili níže uvedené edukační a speciální programy. Jejich realizace byla ovšem omezena v té době platnými vládními protiepidemickými opatřeními.

MUZEUM PRO DĚTI Z POHODLÍ DOMOVA

Vzhledem k uzavření expozičních areálů a nemožnosti konat edukační aktivity v muzeu, byly edukační aktivity přesunuty do online prostředí.

Nejrůznější edukační aktivity, jako např. pracovní listy, omalovánky, sudoku, rébusy nebo komiksy vztahující se k expozičním areálům, stálým expozicím, dočasným výstavám, významným osobnostem a výročí atp., byly pravidelně publikovány jak na webu Slezského zemského muzea, tak na sociálních sítích.

Předškoláci a školáci si tak mohli zpříjemnit čas různými aktivitami a úkoly, které pravidelně připravovaly naše muzejní edukátorky.

První edukační aktivita byla publikována 19. 3. 2020 a v této činnosti se pokračovalo až do 15. 5. 2021. Se zveřejňováním edukačních aktivit budeme průběžně pokračovat i v budoucnu.

HISTORICKÁ VÝSTAVNÍ BUDOVA

EDUKAČNÍ PROGRAMY KE STÁLÉ EXPOZICI PŘÍRODA SLEZSKA

- Kam běžíš, lištičko?
- Zvířátka a lidé
- O sněhové vločce a medovém perníčku
- Od Martina do Tří králů aneb čarovná moc Vánoc

NÁRODNÍ PAMÁTNÍK II. SVĚTOVÉ VÁLKY

VÍCEDENNÍ EDUKAČNÍ AKTIVITY

LETECTVO A ŽIVOT PILOTŮ ZA II. SVĚTOVÉ VÁLKY

14. – 16. 7., 4. – 6. 8. 2021

Loňské letní edukační aktivity byly pro účastníky skvělým prázdninovým zážitkem. Děti musely rozhábat svá těla v pořádné náloži různých venkovních pohybových aktivit, jako střelení na terč nebo zdolávání namáhavé překážkové dráhy. Neopomněli jsme ani na trochu toho vzdělávání a seznámili děti s dobovými exponáty, které naše muzeum

spravuje a také si zkusili i nějaké letadlo sami najít! V neposlední řadě jsme se vydali na výlet do muzea v Suchdole nad Odrou.

EDUKAČNÍ PROGRAMY

- Zvířata ve válkách
- Holocaust aneb byli jsme jen čísla
- Protektorát – konec svobody
- Československo, má vlast
- Tematický program ke Dni vzniku samostatného československého státu

VÍCEDENNÍ EDUKAČNÍ AKTIVITY

HLEDAČI ZTRACENÉHO ČASU

26. – 28. 7. 2021

Tradiční letní edukační aktivity pro děti ve věku od 6 do 12 let (pouze školou povinné). Na našem třídením putování se účastníci stali opravdovými hledači – zkoumali a pátrali po naší dávné a ztracené minulosti.

Program akce

Pondělí 26. 7.: seznámení se s akcí v Památníku Petra Bezruče, bádání v čase pravěku, archeologický výzkum, hledání zkamenělin, hry s pravěkou tematikou, zkoumání pravěkých tvorů.

Úterý 27. 7.: výlet autobusem do Mladecka s prohlídkou koňské stáje, jízda na koních, prohlídka okolní přírody a sběr přírodního materiálu na tvořivé aktivity a výrobu pamětního předmětu.

Středa 28. 7.: tvoření glyfů, poznávání pravěkého výtvarného umění, tvorba památeční ozdoby, rozloučení se s akcí v Památníku Petra Bezruče.

EDUKAČNÍ PROGRAMY

- Život a dílo Petra Bezruče
- Pojďte s námi do muzea
- Ozvěny Slezských písní
- Zdenka Tomášková a Ortel samoty
- Muzeum – známé i neznámé
- Lolo a druhové
- Příroda v poezii Petra Bezruče
- Literární vycházka "Po stopách Petra Bezruče"

EDUKAČNÍ PROGRAMY K VÝSTAVÁM

- Setkání s malířem Zdeňkem Burianem
- Výprava za regionální literaturou

SPECIÁLNÍ EDUKAČNÍ PROGRAMY, WORKSHOPY A KOMENTOVANÉ PROHLÍDKY

- Staň se na chvíli malířem
- Pohádkové odpoledne

EDUKAČNÍ PROGRAMY PRO KLIENTY SE SPECIFICKÝMI POTŘEBAMI V CHARITNÍCH DOMOVECH A DENNÍCH STACIONÁŘÍCH

- Zdeněk Burian – malíř ztraceného času
- Senioři a svět pohádek
- Literatura pro děti a mládež
- Babička
- Vánoční symboly

NÁVŠTĚVNOST

Celková návštěvnost Slezského zemského muzea činila v roce 2021 **49 880** návštěvníků – oproti **50 242** návštěvníkům v roce 2020.¹

areál	rok	leden	únor	březen	duben	květen	červen	červenec	srpen	září	říjen	listopad	prosinec	celkem
HVB	2020	1 844	2 362	615	0	317	688	2 051	1 920	3 260	869	0	391	14 317
	2021	0	0	0	0	0	0	0	96	1 817	1 157	911	959	4 940
	rozdíl	-1 844	-2 362	-615	0	-317	-688	-2 051	-1 824	-1 443	288	911	568	-9 377
NPDSV	2020	0	0	0	0	638	846	2 159	1 929	1 822	640	0	0	8 034
	2021	0	0	0	0	928	1 476	2 226	2 375	2 149	1 308	534	0	10 996
	rozdíl	0	0	0	0	290	630	67	446	327	668	534	0	2 962
PPB	2020	0	0	0	0	0	0	0	0	167	47	0	3	217
	2021	0	0	0	0	25	517	142	201	609	128	70	164	1 856
	rozdíl	0	0	0	0	25	517	142	201	442	81	70	161	1 639
AND	2020	146	311	168	0	4 012	5 174	4 864	4 135	2 897	1 577	0	0	23 284
	2021	0	0	0	1 406	6 063	6 435	4 748	5 932	2 368	4 284	345	2	31 583
	rozdíl	-146	-311	-168	1 406	2 051	1 261	-116	1 797	-529	2 707	345	2	8 299
AOD	2020	0	0	0	0	0	194	487	724	1 752	901	0	0	4 058
	2021	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	rozdíl	0	0	0	0	0	-194	-487	-724	-1 752	-901	0	0	-4 058
SPB	2020	0	0	0	0	0	0	104	146	57	32	0	0	339
	2021	0	0	0	0	18	102	110	111	86	78	0	0	505
	rozdíl	0	0	0	0	18	102	6	-35	29	46	0	0	166
celkem	2020	1 990	2 673	783	0	4 967	6 902	9 665	8 854	9 955	4 066	0	394	50 249
	2021	0	0	0	1 406	7 034	8 530	7 226	8 715	7 029	6 955	1 860	1 125	49 880
	rozdíl	-1 990	-2 673	-783	1 406	2 067	1 628	-2 439	-139	-2 926	2 889	1 860	731	-369

¹ Propad návštěvnosti je následkem uzavření Slezského zemského muzea z důvodu vládních opatření proti šíření COVID-19.

UZAVŘENÍ EXPOZIČNÍCH AREÁLŮ SZM

Uzavření jednotlivých expozičních areálů SZM z důvodu vládních protiepidemických nařízení, příp. z důvodu probíhajících rekonstrukcí.

expoziční areál	uzavření
Historická výstavní budova	1. 1. – 9. 9. 2021
Národní památník II. světové války	8. 4. – 10. 5. 2021
Arboretum Nový Dvůr	1. 1. – 11. 4. 2021 (skleník do 23. 5.), 11. 12. 2021 – 2. 1. 2022.
Areál čs. opevnění Hlučín-Darkovičky	uzavřen – rekonstrukce
Památník Petra Bezruče	4. 1. – 11. 5. 2021
Srub Petra Bezruče	1. 5. – 14. 5. 2021

NÁVŠTĚVNOST JEDNOTLIVÝCH AREÁLŮ SZM

expoziční areál	počet návštěvníků
Historická výstavní budova	4 940
Národní památník II. světové války	10 996
Arboretum Nový Dvůr	31 583
Areál čs. opevnění Hlučín-Darkovičky	0
Památník Petra Bezruče	1 856
Srub Petra Bezruče	505
Celkem	49 880

NÁVŠTĚVNOST PODLE DRUHU VSTUPNÉHO

vstupné	počet návštěvníků
Celé	13 620
Snížené	10 549
Zvýšené za speciální služby	2 280
Rodinné	9 715
Neplatící	13 716
Celkem	49 880

NÁVŠTĚVNOST V JEDNOTLIVÝCH AREÁLECH PODLE TYPU AKCE

HISTORICKÁ VÝSTAVNÍ BUDOVA A MÜLLERŮV DŮM

Výstavy			
Název	Termín konání	Počet návštěvníků	pozn.
125 let od otevření Historické výstavní budovy / exteriérová panelová výstava	29. 6. 2020 – 12. 7. 2021	nelze určit	<i>původní termín: 1. 7. – 31. 8. 2020</i>
Osobnosti na jedničku / exteriérová panelová výstava	27. 7. 2021 – 1. 5. 2022	nelze určit	
Ještě jste neviděli... výběr nejvýznamnějších přírůstků uměleckohistorické sbírky za poslední desetiletí	10. 9. 2021 – 31. 1. 2022	4 336	<i>návštěvnost do 31. 12. 2021</i>
Krajina a lidé – kulturní krajina českého Slezska v proměnách	10. 9. – 31. 12. 2021	4 641	
Zemská obrazárna	10. 9. – 31. 12. 2021	4 336	
"Staré" a "nové" menšiny v České republice	10. 9. – 31. 12. 2021	4 336	
Od kmenového svazu Holasiců až po dělení Slezska (7. století až rok 1800)	10. 9. 2021 – 13. 1. 2022	4 454	<i>prodlouženo z 30. 11. 2021</i>
Literární paměť regionu 1918–2018 (texty, osobnosti, místa)	8. 9. 2021 – 31. 1. 2022	4 474	<i>návštěvnost do 31. 12. 2021</i>
Celkem		26 577	<i>nelze srovnávat s celkovou návštěvností areálu</i>

AKCE		
Název	Termín konání	Počet návštěvníků
Mezinárodní noc pro netopýry	25. 8. 2021	96
Slezská muzejní noc	10. 9. 2021	1250
Mezinárodní den archeologie	30. 10. 2021	68
Za linií. Prostor hraničářského pluku, část třetí: Kasárny v Opavě a jiná ubytovací zařízení (přednáška – P. Falhauer)	3. 11. 2021	4
Halloween v muzeu	5. 11. 2021	134
Workshop k výstavě "Zemská obrazárna" s Pavlem Šopákem a Romanou Balcarovou	19. 11. 2021	5
Komentovaná prohlídka výstavy "Ještě jste neviděli..." s kurátorkou Evou Kolářovou	25. 11. 2021	2
Malování baněk pro školy	1. – 22. 12. 2021	202
Celkem (<i>nelze srovnávat s celkovou návštěvností areálu</i>)		1 761

NÁRODNÍ PAMÁTNÍK II. SVĚTOVÉ VÁLKY

VÝSTAVY			
Název	Termín konání	Počet návštěvníků	pozn.
Bitva o Británii	12. 5. 2020 – 12. 9. 2021	10 043	<i>celková návštěvnost od 12. 5. 2020: 17 988</i>
Kronika osvobození: Ostravsko 1945	12. 5. 2020 – 12. 9. 2021	10 043	<i>celková návštěvnost od 12. 5. 2020: 17 988</i>
Čechoslováci u Tobruku ve fotografiích	12. 5. – 11. 10. 2020	10 043	
Píkovi. Smutný osud rodiny	12. 5. 2020 – 12. 9. 2021	9 734	<i>celková návštěvnost od 31. 7. 2019: 31 747</i>
Celkem		40 035	<i>nelze srovnávat s celkovou návštěvností areálu</i>

AKCE		
Název	Termín konání	Počet návštěvníků
Den vítězství na symbolickém hřbitově	8. 5. 2021	252
Letectvo a život pilotů za II. světové války – letní edukační aktivity	14. – 16. 7. 2021	13
Za linií. Prostor hraničářského pluku 4, část druhá: Kasárny Hrabyně (přednáška a komentovaná prohlídka Hrabyně – P. Falhauer)	18. 7. 2021	16
Letectvo a život pilotů za II. světové války – letní edukační aktivity	4. – 6. 8. 2021	15
Slezská muzejní noc	10. 9. 2021	782
Celkem (<i>nelze srovnávat s celkovou návštěvností areálu</i>)		1 078

ARBORETUM NOVÝ DVŮR

VÝSTAVY			
Název	Termín konání	Počet návštěvníků	pozn.
Náš les	1. 4. 2019 – 2. 9. 2021	18 661	celková návštěvnost výstavy: 78 981
Štěpán Rak – fotografie a fotografika	25. 5. 2021 – 3. 4. 2022	25 438	<i>návštěvnost do 31. 12. 2021</i>
Rhododendrony	1. 5. – 20. 6. 2021	11 364	
Historie Arboreta Nový Dvůr na dobových fotografiích	1. 6. 2021 – 31. 12. 2022	24 114	<i>návštěvnost do 31. 12. 2021</i>
Arboretum Nový Dvůr – historie, příroda, sbírka	16. 10. 2021 – 31. 12. 2022	1 729	<i>návštěvnost do 31. 12. 2021</i>
Celkem			81 306

AKCE		
Název	Termín konání	Počet návštěvníků
Indiánské léto	21. a 22. 8. 2021	2600
Slezská muzejní noc	10. 9. 2021	198
Vyřež/š si svou dýni	2. a 3. 10. 2021	2 436
Celkem (<i>nelze srovnávat s celkovou návštěvností areálu</i>)		5 234

AREÁL ČS. OPEVNĚNÍ HLUČÍN-DARKOVIČKY

AKCE		
Název	Termín konání	Počet návštěvníků
Pochod po linii čs. opevnění MO-S 33 Kozmice až MO-S 19 Alej	25. 9. 2021	70
Celkem		70

PAMÁTNÍK PETRA BEZRUČE

VÝSTAVY			
Název	Termín konání	Počet návštěvníků	pozn.
Zdeněk Burian – malíř ztraceného času	19. 5. – 31. 8. 2021	885	
Literární paměť regionu 1918–2018 (texty, osobnosti, místa)	8. 9. 2021 – 31. 1. 2022	971	<i>návštěvnost do 31. 12. 2021</i>
Celkem		1 856	<i>nelze srovnávat s celkovou návštěvností areálu</i>

AKCE		
Název	Termín konání	Počet návštěvníků
Staň se na chvíli malířem – workshop pro rodiny s dětmi	13. 6. 2021	0
Staň se na chvíli malířem – workshop pro rodiny s dětmi	27. 6. 2021	0
Staň se na chvíli malířem – workshop pro rodiny s dětmi	11. 7. 2021	0
Staň se na chvíli malířem – workshop pro rodiny s dětmi	18. 7. 2021	3
Hledači ztraceného času – letní edukační aktivity	26. – 28. 7. 2021	15
Slezská muzejní noc	10. 9. 2021	294
Když ženy píšou...	23. 9. 2021	16
Pohádkové odpoledne – workshop pro rodiny s dětmi	12. 9. 2021	0
Pohádkové odpoledne – workshop pro rodiny s dětmi	26. 9. 2021	0
Mezinárodní filmový festival T-film: Helios	12. 10. 2021	6
Mezinárodní filmový festival T-film: Ještě než zmizí	13. 10. 2021	25
Mezinárodní filmový festival T-film: Půl roku v Peru	13. 10. 2021	25
Pohádkové odpoledne – workshop pro rodiny s dětmi	17. 10. 2021	0
Pohádkové odpoledne – workshop pro rodiny s dětmi	31. 10. 2021	0
Pohádkové odpoledne – workshop pro rodiny s dětmi	14. 11. 2021	0
Pohádkové odpoledne – workshop pro rodiny s dětmi	28. 11. 2021	0
Pohádkové odpoledne – workshop pro rodiny s dětmi	12. 12. 2021	0
Celkem <i>(nelze srovnávat s celkovou návštěvností areálu)</i>		384

NÁVŠTĚVNOST EDUKAČNÍCH PROGRAMŮ A AKCÍ PRO DĚTI A MLÁDEŽ

HISTORICKÁ VÝSTAVNÍ BUDOVA

Název programu	Termín konání	Návštěvnost
Kam běžíš, lištičko?	4. 10. – 31. 12. 2021	248
Zvířátka a lidé	4. 10. – 31. 12. 2021	57
O sněhové vločce a medovém perníčku	15. 11. – 22. 12. 2021	19
Od Martina do Tří králů aneb čarovná moc Vánoc	15. 11. – 22. 12. 2021	60
Celkem návštěvnost edukačních programů		384

Doprovodné akce		
Název programu	Termín konání	Návštěvnost
Halloween v muzeu	5. 11. 2021	134
Celkem		134

NÁRODNÍ PAMÁTNÍK II. SVĚTOVÉ VÁLKY

Název programu	Termín konání	Návštěvnost
Zvířata ve válkách	1. 6. – 30. 11. 2021	153
Holocaust aneb byli jsme jen čísla	1. 6. – 30. 11. 2021	300
Protektorát – konec svobody	1. 6. – 30. 11. 2021	21
Československo, má vlast	1. 6. – 30. 11. 2021	42
Program k 28. říjnu	22. 10. 2021	11
Celkem		527

Ostatní programy		
Název programu	Termín konání	Návštěvnost
Letectvo a život pilotů za II. světové války – letní edukační aktivity	14. – 16. 7., 4. – 6. 8. 2021	28
Celkem		28

PAMÁTNÍK PETRA BEZRUČE

Název programu	Termín konání	Návštěvnost
Život a dílo Petra Bezruče	1. 6. – 31. 12. 2021	559
Výprava za regionální literaturou	9. 9. 2021 – 31. 1. 2022	0
Pojďte s námi do muzea	1. 6. – 31. 12. 2021	34
Ozvěny Slezských písní	1. 6. – 31. 12. 2021	0
Zdenka Tomášková a Ortel samoty	1. 6. – 31. 12. 2021	0
Muzeum – známé i neznámé	1. 6. – 31. 12. 2021	36
Lolo a druhové	1. 6. – 31. 12. 2021	0
Příroda v poezii Petra Bezruče	1. 6. – 31. 12. 2021	0
Setkání s malířem Zdeňkem Burianem	1. 6. – 31. 8. 2021	156
Literární vycházka "Po stopách Petra Bezruče"	1. 6. – 31. 12. 2021	23
Workshop pro češtináře	1. 6. – 31. 12. 2021	0
Celkem		808

Ostatní programy		
Název programu	Termín konání	Návštěvnost
Staň se na chvíli malířem	13. 6., 27. 6., 11. 7. 18. 7. 2021	3
Hledači ztraceného času – letní edukační aktivity	26. – 28. 7. 2021	15
Pohádkové odpoledne	12. 9., 26. 9., 17. 10., 31. 10., 14. 11., 28. 11., 12. 12. 2021	0
Celkem		18

Programy pro klienty se specifickými potřebami mimo SZM		
Název programu	Termín a místo konání	Návštěvnost
Zdeněk Burian – malíř ztraceného času (biblioterapie)	1. 6. 2021 / Charitní domov Opava	15
Zdeněk Burian – malíř ztraceného času (biblioterapie)	8. 6. 2021 / Denní stacionář pro seniory Opava	13
Senioři a svět pohádek (biblioterapie)	21. 9. 2021 / Denní stacionář pro seniory Opava	17
Literatura pro děti a mládež (biblioterapie)	19. 10. 2021 / Denní stacionář Domovinka Opava	17
Babička (biblioterapie)	26. 10. 2021 / Denní stacionář sv. Anežky Opava	14
Vánoční symboly (biblioterapie)	1. 12. 2021 / Denní stacionář pro seniory, Opava	9
Celkem		85

CELKOVÁ NÁVŠTĚVNOST EDUKAČNÍCH PROGRAMŮ A AKCÍ PRO DĚTI A MLÁDEŽ

expoziční areál	počet návštěvníků
Historická výstavní budova	518
Národní památník II. světové války	555
Památník Petra Bezruče	826
celkem	1 899

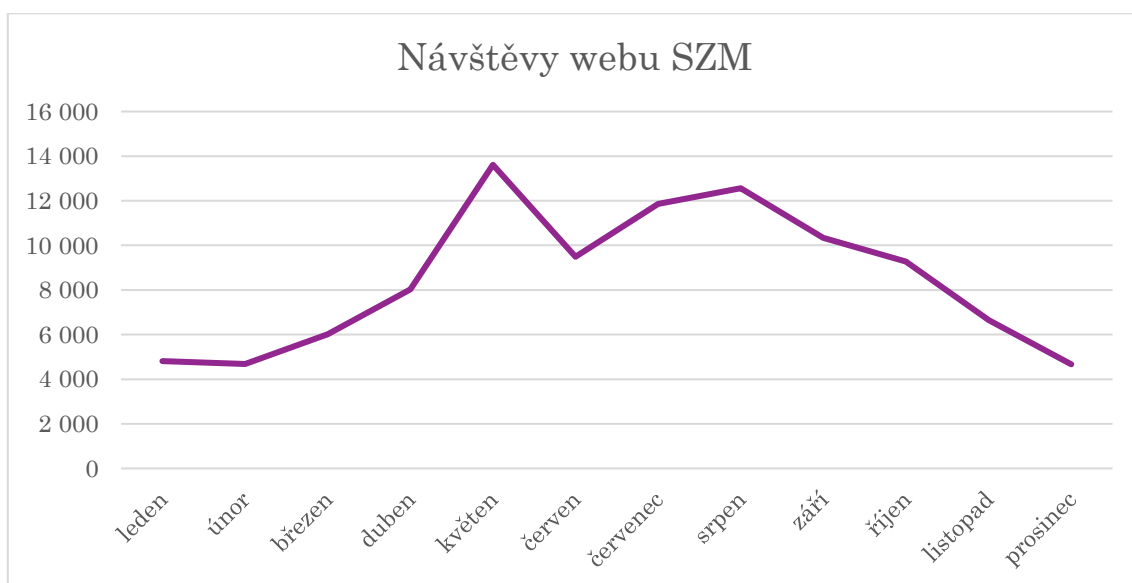
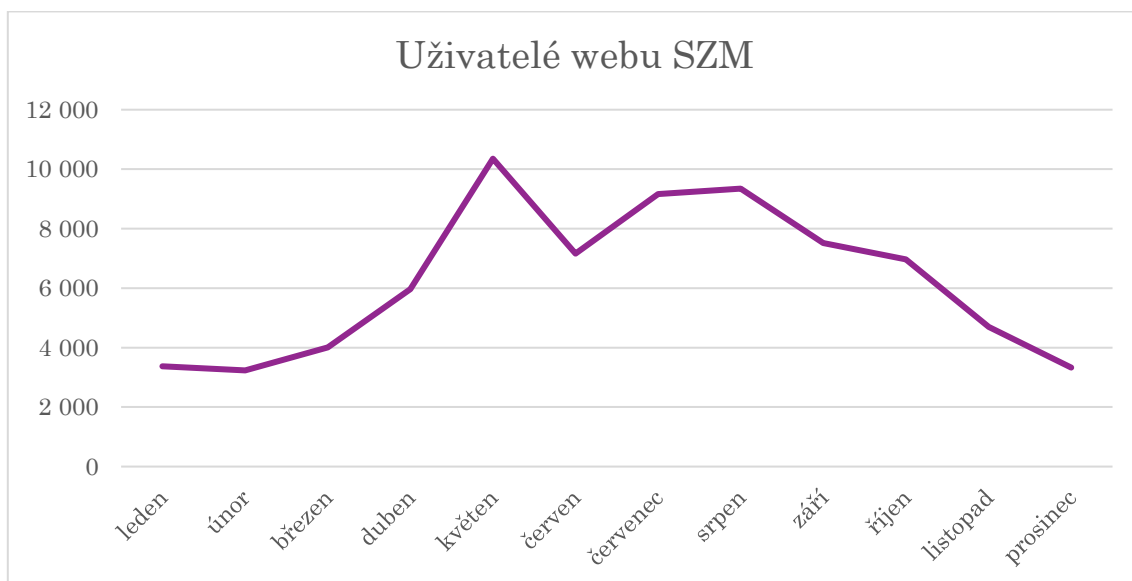
Pozn.: Do oficiální statistiky (Výkaz o muzeu) nejsou započítávány edukační programy mimo expoziční areály Slezského zemského muzea.

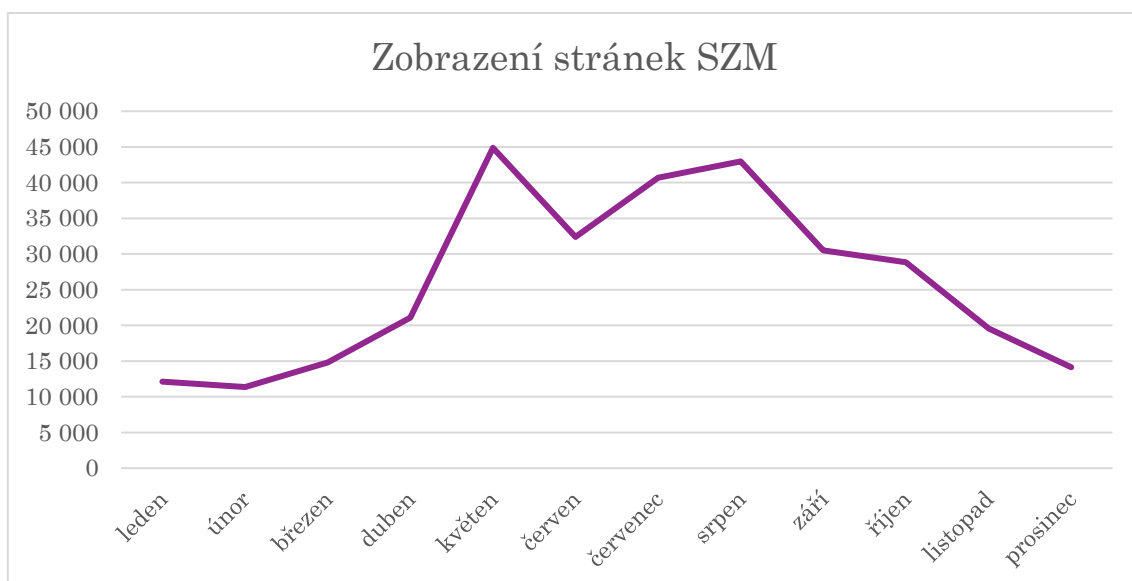
NÁVŠTĚVNOST WEBU SZM

SOUHRNNÁ STATISTIKA O NÁVŠTĚVNOSTI WEBOVÝCH STRÁNEK SZM

2020	Uživatelé	Noví uživatelé	Návštěvy	Počet relací na uživatele	Zobrazení stránek	Počet stránek na 1 relaci	Průměrná doba trvání relace
leden	3 370	3 029	4 808	1,43	12 136	2,52	00:01:48
únor	3 234	2 905	4 677	1,45	11 361	2,43	00:01:41
březen	4 004	3 656	6 013	1,50	14 805	2,46	00:01:52
duben	5 964	5 546	8 030	1,35	21 072	2,62	00:01:44
květen	10 352	9 593	13 612	1,31	44 874	3,30	00:02:00
červen	7 161	6 426	9 491	1,33	32 378	3,41	00:02:07
červenec	9 162	8 395	11 860	1,29	40 705	3,43	00:01:59
srpen	9 350	8 566	12 556	1,34	42 978	3,42	00:02:03
září	7 521	6 764	10 341	1,37	30 524	2,95	00:01:52
říjen	6 968	6 203	9 269	1,33	28 849	3,11	00:01:57
listopad	4 693	4 131	6 646	1,42	19 562	2,94	00:01:48
prosinec	3 325	2 950	4 669	1,40	14 154	3,03	00:01:53
celkem / průměr	75 104	68 164	101 972	1,38	313 398	2,97	0:01:54

GRAFICKÉ ZNÁZORNĚNÍ NÁVŠTĚVNOSTI WEBOVÝCH STRÁNEK SZM

SBÍRKOTVORNÁ ČINNOST

Sbírka SZM je zapsána v Centrální evidenci sbírek muzejní povahy ČR (dále jen CES) pod číslem ZMO/002-05-07-150002. Informace o ní jsou k dispozici na webových stránkách CES (www.ces.mkr.cz/) a SZM (www.szm.cz). Sbírku SZM od roku 2013 tvoří 21 oborových částí. Následující tabulky uvádí jejich přehled, stav sbírky a údaje o inventarizaci.

Počet evidenčních čísel sbírkových předmětů celkem k 31. 12. 2021	619 114
Počet evidenčních čísel sbírkových předmětů zpracovaných v systematické evidenci (katalogizovaných) v elektronické podobě celkem k 31. 12. 2021	293 167
- z toho digitalizovaných v podobě obrazového záznamu	145 466
Počet evidenčních čísel sbírkových předmětů prezentovaných formou on-line katalogu na internetové stránce muzea	3 749
Počet evidenčních čísel přírůstků zapsaných za rok 2021	515
Počet evidenčních čísel sbírkových předmětů vyřazených ze sbírky za rok 2021	0
Počet evidenčních čísel sbírkových předmětů zapůjčených jinému zařízení	699
Počet evidenčních čísel sbírkových předmětů vypůjčených od jiného zařízení	161
Počet inventarizovaných (revidovaných) sbírkových předmětů za rok 2021	180 165

CENTRÁLNÍ EVIDENCE SBÍREK

podsbírka	př. č.	inv. č.	všechny záznamy	celkem evid. č.
9 – archeologická	4 416	38 346	42 808	42 762
5 – botanická	5	189 662	189 717	189 667
24 – další – Národní památník II. sv. války Hrabyně	487	3 933	4 636	4 420
24 – další – dendrologická	0	19 229	19 229	19 197
24 – další – živé dřeviny	1	57	116	58
24 – další – divadelní	350	9 400	14 203	9 750
7 – entomologická	662	4 092	4 887	4 754
11 – etnografická	1 989	24 321	28 651	26 310
21 – fotografie, film, videozáznamy a jiná media	22	22 289	58 487	22 311
1 – geologická	300	10 635	11 660	10 935
10 – historická	1 490	29 912	32 804	31 402
18 – knihy	1 126	21 832	23 231	22 958
24 – další – muzeologická	142	4 678	8 294	4 820
24 – další – muzikologická	53	23 086	27 424	23 139
24 – další – novodobé dějiny	240	37 797	39 395	38 037
13 – numizmatická	5 059	40 057	47 018	45 116
4 – paleontologická	51	17 257	17 384	17 308
19 – písemnosti a tisky	8 394	42 878	52 746	51 272
24 – další – sbírka Slezského ústavu	19	2 282	2 575	2 301
15 – výtvarné umění	284	36 925	38 753	37 209
8 – zoologická	192	15 196	16 325	15 388
celkem	25 282	593 864	680 343	619 114

PŘEDMĚTY V POMOCNÉ EVIDENCI

V pomocné evidenci jsou uchovávány předměty a pomocný materiál, který přímo nezhodnocuje podsbírku, je ale důležitý například pro budoucí odborné zpracování či pro prezentační či studijní účely. V minulosti byly do pomocné evidence zapsány velké konvoluty předmětů, u nichž bylo předpokládáno, že je není možné v dostatečné kvalitě odborně zpracovat v systematické evidenci do zákonem stanovené lhůty dvou let od zápisu do chronologické evidence. V SZM má zřízenou pomocnou evidenci několik podsbírek a v současné době se nerozšiřuje.

podsbírka	počáteční stav	přibylo	konečný stav
entomologická	14 179	0	14 179
geologická	2850	0	2850
divadelní	59	0	59
historická	8 251	0	8 251
muzeologická	8 369	0	8 369
muzikologická	838	0	838
numizmatická	2 566	0	2 566
výtvarné umění	82 157	0	82 157
celkem	119 269	0	119 269

DIGITÁLNÍ DOKUMENTACE PODSBÍRKY

Digitalizace za rok 2021				
podsbírka	ÚPLNÁ DIGITALIZACE		evidence II. stupně	
			ČÁSTEČNÁ DIGITALIZACE	
	inv. č.	j.	inv. č.	j.
archeologická	1 137	1 137	3 477	10 553
botanická	1 454	1 454	1 852	1 852
Nár. památník II. svět. války	526	526	244	464
dendrologická	311	311	104	104
divadelní	563	1 057	86	304
entomologická	0	0	0	0
etnografická	817	1 000	1	969
fotografie, filmy...	26	26	0	0
geologická	44	44	100	100
historická	236	1 022	830	1 010
muzeologická	325	852	64	451
muzikologická	123	1 312	149	1 273
novodobé dějiny	1 971	2 207	7	12
numismatická	1 000	1 000	1 108	1 200
paleontologická	73	209	1 604	4 063
písemnosti a tisky	1 101	1 101	1 544	1 544
sbírka Slezského ústavu	0	0	16	16
výtvarné umění	1 592	1 592	2 247	2 247
zoologie	50	50	80	96
živé dřeviny	0	0	0	0
celkem	11 349	14 900	13 513	26 258

Celkový stav digitalizace				
podsbírka	ÚPLNÁ DIGITALIZACE		evidence II. stupně	
			ČÁSTEČNÁ DIGITALIZACE	
	inv. č.	j.	inv. č.	j.
archeologická	13 977	17 937	45 923	100 640
botanická	14 889	14 889	27 595	27 595
Nár. památník II. svět. války	3 930	4 258	9 960	11 078
dendrologická	4 771	4 771	19 197	19 197
divadelní	6 531	12 403	3 425	27 156
entomologická	302	302	2 386	41 583
etnografická	17 225	24 777	4 002	9 211
fotografie, filmy...	18 991	46 224	0	0
geologická	594	594	10 831	12 871
historická	13 396	20 668	16 100	30 083
muzeologická	1 706	7 308	3 616	4 612
muzikologická	2 617	13 223	10 181	39 013
novodobé dějiny	5 607	8 346	32 046	42 241
numismatická	12 845	12 866	27 808	28 443
paleontologická	284	989	17 360	55 930
písemnosti a tisky	6 762	6 762	29 350	31 078
sbírka Slezského ústavu	1 186	15 391	2 261	3 133
výtvarné umění	17 070	17 070	14 045	14 045
zoologie	1 107	1 107	13 356	203 716
živé dřeviny	0	0	58	58
celkem	143 790	229 885	289 500	701 683

INVENTARIZACE

podsbírka	j.	zpracoval
archeologická	56 637	Králová
botanická	10 000	Číhal
dendrologická	1 175	Rigauxová
divadelní	2 355	Pracná
entomologická	46 805	Roháček
etnografická	3 080	Suchánková
fotografie, filmy, videozáznamy a jiná média	4 590	Wünsch
geologická	1 485	Jarošová
historická	4 137	Haničák
knihy	2 516	Kufová
muzeologická	917	Kolářová
muzikologická	3 198	Svaková
novodobé dějiny	5 113	Kolář
numizmatická	6 329	Matejko-Peterka
paleontologická	0	X
Nár. památník II. svět. války	1 918	Horáková
písemnosti a tisky	11 296	Szturcová
sbírka Slezského ústavu	516	Kolář
výtvarné umění	6 459	Hradilová
zoologická	11 639	Gajdošík
živé dřeviny	0	X
celkem	180 165	

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY

Jedná se o preparaci a repreparaci, konzervaci a rekonzervaci a restaurování sbírkových předmětů buď vlastními odbornými pracovníky z Oddělení ochrany sbírkových předmětů (OOSP) a kurátory (přírodovědci – preparace), anebo externími specialisty.

PREPARACE PRACOVNÍKY PŘÍRODOVĚDNÝCH PRACOVÍŠŤ

podsbírka	j.	ošetřil
botanická	100	L. Číhal
dendrologická	50	M. Rigauxová
entomologická	3 398	J. Roháček
celkem	3 548	

ODDĚLENÍ OCHRANY SBÍRKOVÝCH PŘEDMĚTŮ

Počet konzervovaných/restaurovaných předmětů			
<i>vlastní kapacitou</i>			
podsbírka	inv.č./přír.č.	j.	druh činnosti
Archeologická	1	1	restaurování
Národní památník II. sv. války	1	1	restaurování
Divadelní	1	1	konzervace
Etnografická	57	57	konzervace
	58	58	restaurování
Historická	15	15	konzervace
	6	6	restaurování
Knihy	13	13	konzervace
Výtvarné umění	160	170	konzervace
	46	50	restaurování
<i>dodavatelsky</i>			
Výtvarné umění	1	1	restaurování (<i>vlastní zdroje SZM</i>)
Národní památník II. sv. války	1	1	restaurování (<i>sovětský střední tank T34/85 – poslední etapa restaurování – ISO/D 2021</i>)
Počet preparovaných předmětů			
<i>vlastní kapacitou</i>			
Zoologická	přírůstky	33	preparace
	20	20	konzervace

Celkový počet preparovaných, konzervovaných a restaurovaných předmětů za rok 2021	
druh činnosti	počet j.
preparace	3 581
konzervace	276
restaurování	118
celkem	3 975

BADATELSKÉ VYUŽITÍ SBÍRKOVÝCH PŘEDMĚTŮ

Vzhledem ke složité epidemické situaci byla většina badatelských dotazů řešena online poskytnutím digitalizovaných materiálů. Reálných badatelských návštěv přímo na pracovištích SZM se uskutečnilo **184**.

PÉČE O KNIHOVNÍ FOND

Knihovna SZM sídlí od roku 2012 v rekonstruované budově Janottovy vily jako samostatné pracoviště SZM v Opavě. Knihovna spravuje knihovní fond, jehož součástí je také správa sbírkového fondu sílesiak a starých tisků (viz sbírkotvorná činnost).

Knihovna SZM spolupracuje na digitalizaci fondu s Moravskoslezskou vědeckou knihovnou. Takto zdigitalizované dokumenty jsou přístupné na webových stránkách digitální knihovny Kramerius, která slouží pro zpřístupnění kulturního dědictví v digitální podobě.

Evidenční číslo knihovny evidované dle knihovního zákona č. 257/2001 Sb.: **5787/2003**.

	celkem
Počet knihovních jednotek	301 604
Roční přírůstek v knihovních jednotkách	510
Počet registrovaných uživatelů	275
v tom	
zaměstnanci muzea a galerie	49
ostatní veřejnost	226
Počet výpůjček celkem	2 849
- z toho absenčních výpůjček	1 291
Výdaje na knižní fond v tis. Kč	85,4
Počet zaměstnanců knihovny (přepočtený stav)	7
- z toho odborných knihovníků	5

VĚDA A VÝZKUM

Jako vědecko-výzkumná organizace se Slezské zemské muzeum podílí na základním a aplikovaném výzkumu v oblasti přírodních i společenských věd. Výzkum je realizován s podporou interních a externích grantů.

DLOUHODOBÁ KONCEPCE ROZVOJE VÝZKUMNÉ ORGANIZACE

1. SHRUTÍ ČINNOSTI VO SLEZSKÉ ZEMSKÉ MUZEUM V ROCE 2021

1.1 CELKOVÝ SOUHRN

Výzkumná organizace (dále jen VO) pokračovala v plnění úkolů stanovených v Dlouhodobé koncepci rozvoje výzkumné organizace na r. 2019–2023 za podpory IP DKRVO v rámci čtyř oblastí výzkumu (1. Sběrka SZM, 2. Městská společnost, 3. Krajina, 4. Entomologie). I v roce 2021 bylo řešení výzkumných cílů poznamenáno limitujícími opatřeními (i přímou nemocností zaměstnanců) v jarní i podzimní vlně pandemie COVID-19, což vedlo ke zpoždění řešení některých cílů nebo (častěji) k odsunu uplatnění výsledků na příští rok (2022) kvůli opoždění vydávání odborných časopisů. Přes veškerá omezení pokračovalo v celku úspěšně řešení tří projektů NAKI, kde ovšem u výsledků typu Ekrit nemohlo být dosaženo (z uvedených důvodů) adekvátní návštěvnosti u realizovaných výstav. Byla však úspěšně podána jedna přihláška projektu do GAČR, který bude touto grantovou agenturou financován v r. 2022–2024.

Přes veškerá omezení bylo jen v rámci IP DKRVO uplatněno 28 výsledků (5 x B, 4 x C, 8 x Jimp, 11 x Jost). Z dosažených výsledků je třeba vyzdvihnout 5 knižních publikací, 2 studie v IF časopisu v ranku Q1, 2 další studie v ranku Q2 a 2 kapitoly (C) zveřejněné ve významném mezinárodním kompendiu *Manual of Afrotropical Diptera*. Kromě toho Slezské zemské muzeum uplatnilo také 18 dalších publikačních výsledků z výzkumu realizovaného mimo podporu IP DKRVO, včetně dalších 2 monografií. Odborní pracovníci VO dále participovali na řešení tří projektů programu Národní a kulturní identity (NAKI) II: *Velký historický atlas českého Slezska* (DG18P02OVV047), *Právní, historické a společenskovední aspekty nových a tradičních menšin v České republice* (DG18P02OVV064) a *Literární obraz regionu 1918–2018 (severovýchodní Morava a české Slezsko), osobnosti, události, instituce, místa, texty* (DG20P02OVV020). V rámci těchto projektů NAKI se v roce 2021 podařilo uskutečnit tři výstavy s kritickými katalogy (Ekrit + B) a participovat na 2 monografiích (B) a dalších publikačních výsledků. Intenzivní spolupráce s partnerskými výzkumnými organizacemi v rámci projektů NAKI výrazně přispěla ke zkvalitnění a rozšíření mezioborového výzkumu, což umožnilo prezentovat výsledky historických, literárně-historických, právně-historických, sociologických a přírodovědných studií v novém kontextu.

V roce 2021 došlo k nečekanému úmrtí historika Kamila Rodana, který se podílel na řešení oblasti 1. Sbírká SZM. Tato událost však neovlivnila organizační strukturu VO, protože na jeho pozici byl přijat nový historik, který převzal také jeho úkoly v oblasti výzkumu.

1.2 NAPLŇOVÁNÍ CELKOVÉHO CÍLE KONCEPCE

V souladu s celkovým cílem koncepce VO, tedy umožnit (především kvalitativní) rozvoj výzkumné organizace a jeho dlouhodobou udržitelnost, VO rozšiřuje spolupráci s dalšími VO (zejména akademickými pracovišti) u nás i v zahraničí. I minulý rok bylo bohužel nutno (především na jaře) omezit výzkum v zahraničí a to včetně terénních prací na Slovensku. Interdisciplinární výzkum pokračoval v rámci projektů NAKI a bude rozvíjen i v rámci projektu GAČR v letech 2022–2024. Vzdělávání výzkumných pracovníků, které je nutné pro další kvalitativní rozvoj VO v rámci naplňování cíle 1.3 koncepce, probíhalo formou krátkodobých pobytů v zahraničních institucích a formou účasti na mezinárodních konferencích s cílem získat a aplikovat nejnovější poznatky v oborech zastoupených ve VO. Z důvodů COVID omezení probíhali minulý rok tyto aktivity v poněkud omezené míře.

Participací na projektech NAKI byly průběžně naplňovány cíle 1.f a 1.g Celkového cíle koncepce VO. V rámci výzkumu podporovaném IP DKRVO zároveň docházelo k plnění cílů 1.a-1.e (viz níže).

1.3 AKTIVITY ORGANIZACE

Vlastní nezávislý výzkum VO byl realizován z největší části za podpory IP DKRVO a v rámci tří NAKI projektů (podrobnosti jsou uvedeny dále), avšak někteří výzkumní pracovníci připravili a uplatnili ještě další (především publikační) výsledky, které byly financované z jiných veřejných zdrojů, z institucionálního rozpočtu nebo i bez jakékoliv finanční podpory.

1.4 PODMÍNKY A PŘEDPOKLADY VO

Systematické podpora IP DKRVO výrazně přispívá ke zlepšování podmínek výzkumu ve VO (SZM), především k jeho technické modernizaci (např. předloni: georadar, dron, terénní vozidlo, minulý rok: transfokální stereomikroskop, velkoformátový a 3D skener). Toto vybavení pomáhá nejen k lepšímu, podrobnějšímu a tím kvalitnějšímu výzkumu, ale přispívá k vyšší prezentační úrovni připravených publikací, které pak lze lépe uplatnit v renomovaných časopisech.

SZM je sice multidisciplinární paměťová instituce, ale její personální stav neumožňuje výzkum ve větších týmech (jednotlivé obory jsou ve VO zpravidla reprezentovány jen jedním odborným pracovníkem), proto se stále více zaměřuje na spolupráci s jinými VO a četnými externími specialisty (včetně zahraničních) a to až na úroveň spoluautorskou.

V některých oborech je takováto spolupráce zcela nezbytná, protože SZM nemá ani nemůže mít a provozovat technologicky špičkové laboratoře, a to jak z finančních, tak z personálních důvodů. Pokračuje proto trend spolupráce, a to především formou spoluúčasti na výzkumných projektech (NAKI, GAČR) řešených více institucemi, ale také formou přímé osobní spolupráce s cizími specialisty, což se už nyní odrazilo ve vyšším podílu spoluautorských nebo multiautorských výsledků. Očekáváme, že tento podíl se bude zvyšovat i v dalších letech.

1.5 MEZINÁRODNÍ VÝZKUMNÁ SPOLUPRÁCE VO.

Pokračovala výzkumná spolupráce s University of Northampton a došlo k rozšíření spolupráce s Opolskou univerzitou (Uniwersytet Opolski) s předpokladem společných konferenčních a publikačních výstupů. Byla vydána kolektivní monografie „Státní hranice a pohraniční regiony ve střední Evropě 1914–1989“, v níž jsou zastoupeny texty britských, slovenských a dalších zahraničních autorů. Byl také realizován visegrádský projekt Post-WWII Migration Flows in the V4 States in the Context of Propaganda Studies, řešený ve spolupráci se Slovenskou akademií věd. Publikační výstupy budou uplatněny v následujícím roce.

Spolupráce s ochranářskými institucemi na Slovensku pokračovala i v roce 2021. Byla zaměřena na výzkum biodiverzity dvoukřídlého hmyzu v Národním parku Muránska planina a Chráněné krajinné oblasti Cerová vrchovina s aplikačním přesahem do ochrany přírody v těchto oblastech. Ač byla minulý rok trochu méně omezena (kvůli COVID opatřením na Slovensku) než v roce 2020, přesto nemohla být tak intenzivní a častá jako před rokem 2020, zejména pokud jde o práce v terénu. Proto byla více zaměřena na zpracování dat z minulých let a jejich vyhodnocení (z hlediska studovaných skupin) dvoukřídlého hmyzu pro publikační účely.

Byla také dovršena participace pracovníka VO v mezinárodním publikačním projektu Manual of Afrotropical Diptera (zaštitěný SANBI – South African National Biodiversity Institute, Pretoria) a to dokončením a uveřejněním dvou kapitol (Anthomyzidae a Sphaeroceridae) ve 3. svazku tohoto rozsáhlého multiautorského kompendia.

1.6 NÁRODNÍ VÝZKUMNÁ SPOLUPRÁCE S JINÝMI VO

V roce 2021 došlo k dalšímu rozšíření výzkumné spolupráce, především s akademickým sektorem. Nadále probíhala výzkumná spolupráce s tuzemskými odbornými institucemi, a to především v rámci řešení projektů NAKI (Univerzita Karlova v Praze, Akademie věd ČR, Slezská univerzita v Opavě, výzkumný ústav ACCENDO, Ostravská univerzita, Muzeum Těšínska, Knihovna města Ostravy). V roce 2020 byly ve spolupráci s Ostravskou univerzitou podány dvě přihlášky projektů do TAČR, avšak projekty nebyly vybrány k financování. Archeologický výzkum byl díky spolupráci s Armádou ČR, Masarykovou univerzitou a Ostravskou univerzitou rozšířen na interdisciplinární výzkum historie

II. světové války, který využívá metody historie, archeologie, antropologie a dalších přírodních věd. Nově byla navázána spolupráce s Etnologickým ústavem AV ČR v rámci přípravy projektu GAČR, který byl přijat k financování. Minulý rok byla také uzavřena smlouva o spolupráci s Historickým ústavem AV ČR.

Úzká spolupráce s Ostravskou univerzitou a Masarykovou univerzitou v Brně probíhala také v oblasti přírodních věd (v rámci IP DKRVO), a to nejen formou zakázek analýz (např. molekulárních dat z dodaných vzorků hmyzu), ale i spoluautorským zpracováním výsledků a jejich publikováním.

V rámci spolupráce se statutárním městem Opava, Opavskou kulturní organizací, Slezskou univerzitou v Opavě, Národním památkovým ústavem, Zemským archivem a Slezským divadlem v Opavě byla připravena knižní publikace „Opavský kongres 1820 a politika Svaté aliance mezi časy“.

1.7 UŽIVATELÉ VÝSLEDKŮ APLIKOVANÉHO VÝZKUMU VO

Podíl aplikovaného výzkumu byl v roce 2021 opět rozšířen, především díky třem řešeným projektům NAKI II. Ve spolupráci s partnery probíhala příprava mapových a metodických materiálů, jež budou sloužit potřebám škol a orgánům komunální i státní správy. Zároveň s tím byly připraveny tři výstavy pro veřejnost s kritickými katalogy: V rámci projektu DG18P02OVV047 to byla výstava „*Krajina a lidé: kulturní krajina českého Slezska v proměnách*“, v rámci projektu DG18P02OVV064 pak výstava „*Staré a „nové“ menšiny v České republice*“, a konečně z projektu DG20P02OVV020 výstava „*Literární paměť regionu 1918–2018 (texty, osobnosti, místa)*“. Byl připraven a uskutečněn on-line workshop „*Státní hranice a pohraniční regiony ve střední Evropě 1918–1989*“ (projekt DG18P02OVV064) a uplatněna řada publikačních výstupů s aplikačním potenciálem jako jsou „*Velký historický atlas českého Slezska. Identita, kultura a společnost českého Slezska v procesu společenské modernizace a dopadem na kulturní krajinu*“ spolu s interaktivní online variantou atlasu² a monografie „*Lidé a krajina Slezska. Identita, kultura a společnost českého Slezska v procesu společenské modernizace a dopadem na kulturní krajinu*“ (obě z DG18P02OVV047). V rámci projektu DG18P02OVV064 byl ve spolupráci se Slezskou univerzitou připraven výstavní katalog „*Staré a „nové“ menšiny v ČR*“ a byly vydány dvě elektronické specializované mapy: Atlas národnostních a náboženských menšin v Českém Slezsku a na severní Moravě³ a Atlas národnostních a náboženských menšin v České republice⁴.

Uvedené výsledky aplikovaného výzkumu jsou využívány pro potřeby orgánů státní a veřejné správy, středních a vysokých škol, regionálních muzeí, archivů a výzkumných pracovišť. Katalog „*Staré a „nové“ menšiny v ČR*“ i odborné atlasy budou využívány při výuce na Ústavu veřejné správy a regionálních politik Fakulty veřejných politik Slezské

² <https://mapa.atlas-slezska.cz>

³ <https://www.slu.cz/file/cul/8687d067-c7a0-4029-b1e5-ebd7d86d461a>

⁴ <https://www.slu.cz/file/cul/9c9b9d34-cc1f-4753-a425-18e5fb4811c4>

univerzity v Opavě. Odborné mapy (atlasy jak v tiskové, tak v elektronické podobě) jsou určeny odborné i široké veřejnosti, školám (zejména středním a vysokým), pracovníkům edukačních oddělení, zájmovým organizacím, občanským sdružením a spolkům, a zástupcům obcí, krajů a vojvodství, především ve středo-evropském prostoru.

V rámci projektu DG18P02OVV047 byl rozšířen konvolut map (na celkem 20) s odborným obsahem, které slouží k predikci výskytu ohrožených druhů rostlin. Jejich certifikace však nebyla dořešena hlavním nositelem a řešitelem projektu (ACCENDO – Centrum pro vědu a výzkum), takže tento výsledek zatím nemohl být uplatněn. Připravené odborné mapy budou sloužit potřebám orgánů státní ochrany přírody.

Do certifikačního řízení MK ČR byla 20. prosince 2021 odeslána metodika „Monitorování vlivu znečišťujících látek ovzduší na sbírkové předměty umístěné v pevnostních objektech v ČR“ připravená v rámci oblasti 1. Sbírka SZM (IP DKRVO). Po certifikaci bude metodika uplatněna v roce 2022. Bude mít využití ve všech zařízeních prezentujících objekty pevnostní linie Československého opevnění z let 1935–1938.

Stále ještě není dořešena certifikace metodiky „Lubomír Mudroň, Nikolaj Savický, Pavel Hlubuček, Jana Horáková, Pavel Petr, Martin Polášek (2018): *Metodika pro výběr a aplikaci osvětlovací techniky v rámci muzeí a galerií*. 49 s., ISBN 978-80-7028-503-9“, přestože je již muzeích, galeriích a dalších institucích využívána.

1.8 POPULARIZACE, LIDSKÉ ZDROJE A DALŠÍ SPECIFICKÉ VÝZKUMNÉ AKTIVITY VO

Přednášková činnost musela být v roce 2021 opět omezena kvůli epidemické situaci, nicméně několik přednášek a komentovaných exkurzí pro veřejnost se uskutečnilo. Dále byla realizována celá řada rozhovorů médiím, zejména v souvislosti s výstavní a výzkumnou činností VO. Výsledky výzkumu jsou popularizovány na webových stránkách VO, ale i na internetových platformách NAKI projektů.

2. PLNĚNÍ CÍLŮ KONCEPCE V ROCE 2021 A DOSAŽENÉ VÝSLEDKY

2.1 SHRUTÍ PLNĚNÍ CÍLŮ V ROCE 2021

V roce 2021 opět zkomplikovala plnění cílů výzkumu definované pro jednotlivé oblasti (1. Sbírka SZM, 2. Městská společnost, 3. Krajina, 4. Entomologie) opatření proto pandemií COVID-19, a to hlavně při jarní vlně epidemie. Opět došlo k omezení studijních cest a pobytů v muzeích a archivech v ČR a zejména v zahraničí, ke zpomalení nebo přerušení kontaktů a výměny studijního materiálu kvůli nařízeným karanténám a na jaře především ke zrušení plánovaných cest do zahraničí (včetně terénního výzkumu). Rovněž nemocnost, hospitalizace a karantény řešitelů a dalších spolupracovníků se negativně odrazily na řešení řady kontrolovatelných cílů, kde docházelo ke zdržení výzkumu a následně ke značnému zpoždění přípravy a submitování rukopisů publikačních výsledků. Bez možnosti změn témat kontrolovatelných cílů a plánovaných výsledků v koncepci bylo velmi obtížné udržet kvantitu publikační produkce SZM. Jen díky zvýšené aktivitě některých řešitelů se podařilo v rámci některých dílčích cílů připravit a uplatnit několik výsledků navíc (díky jejich zaměření na témata téměř neovlivněná COVID opatřeními). Jen díky tomu (a také proto, že byly v roce 2021 uplatněny výsledky z výzkumu podporovaného IP DRVO v minulých letech) je možno celkovou publikační produkci SZM považovat za (překvapivě) solidní, a to i z hlediska kvality. Celkem bylo za přímé podpory IP DKRVO uplatněno 28 výsledků (5 x B, 4 x C, 8 x Jimp, 11 x Jost). Pozitivně je také možno hodnotit zvýšení kvality publikačních výsledků, z nichž několik bylo uplatněno v renomovaných IF časopisech (ranku Q1 nebo Q2).

Je třeba zdůraznit, že ke zdržení dokončování a uplatňování publikačních výsledků došlo vždy z objektivních důvodů (viz neuplatněné výsledky).

Upozorňujeme také, že v oblasti 3. Krajina nebyl ani v roce 2021 ještě řešen dílčí cíl 3.1. *Výzkum antropogenních změn v krajině Slezska a severní Moravy (důsledky těžby a dalších vlivů člověka na krajinu, vývoj šíření nepůvodních druhů rostlin a živočichů, změny biotopů)*, jehož řešení bude zahájeno dle koncepce až v roce 2022.

Další výsledky výzkumu byly uplatněny VO v rámci řešení projektů NAKI (jsou hlášeny samostatně ve výročních zprávách celkem tří NAKI projektů) a rovněž tak výsledky z výzkumu bez přímé podpory SR VaV, které uvádíme v Příloze 1 (sešit 1c). Zde jde o celkem 18 dalších výsledků (2 x B, 1 x C, 10 x Jost, 5 x D) uplatněných v roce 2021.

2.2 PLNĚNÍ DÍLČÍCH CÍLŮ PODLE JEDNOTLIVÝCH OBLASTÍ

OBLAST 1. SBÍRKA SZM

Plnění výzkumných cílů bylo poznamenáno komplikacemi, plynoucími z pandemie COVID-19, a také onemocněním a následným úmrtím jednoho z řešitelů, Mgr. Kamila Rodana, Ph.D. Navzdory výše uvedeným nepředvídatelným potížím se podařilo v souladu s koncepcí zcela splnit dílčí cíl 1.1. (viz níže). Nad rámec dílčích cílů stanovených koncepcí byla připravena a uplatněna kolektivní monografie „Šopák P., Kirsch O., Kolář O., 2021: *Muzejní časopisy Moravy a Slezska 1814–1989*“ a jedna další studie v Jost.

Dílčí cíl 1.1. Zpracování kritických edic pozůstalostí významných vědeckých pracovníků Jana Rohela, Antonína Satkeho a Drahomíra Šajtara, výzkum dějin muzejnictví ve Slezsku

Etapa dílčího cíle pro rok 2021 byla splněna, včetně uplatnění obou plánovaných výsledků druhu B.

Dílčí cíl 1.2. Výzkum vlivu znečišťujících látek ovzduší na sbírkové předměty umístěné v pevnostních objektech Slezského zemského muzea

Etapa dílčího cíle pro rok 2021 byla splněna s mírným zpožděním: metodika *Monitorování vlivu znečišťujících látek ovzduší na sbírkové předměty umístěné v pevnostních objektech v ČR* byla předložena k certifikaci v prosinci 2021 (odeslána 20. 12. 2021). Důvodem zpoždění bylo opět uzavření univerzitních pracovišť (zejména laboratoří), takže nebylo možno včas realizovat některé nutné analýzy. Výsledek bude uplatněn v roce 2022 po získání certifikátu této metodiky.⁵

Dílčí cíl 1.3. Zmapování duchovního a kulturního života regionu na podkladě literárních, fotografických a umělecko-historických pramenů ze sbírky SZM

Etapa dílčího cíle pro rok 2021 byla splněna: jediná plánovaná studie (Jost) byla přijata do tisku (časopis *Historica*), avšak se zpožděním kvůli COVID opatřením. Byla proto zveřejněna až v roce 2022.⁶

⁵ *Etapa 2020:* Byl uplatněn (v roce 2021) jeden z Jost výsledků z roku 2020. Druhý Jost výsledek z roku 2020 byl kvůli nedokončeným analýzám zpožděn více, takže rukopis je teprve dokončován a výsledek bude uplatněn až v roce 2022.

⁶ *Etapa 2020:* Oba výsledky (Jost) z r. 2020, jejichž realizace a uplatnění byly zdrženy kvůli COVID problémům, byly přijaty do tisku v r. 2021 ale z důvodu zpoždění recenzí a nevyjití příslušných čísel časopisů (letos) budou publikovány až v 1. pol. 2022, kdy tato zdržená čísla z r. 2021 vyjdou.

OBLAST 2. MĚSTSKÁ SPOLEČNOST

Dílčí cíl 2.1 Výzkum architektury a urbanismu Opavy a Ostravy, archeologický výzkum počátků města Opavy.

Etapa dílčího cíle pro rok 2021 nebyla zcela splněna. Opět došlo k výpadkům externích analýz archeologických vzorků, takže rukopis plánované studie nebyl dokončen, což bude možné až po dodání analýz, takže výsledek bude uplatněn nejdříve koncem roku 2022. Avšak jedna Jost studie byla v rámci dílčího cíle uplatněna navíc, viz. Šopák P., 2021: *Brno, Morava a moderní architektura: Jubilejní balance* (Slezský sborník).⁷

Dílčí cíl 2.2. Výzkum městské kultury a každodennosti ve Slezsku ve 20. století doplněný o výzkum dopadů válečných konfliktů na městskou společnost.

Etapa dílčího cíle pro rok 2021 byla splněna. Obě naplánované monografie O. Koláře byly publikovány; jedna Jost studie (zařazena do č. 3/2021 Časopisu SZM, ser. B). Plánovaná (D) studie Historical Sources for Congress of Troppau in 1820 in Collections of Regional Memory Institutions vyšla jako kapitola v kolektivní monografii (C) počátkem roku 2022. Navíc byl připraven a uplatněn 1 výsledek typu C, kapitola v knize „*Modestia est signum Sapientiae. Studie nejen o středověkém umění k počtě Dalibora Prixe*“.⁸

OBLAST 3. KRAJINA

Dílčí cíl 3.2. Mapování lokalit II. světové války v českém Slezsku na podkladě archeologicko-historického výzkumu

Etapa dílčího cíle pro rok 2021 byla splněna. Plánovaný výzkum byl v okolí Opavy realizován, plánovaný výsledek (pod změněným názvem „Juchelka J., 2021: *Dokumentace demolované kabelové komory KK4/OP/B v Opavě-Kateřinkách*“) byl uplatněn. Další (neplánovaný) výsledek z tohoto výzkumu byl připraven navíc a přijat do tisku (bude publikován v roce 2022).⁹

⁷ Etapy 2019 a 2020: Jak výsledek plánovaný na r. 2019, viz. „Počátky a rozvoj města Opavy ve 13. a 14. století ve světle archeologických nálezů z Müllerova domu“, tak navazující výsledek z r. 2020. viz Zástavba středověké a raně novověké Opavy ve světle archeologických nálezů z Müllerova domu byly zdrženy pro absenci analýz (mikropetrografická analýza keramiky a chemický rozbor glazur, archeozoologická analýza) a jsou nyní před dokončením; oba by měly být uplatněny v r. 2022.

⁸ Etapy 2019 a 2020: byly letos splněny uplatněním obou plánovaných Jost studií (Knížecí dům v Jablunkově, z. r. 2019 a Příspěvek k poznání stavebního vývoje a historie měšťanského domu v Opavě z r. 2020), zdržených kvůli COVID opatřením.

⁹ Etapy 2019 a 2020: Byly splněny uplatněním obou výsledků plánovaných na tyto roky ale zdržených v důsledku COVID opatření, z nichž si zaslouží zmínku kapitola (C) „Juchelka J., 2021: Second phase of non-destructive archaeological survey of field fortification features in the neighbourhood of the Smolkov Artillery Fort“ v kolektivní monografii Archaeology of Conflicts.

OBLAST 4. ENTOMOLOGIE

Dílčí cíl 4.1. Taxonomie, fylogeneze, rozšíření a bionomie dvoukřídých (Diptera)

Etapa dílčího cíle pro rok 2021 byla splněna s výjimkou terénního výzkumu v zahraničí (nerealizován výzkum v Mediteránu a na Slovensku jen částečně) a některých částí kontrolovatelných cílů, kde byla nutná spolupráce se zahraničními specialisty (nejrůznější komplikace díky kvůli COVID opatřením). Omezení terénních prací v zahraničí se negativně projevilo v přípravě některých plánovaných výsledků již letos, ale bude mít důsledky i v dalších letech výzkumu. Byly uplatněny všechny výsledky plánované na rok 2021, s výjimkou těch, kde došlo ke zdržení kvůli COVID problémům (viz níže u kontrolovatelných cílů). Navíc ale bylo uplatněno 8 výsledků (2 x C, 2 x Jimp, 4 x Jost), které byly připraveny z náhradního výzkumu, který bylo možné uskutečnit i přes výše uvedená COVID omezení. Většina plánovaných výsledků byla nebo bude publikována v impaktovaných časopisech.¹⁰

2.3 PLNĚNÍ KONTROLOVATELNÝCH CÍLŮ A PLÁNOVANÝCH VÝSLEDKŮ KONCEPCE V R. 2021

OBLAST 1. SBÍRKA SZM

Kontrolovatelný cíl 1.1.1. Příprava a vydání publikace o dějinách muzeí na Ostravsku

Cíl byl splněn. Studie byla dokončena a uplatněna jako výsledek typu B pod názvem „Šopák P., 2021: *Město muzeí: Ostrava 1870–1970*“.

Kontrolovatelný cíl 1.1.2. Příprava a vydání kritické edice korespondence folkloristy Antonína Satkeho a literárního kritika Drahomíra Šajtara

Cíl byl splněn. Kritická edice (B) uvedené korespondence Antonína Satkeho byla připravena a uplatněna koncem roku 2021 pod názvem „Rodan K., 2021: *Listy přátelství, víry a důvěry I. Korespondence Antonína Satkeho s Drahomírem Šajtarem*“ koncem roku 2021. Edici se podařilo dokončit, přestože řešitel tohoto cíle 31. 10. 2021 nečekaně zemřel.

Kontrolovatelný cíl 1.2.1. Verifikace vypracovaných metodických postupů ochrany sbírkových předmětů a jejich ověření v praxi, implementace získaných poznatků do certifikovaného metodického postupu

Cíl by byl splněn, ale připravenou metodiku „Monitorování vlivu znečišťujících látek ovzduší na sbírkové předměty umístěné v pevnostních objektech v ČR“ se nepodařilo letos uplatnit, protože mohla být odevzdána k certifikaci až 20. prosince 2021. Zpoždění při přípravě

¹⁰ Etapa 2020: Byly uplatněny (v r. 2021) oba Jimp výsledky plánované na r. 2020 (Roháček J., 2021: New species and records of Anthomyzidae (Diptera) from the East Palaearctic, with a checklist of taxa occurring in the area, a Ševčík J., Hippa H., Burdíkova N., 2021: Just a Fragment of Undescribed Diversity: Twenty New Oriental and Palearctic Species of Sciarioidea (Diptera), including DNA Sequence Data and Two New Fossil Genera), u kterých došlo ke zpoždění zveřejnění.

metodiky nastalo vlivem uzavření laboratoří a dalších omezení v rámci protipandemických opatření v prvním pololetí roku 2021.

Kontrolovatelný cíl 1.3.1. Zpracování pozůstalostí ženských spisovatelek regionu ze sbírky Památníku Petra Bezruče

Cíl byl splněn kromě uplatnění plánovaného výsledku. Navzdory prodlevě byla připravena studie „*Osobní fondy spisovatelek v Památníku Petra Bezruče Slezského zemského muzea*“, která prošla recenzním řízením a bude vydána v časopise *Historica* počátkem roku 2022.

OBLAST 2. MĚSTSKÁ SPOLEČNOST

Kontrolovatelný cíl 2.1.1. Zpracování středověké glazované keramiky z města Opavy

Cíl splněn nebyl. Terénní výzkum a zpracování získaného materiálu byly splněny. Plánovaný publikační výstup (Králová S.: *Středověká glazovaná keramika z Opavy*) je rozpracovaný, čeká se na výsledek analýz výbrusů keramiky a petrografických analýz a chemického složení glazur (provádí doc. L. Lisá). Provádění analýz bylo zdrženo kvůli pandemii COVID-19 (uzavření vysokých škol a odborných pracovišť a laboratoří) a následné dlouhodobé služební cesty doc. Lisé do Uzbekistánu. Výstup bude publikován po dodání výsledků analýz v roce 2022.

Kontrolovatelný cíl 2.2.1. Monografické zpracování poválečné retribuce v západním Slezsku

Cíl byl splněn. Plánovaný výsledek typu B (Kolář O., 2021: *Mimořádný lidový soud v Opavě a "velká" retribuce v západním Slezsku 1945-1948*) byl uplatněn.

Kontrolovatelný cíl 2.2.2. Monografické zpracování problematiky státních hranic a pohraničních regionů ve střední Evropě 1918-1989

Cíl byl splněn. Plánovaná monografie (B) byla uplatněna pod názvem Kolář O., 2021: *Státní hranice a pohraniční regiony ve střední Evropě 1918-1989*.

Kontrolovatelný cíl 2.2.3. Výzkum pramenné základny k dějinám Opavského kongresu ve fondech regionálních paměťových institucí

Cíl byl splněn. Výsledek, původně naplánovaný jako studie ve sborníku (D), byl připraven jako kapitola (C) s názvem „Haničák O., Šíl J., Valeček M.: *Historical Sources for Congress of Troppau in 1820 in Collections of Regional Memory Institutions*“ v kolektivní monografii „Opavský kongres 1820 a politika Svaté aliance mezi časy“, kterou vydala Slezská univerzita v Opavě na počátku roku 2022.

Výsledek z předloňského (2020) kontrolovaného cíle **2.2.1. Zmapování působení německojazyčných divadelních společností ve Slezsku na počátku 20. století**, který byl naplánován k uplatnění v roce 2021, viz. Pracná S.: *Německojazyčné divadelní společnosti ve Slezsku na počátku 20. století*, byl přijat do tisku, ale vzhledem ke zpoždění vydávání Časopisu Slezského zemského muzea, ser. B, vyšel až v roce 2022.

OBLAST 3. KRAJINA

Kontrolovatelný cíl 3.2.1. Nedestruktivní výzkum aktivit II. světové války v okolí města Opavy, na katastru obce Oldřišova a blízkého okolí

Výzkum proběhl podle plánu, terénní prospekce byla provedena v okolí města Opavy v rámci objektů Československého opevnění z let 1938 (jednalo se o objekty {IV}/2/A-140Z, {IV}/1/A-160Z a pěchotní srub OP-S 18 „U sádrovce“), které byly v dubnu roku 1945 využity vojsky Wehrmachtu k obraně Opavy. Plánovaný výsledek byl uplatněn pod názvem „Juchelka J., 2021: *Dokumentace demolované kabelové komory KK 4/OP/B v Opavě – Kateřinkách archeologickými metodami*“ (vydán v Časopise Slezského zemského muzea, ser. B).

OBLAST 4. ENTOMOLOGIE

Kontrolovatelný cíl 4.1.1. Přehled západopalearktických druhů rodu *Afrolimnophila* (Diptera: Limoniidae)

Cíl byl splněn. Výzkum byl realizován kromě plánovaných terénních prací v Mediteránu. Plánovaný výsledek (Jimp) byl publikován pod názvem „Starý J., Kolcsár L.-P., 2021: *A new Afrolimnophila Alexander from Europe (Diptera: Limoniidae)*“.

Kontrolovatelný cíl 4.1.2. Taxonomie a hostitelská specializace vybraných taxonů bejlomorek (Diptera, Cecidomyiidae) v České a Slovenské republice

Cíl mohl být splněn jen částečně. Terénní výzkum na Slovensku proběhl, ale byl poznamenán COVID omezeními, takže získané údaje jsou fragmentární a nedaří se spolehlivě doložit hostitelské rostliny druhů rodu *Planetella*. Plánovaný výsledek s pracovním názvem „Ševčík J., Hippa H., Burdíková N., Sikora T. & Bruun H.H. (2022): *Giant Planetella gall midges in Europe (Diptera: Cecidomyiidae): Taxonomy, molecular phylogeny and host specificity*“ je proto ve stavu rozpracování rukopisu a nebylo ho možno v roce 2021 ještě dokončit. Bude dokončen a snad i uplatněn v roce 2022.

Kontrolovatelný cíl 4.1.3. Výzkum čeledi *Sphaeroceridae* (Diptera) v Mediteránním a Makaronézském subregionu a oblasti přední Asie

Cíl byl splněn, zpracování vzorků z dané oblasti bylo dokončeno (i když kvůli COVID omezením nemohl být realizován terénní výzkum v Mediteránu). Naplánovaná Jimp studie byla uplatněna pod názvem „Roháček J., 2021: *The Herniosina story continues in the Mediterranean: H. calabra sp. nov. from Calabria and H. erymantha Roháček, new female from the Peloponnese (Diptera, Sphaeroceridae)*“.

Kontrolovatelný cíl 4.1.4. Výzkum rodu *Mumetopia* (Diptera: Anthomyzidae) v Neotropické oblasti

Cíl byl splněn. Byla připravena a uplatněna studie pod názvem „Roháček J., Tóthová A., 2021: *Mumetopia interfeles sp. nov., a new species of Anthomyzidae (Diptera) occurring en masse in an urban grassy habitat in Chile: its taxonomy, phylogeny and biology*“.

Nutno zmínit, že v rámci kontrolovatelného cíle z roku 2020, **4.1.3. Studie fosilních rodů Acartophthalmites a Protanthomyza z baltského jantaru (Diptera)** byla připravena a uplatněna rozsáhlá studie s plánovaným uplatněním v roce 2021, viz. „Roháček J., Hoffeins C., 2021: *Clusiomitidae, a new family of Eocene fossil Acalyptratae, with revision of Acartophthalmites Hennig and Clusiomites gen. nov. (Diptera)*“, v renomovaném časopisu Insects.

V rámci dílčího cíle 4.1. bylo uplatněno 8 dalších (neplánovaných) výsledků (2 x C, 2 x Jimp, 4 x Jost), vycházející ze zpracování dat a materiálů přístupných i přes COVID opatření (viz Příloha 1). Z nich jsou zvláště významné 2 kapitoly, viz. „Roháček J., 2021: 87 *Anthomyzidae (Anthomyzid Flies)*“ a „Roháček J., Papp L., 2021: 99. *Sphaeroceridae (Lesser Dung Flies)*“ publikované letos v multiautorském mezinárodním kompendiu *Manual of Afrotropical Diptera*. Volume 3. Brachycera–Cyclorrhapha, excluding Calyptratae v Pretorii, Jihoafrická republika.

Souhrn za oblasti výzkumu za rok 2021	
<i>oblast (č. a název)</i>	1. Sbírka SZM
<i>kontrolovatelný cíl/e</i>	1.1.1. Příprava a vydání publikace o dějinách muzeí na Ostravsku 1.1.2. Příprava a vydání kritické edice korespondence folkloristy Antonína Satkeho a literárního kritika Drahomíra Šajtara 1.2.1. Verifikace vypracovaných metodických postupů ochrany sbírkových předmětů a jejich ověření v praxi, implementace získaných poznatků do certifikovaného metodického postupu 1.3.1. Zpracování pozůstalostí ženských spisovatelek regionu ze sbírky PPB
<i>plnění cíle</i>	1.1.1. Příprava a vydání publikace o dějinách muzeí na Ostravsku. – splněno, výsledek (B) uplatněn, 1 x Jost navíc. 1.1.2. Příprava a vydání kritické edice korespondence folkloristy Antonína Satkeho a literárního kritika Drahomíra Šajtara – splněno, výsledek (B) uplatněn. 1.2.1. Verifikace vypracovaných metodických postupů ochrany sbírkových předmětů a jejich ověření v praxi, implementace získaných poznatků do certifikovaného metodického postupu – splněno, výsledek (NmetS) bude uplatněn v r. 2022 (metodika je v certifikační procesu, odeslána na MK 20.12.2021). 1.3.1. Zpracování pozůstalostí ženských spisovatelek regionu ze sbírky PPB – splněno, výsledek v tisku, bude uplatněn v r. 2022.
<i>předpokládané výsledky</i>	1 x NmetS, 2 x B, 1 x Jost
<i>uplatněné výsledky plánované na r. 2021 uplatněné v r. 2021</i>	2 x B
<i>uplatněné výsledky plánované na r. 2019 – 2020 uplatněné v r. 2021</i>	1 x Jost (2020)
<i>neuplatněné výsledky za rok 2021</i>	1 x NmetS, 1 x Jost

<i>neuplatněné výsledky za roky 2019–2020</i>	3 x Jost (vše 2020)
<i>neplánované výsledky za rok 2021</i>	1 x B, 1 x Jost
<i>oblast (č. a název)</i>	2. Městská společnost
<i>kontrolovatelný cíl/ e</i>	2.1.1. Zpracování středověké glazované keramiky z města Opavy 2.2.1. Monografické zpracování poválečné retribuce v západním Slezsku 2.2.2. Monografické zpracování problematiky státních hranic a pohraničních regionů ve střední Evropě 1918-1989 2.2.3. Výzkum pramenné základny k dějinám Opavského kongresu ve fondech regionálních paměťových institucí
<i>plnění cíle</i>	2.1.1. Zpracování středověké glazované keramiky z města Opavy – nesplněno , výsledek (Jost) je ve stádiu zpracování rukopisu 2.2.1. Monografické zpracování poválečné retribuce v západním Slezsku – splněno , výsledek (B) uplatněn 2.2.2. Monografické zpracování problematiky státních hranic a pohraničních regionů ve střední Evropě 1918-1989 – splněno , výsledek (B) uplatněn 2.2.3. Výzkum pramenné základny k dějinám Opavského kongresu ve fondech regionálních paměťových institucí – splněno , výsledek (C) bude uplatněn počátkem r. 2022
<i>předpokládané výsledky</i>	2 x B, 2 x Jost, 1 x D
<i>uplatněné výsledky plánované na r. 2021 uplatněné v r. 2021</i>	2 x B
<i>uplatněné výsledky plánované na r. 2019–2020 uplatněné v r. 2021</i>	2 x Jost (1 x 2019, 1 x 2020)
<i>neuplatněné výsledky za rok 2021</i>	2 x Jost, 1 x D (bude uplatněn jako C)
<i>neuplatněné výsledky za roky 2019–2020</i>	2 x Jost (1 x 2019, 1 x 2020)

<i>neplánované výsledky za rok 2021</i>	1 x C, 1 x Jost
<i>oblast (č. a název)</i>	3. Krajina
<i>kontrolovatelný cíl/e</i>	3.2.1. Nedestruktivní výzkum aktivit 2. světové války v okolí města Opavy, na katastru obce Oldřišova a blízkého okolí
<i>plnění cíle</i>	3.2.1. Nedestruktivní výzkum aktivit 2. světové války v okolí města Opavy, na katastru obce Oldřišova a blízkého okolí. – splněno , výsledek (Jost) uplatněn
<i>předpokládané výsledky</i>	1 x Jost
<i>uplatněné výsledky plánované na r. 2021 uplatněné v r. 2021</i>	1 x Jost
<i>uplatněné výsledky plánované na r. 2019 – 2020 uplatněné v r. 2021</i>	1 x C (2019, původně plánována jako Jost), 1 x Jost (2020)
<i>neuplatněné výsledky za rok 2021</i>	-
<i>neuplatněné výsledky za roky 2019–2020</i>	-
<i>neplánované výsledky za rok 2021</i>	-
<i>oblast (č. a název)</i>	4. Entomologie
<i>kontrolovatelný cíl/e</i>	4.1.1. Přehled západopalearktických druhů rodu <i>Afrolimnophila</i> (Diptera: Limoniidae) 4.1.2. Taxonomie a hostitelská specializace vybraných taxonů bejlomorek (Diptera, Cecidomyiidae) v České a Slovenské republice 4.1.3. Výzkum čeledi Sphaeroceridae (Diptera) v Mediteránním a Makaronézském subregionu a oblasti přední Asie 4.1.4. Výzkum rodu <i>Mumetopia</i> (Diptera: Anthomyzidae) v Neotropické oblasti

<i>plnění cíle</i>	4.1.1. Přehled západopalearktických druhů rodu <i>Afrolimnophila</i> (Diptera: Limoniidae) – splněno, výsledek (Jimp) uplatněn 4.1.2. Taxonomie a hostitelská specializace vybraných taxonů bejlomerek (Diptera, Cecidomyiidae) v České a Slovenské republice – nesplněno, výsledek je ve stadiu zpracování rukopisu, bude uplatněn v r. 2022. 4.1.3. Výzkum čeledi Sphaeroceridae (Diptera) v Mediteránním a Makaronézském subregionu a oblasti přední Asie – splněno, výsledek (Jimp) uplatněn 4.1.4. Výzkum rodu <i>Mumetopia</i> (Diptera: Anthomyzidae) v Neotropické oblasti – splněno, výsledek (Jimp) uplatněn
<i>předpokládané výsledky</i>	5 x Jimp
<i>uplatněné výsledky plánované na r. 2021 uplatněné v r. 2021</i>	4 x Jimp
<i>uplatněné výsledky plánované na r. 2019–2020 uplatněné v r. 2021</i>	2 x Jimp (oba 2020)
<i>neuplatněné výsledky za rok 2021</i>	1 x Jimp
<i>neuplatněné výsledky za roky 2019–2020</i>	-
<i>neplánované výsledky za rok 2021</i>	2 x C, 2 x Jimp, 4 x Jost

PUBLIKAČNÍ ČINNOST

PERIODIKA VYDÁVANÁ SZM

SLEZSKÝ SBORNÍK (ACTA SILESIACA)

ISSN 0037-6833

Evidenční číslo MK: E 1240

Slezský sborník se řadí k nejstarším odborným historickým časopisům v České republice. Založen byl pod titulem Věstník Matice opavské již roku 1878, přičemž od roku 1892 vycházel jako periodikum. Dnešní název pak nese trvale od roku 1936.

Slezský sborník je tradičním recenzovaným odborným časopisem. Je rovněž evidován v rámci mezinárodně respektované databáze European Reference Index for the Humanities and Social Sciences (ERIH Plus). Jeho odborná profilace je odvozena jednak z aktuálních potřeb soudobé historické vědy, jednak z více než stoleté tradice.

Profiluje se jakožto fórum pro publikační výstupy orientované na výzkum Slezska ne pouze jako fenoménu regionálního, ale jako prostoru, v němž se prolínaly, předávaly a potýkaly vývojové tendence evropského západu a východu, severu a jihu, tedy Slezska jakožto aktivního faktoru evropského vývoje. Časopis otevírá své stránky také studiím, sledujícím interdisciplinární souvislosti a metodické problémy obecnější povahy.

Na stránkách Slezského sborníku jsou uveřejňovány vědecké studie, materiály, diskusní příspěvky, referáty a recenze nejnovější domácí i zahraniční literatury a komentované přehledy bádání. Redakce přijímá texty psané v češtině, slovenštině, polštině, němčině a angličtině. Periodikum vychází dvakrát do roka, jeho vydavatelem je Slezské zemské muzeum v Opavě.

ACTA MUSEI SILESIAE, SCIENTIAE NATURALES

ISSN 1211-3026 (Print), ISSN 1805-9686 (Online)

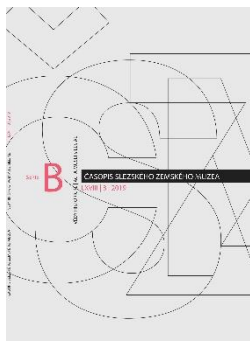

Časopis Slezského zemského muzea, série A – vědy přírodní uveřejňuje původní (dosud jinde nepublikované) studie a nálezové zprávy z oborů přírodních věd (geologie, paleontologie, botaniky, zoologie) v maximálním rozsahu 30 stran rukopisu, psané česky, anglicky nebo německy. Přednostně jsou publikovány studie regionálního rázu a práce založené na zpracování sbírek Slezského zemského muzea. Všechny práce podléhají recenznímu řízení a o jejich uveřejnění a pořadí otištění rozhoduje redakční rada. ČSZM(A) také přijímá zprávy o odborných akcích, personálie a recenze literatury.

ČASOPIS SZM, SÉRIE B – VĚDY HISTORICKÉ

ISSN 1211-3131

Evidenční číslo MK: E 21193

Odborná a vědecká náplň vychází především ze společenskovedních disciplín, zastoupených v organizaci, tedy archeologie, historie, umělecké historie, numismatiky, etnografie, muzikologie, dějin divadla, dějin literatury a muzeologie. Na stránkách časopisu se prezentuje také archivní tematika, protože na území českého Slezska speciální archivní časopis nevychází.

V průběhu existence časopisu zde ovšem byly rovněž publikovány studie interdisciplinárního charakteru, prezentující široké spektrum výzkumných zájmů badatelů domácích i zahraničních a vědeckých

pracovníků SZM.

Časopis uveřejňuje především původní vědecké studie a materiállové práce, vycházející z regionálních pramenů. Nedílnou součástí časopisu je recenzní rubrika a část vyhrazená aktuálním zprávám souvisejícím s pojetím časopisu.

VÝBĚR PUBLIKACÍ VYDANÝCH V ROCE 2021

MIMOŘÁDNÝ LIDOVÝ SOUD V OPAVĚ A "VELKÁ" RETRIBUCE V ZÁPADNÍM SLEZSKU 1945–1948

Autor: Mgr. Ondřej Kolář, Ph.D.

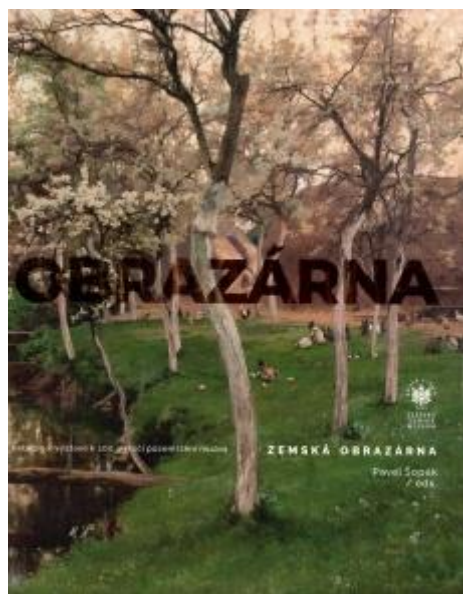
Rok vydání: 2021.

ISBN: 978-80-87789-78-0

Počet stran: 154.

Prodejní cena: 250,- Kč.

ZEMSKÁ OBRAZÁRNA

Autor: Pavel Šopák (ed.).

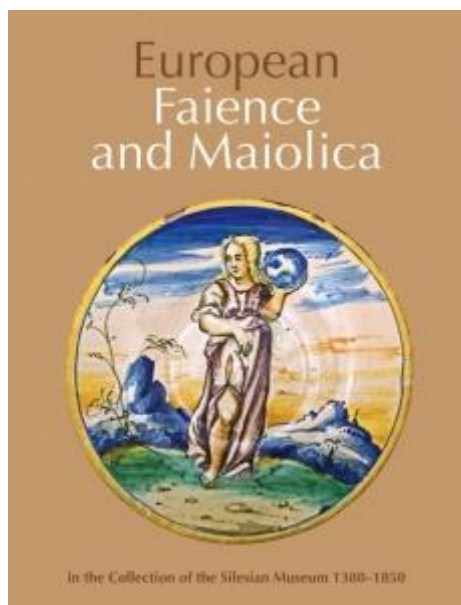
Rok vydání: 2021.

ISBN: 978-80-87789-76-6

Počet stran: 104.

Cena: 490 Kč.

**EUROPEAN FAIENCE AND MAIOLICA IN THE COLLECTION
OF THE SILESIAN MUSEUM 1380–1850**

Autoři: Jan P. van Soest, Martin Janák, Alena Kalinová.

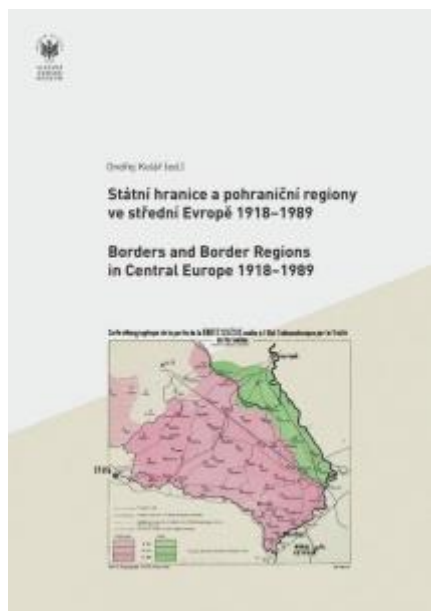
Rok vydání: 2021.

ISBN: 978-80-87789-73-5

Počet stran: 468.

Cena: 1450 Kč.

**STÁTNÍ HRANICE A POHRANIČNÍ REGIONY VE STŘEDNÍ EVROPĚ
1918–1989**
BORDERS AND BORDER REGIONS IN CENTRAL EUROPE 1918–1989

Editor: Ondřej Kolář.

Rok vydání: 2021.

ISBN: 978-80-87789-79-7

Počet stran: 304.

Cena: 470 Kč.

MUZEJNÍ ČASOPISY MORAVY A SLEZSKA DO ROKU 1989

Autoři: Pavel Šopák, Otakar Kirsch, Ondřej Kolář.

Rok vydání: 2021.

ISBN: 978-80-87789-81-0

Počet stran: 203.

Cena: 250 Kč.

PUBLIKAČNÍ ČINNOST PRACOVNÍKŮ SZM

Dosažené uplatněné výsledky vycházející z plnění koncepce institucionální podpory dlouhodobého koncepčního rozvoje výzkumné organizace.

Rok uplatnění	Druh / podruh výsledku	Typ výsledku	Číslo oblasti	Rok, na který byl výsledek plánován	Tvůrci výsledku	Název výsledku v původním jazyce	Povinné specifické údaje o výsledku
2021	B	Publikační	1	2021	Pavel Šopák	Město muzeí: Ostrava 1870–1970	1. 978-80-87789-75-9 2. Opava 3. Slezské zemské muzeum 4. 251 5.
2021	Jost	Publikační	1	N	Pavel Šopák	Antonín Landsfeld píše Vincenci Praskovi. Připomínka k 80. výročí úmrtí	1. 0139-7605 2. Těšínsko 3. 63 4. 2 5. 77-82
2021	B	Publikační	2	2021	Ondřej Kolář	Mimořádný lidový soud v Opavě a "velká" retribuce v západním Slezsku 1945-1948	1. 978-80-87789-78-0 2. Opava 3. Slezské zemské muzeum 4. 154 5.
2021	B	Publikační	2	2021	Ondřej Kolář	Státní hranice a pohraniční regiony ve střední Evropě 1918-1989	1. 978-80-87789-79-7 2. Opava 3. Slezské zemské muzeum 4. 303 5.
2021	Jost	Publikační	3	2021	Jiří Juchelka	Dokumentace demolované kabelové komory KK4/OP/B v Opavě-Kateřinkách archeologickými metodami	1. 1211-3131 2. Časopis Slezského zemského muzea. Série B, vědy historické 3. 69 (2020) 4. 3 5. 264-269
2021	Jimp	Publikační	4	2021	Jaroslav Starý, Levente-Péter Kolcsár	A new Afrolimnophila Alexander from Europe (Diptera: Limoniidae)	1. 1175-5334 (online), 1175-5326 (print) 2. Zootaxa 3. 5072 4. 1 5. 95-100
2021	Jimp	Publikační	4	2021	Jindřich Roháček	The Herniosina story continues in the Mediterranean: H. calabra sp. nov. from Calabria and H. erymantha Roháček, new female from the Peloponnese (Diptera, Sphaeroceridae)	1. 1313-2970 (online), 1313-2989 (print) 2. ZooKeys 3. 1061 4. - 5. 165-190
2021	Jimp	Publikační	4	2021	Jindřich Roháček, Andrea Tóthová	Mumetopia interfeles sp. nov., a new species of Anthomyzidae (Diptera) occurring en masse in an urban grassy habitat in Chile: its taxonomy, phylogeny and biology	1. 2118-9773 2. European Journal of Taxonomy 3. 731

							4. - 5. 35–158
2021	Jimp	Publikační	4	N	Levente-Péter Kolcsár, Pjotr Oosterbroek, Dmitry I. Gavryushin, Kjell Magne Olsen, Nikolai M. Paramonov, Valentin E. Pilipenko, Jaroslav Starý , Alexei Polevoi, Vladimir I. Lantsov, Eulalia Eiroa, Michael Andersson, Jukka Salmela, Clovis Quindroit, Micha C. d'Oliveira, E. Geoffrey Hancock, Jorge Mederos, Pete Boardman, Esko Viitanen, Kozo Watanabe	Contribution to the knowledge of Limoniidae (Diptera: Tipuloidea): first records of 244 species from various European countries	1. 1314-2828 (online), 1314-2836 (print) 2. Biodiversity Data Journal 3. 9 4. e67085 5. 1-247
2021	Jimp	Publikační	4	N	Sónia Ferreira, Pjotr Oosterbroek, Jaroslav Starý, Pedro Sousa, Vanessa A. Mata, Luis P da Silva, Joana Paupério, Pedro Beja	The InBIO Barcoding Initiative Database: DNA barcodes of Portuguese Diptera 02 - Limoniidae, Pediciidae and Tipulidae	1. 1314-2828 (online), 1314-2836 (print) 2. Biodiversity Data Journal 3. 9 4. e69841 5. 1-29
2021	Jost	Publikační	4	N	Jaroslav Starý	Phylogeny of Tipulomorpha - an endless issue	1. 2336-3193 2. Acta Musei Silesiae Scientiae Naturales 3. 69 4. 3 (2020) 5. 277-281
2021	Jost	Publikační	4	N	Jean-Paul Haenni, Jindřich Roháček	Scatopsidae (Diptera) reared from graminoid plants in the Czech Republic, with description of a new species of Swammerdamella	1. 2336-3193 2. Acta Musei Silesiae Scientiae Naturales 3. 69 4. 3 (2020) 5. 259-276
2021	Jost	Publikační	4	N	Miloš Černý, Jiří Kocián, Jan Ševčík	First rearing record and DNA sequence of Chromatomyia aizoon (Hering, 1932) (Diptera: Agromyzidae) associated with Saxifraga paniculata Miller from the Czech Republic	1. 2336-3193 2. Acta Musei Silesiae Scientiae Naturales 3. 69 4. 3 (2020) 5. 283-288
2021	C	Publikační	4	N	Jindřich Roháček	87 Anthomyzidae (Anthomyzid Flies)	1. 978-1-928224-13-6 2. Manual of Afrotropical Diptera. Volume 3. Brachycera—Cyclorrhapha, excluding Calyptratae. 3. Pretoria 4. South African National Biodiversity Institute 5. 1939-1956
2021	C	Publikační	4	N	László Papp, Jindřich Roháček	99. Sphaeroceridae (Lesser Dung Flies)	1. 978-1-928224-13-6 2. Manual of Afrotropical Diptera. Volume 3. Brachycera—Cyclorrhapha, excluding Calyptratae. 3. Pretoria

							4. South African National Biodiversity Institute 5. 2145-2192
2021	Jost	Publikační	1	2020	Martin Polášek, Miloš Zapletal	Monitorování látek znečišťujících ovzduší v oblasti pevnostních objektů Slezského zemského muzea	1. 1805-0050 2. Fórum pro konzervátory-restaurátory 3. 9 4. 1 5. 150-155
2021	Jost	Publikační	2	2019	Ondřej Haničák, Radim Jež	Knížecí dům v Jablunkově. K historii, stavebnímu vývoji a architektonickým souvislostem objektu	1. 0139-7605 2. Těšínsko 3. roč. 63 4. 2 5. 19-58
2021	Jost	Publikační	2	2020	Ondřej Haničák	Příspěvek k poznání stavebního vývoje a historie měšťanského domu čp. 210 na Ostrožné ulici č. 8 v Opavě	1. 1211-3131 2. Časopis Slezského zemského muzea. Série B, vědy historické 3. 70 4. 1 5. 32-55
2021	Jost	Publikační	3	2020	Jiří Juchelka, Ondřej Klápa	Terénní identifikace aktivit 2. světové války na katastrech Branky, Hradce nad Moravicí, Raduně a blízkého okolí pomocí nedestruktivních archeologických metod, jejich mapování a návrh ochrany v krajině na příkladu situace v Hradci nad Moravicí – Jakubčovicích	1. 1210-5538 2. Zprávy památkové péče 3. 81 4. 2 5. 201-222
2021	C	Publikační	3	2019	Jiří Juchelka	Second phase of non-destructive archaeological survey of field fortification features in the neighbourhood of the Smolkov Artillery Fort	1. 978-80-7465-469-5 2. Archaeology of Conflicts 3. Červený Kostelec 4. Pavel Mervart Publishing 5. 171-194
2021	Jimp	Publikační	4	2020	Jindřich Roháček	New species and records of Anthomyzidae (Diptera) from the East Palearctic, with a checklist of taxa occurring in the area	1. 1804-6487 (online), 0374-1036 (print) 2. Acta Entomologica Musei Nationalis Pragae 3. 61 4. 1 5. 261-288
2021	B	Publikační	1	2021	Kamil Rodan	Listy přátelství, porozumění a důvěry I. (Edice korespondence slezského etnografa a folkloristy Antonína Satkeho s kolegou a přítelem, literárním historikem Drahomírem Šajtarem od listopadu 1972 do prosince 1984)	1. 978-80-87789-83-4 2. Opava 3. Slezské zemské muzeum 4. 236 5.
2021	B	Publikační	1	N	Pavel Šopák, Otakar Kirsch, Ondřej Kolář	Muzejní časopisy Moravy a Slezska do roku 1989	1. 978-80-87789-81-0 2. Opava 3. Slezské zemské muzeum 4. 203 5.
2021	Jost	Publikační	2	N	Pavel Šopák	Brno, Morava a moderní architektura: jubilejní bilance	1. 0037-6833 2. Slezský sborník

							3.119
							4. 2
							5.130-143
2021	C	Publikační	2	N	Ondřej Haničák	Marginálie z muzejních depozitářů. Plastické mapy Georga Wiesnera jako pramen k poznání topografie Opavy, hradu Helfštýna a Brna ve 20. letech 19. století	1. 978-80-88283-46-1
							2. Modestia est signum Sapientiae. Studie nejen o středověkém umění k počtě Dalibora Prixe
							3. Praha - Opava
							4. Ústav dějin umění AVČR - Slezská univerzita v Opavě
							5. 236-255
2021	Jimp	Publikační	4	2021	Jindřich Roháček, Christel Hoffeins	Clusiomitidae, A New Family of Eocene Fossil Acalyptratae, with Revision of Acartophthalmites Hennig and Clusiomites Gen. Nov. (Diptera)	1. 2075-4450
							2. Insects
							3. 12
							4. 12 (1123)
							5. 1-52
2021	Jost	Publikační	4	N	George Japoshvili, Miroslav Deml, Jindřich Roháček	First record of Microterys turanicus Sugonjaev, 1965 (Hymenoptera: Encyrtidae) from Europe	1. 2336-3193
							2. Acta Musei Silesiae Scientiae Naturales
							3. 70
							4. 1
							5. 87-92
2021	Jimp	Publikační	4	2020	Jan Ševčík, Heikki Hippa, Nikola Burdíková	Just a Fragment of Undescribed Diversity: Twenty New Oriental and Palearctic Species of Sciaroidea (Diptera), including DNA Sequence Data and Two New Fossil Genera	1. 2075-4450
							2. Insects
							3. 13 (2022)
							4. 1 (19)
							5. 1-35

Dosažené **neuplatněné** výsledky vycházející z plnění koncepce institucionální podpory dlouhodobého koncepčního rozvoje výzkumné organizace.

Druh/poddruh výsledku	Typ výsledku	Číslo oblasti	Rok, na který byl výsledek plánován	Tvůrci výsledku	Název výsledku v původním jazyce	Konkrétní důvod neuplatnění plánovaného výsledku a předpokládaný termín jeho uplatnění
Jost	Publikační	1	2021	Martina Dragonová, Monika Szturcová	Osobní fondy spisovatelek v Památníku Petra Bezruče Slezského zemského muzea	Důvodem neuplatnění výsledku v roce 2021 byla nemožnost vykonat služební cesty nutné pro splnění projektu z důvodu covidové situace v 1. pololetí roku 2021. Dle domluvy s redakcí studie vyjde v č. 1 v roce 2022 v recenzovaném časopise Historica
NmetS	Aplikační	1	2021	Martin Polášek, Miloš Zapletal	Monitorování vlivu znečišťujících látek ovzduší na sbírkové předměty umístěné v pevnostních objektech v ČR	Metodika je v certifikačním řízení. Zpoždění je způsobeno omezeným provozem institucí a laboratoří kvůli pandemickým opatřením, kdy nebylo možné téměř půl roku provádět analýzy a testovat výsledky v praxi. Metodika bude proto uplatněna v r. 2022.
Jost	Publikační	2	2021	Soňa Králová	Středověká glazovaná keramika z Opavy	Plánovaný výstup ve formě odborného článku je rozpracovaný, čeká se na výsledek analýz výbrusů keramiky a petrografických analýz a chemického složení glazur (provádí doc. L. Lisá). Provádění analýz bylo pozastaveno v souvislosti s pandemií COVID-19 (uzavření vysokých škol a odborných pracovišť a laboratoří) a následné dlouhodobé služební cesty doc. Lisé do Uzbekistánu. Výstup bude publikován po dodání výsledků analýz v r. 2022.
Jost	Publikační	2	2021	Sylva Pracná	Německojazyčné divadelní společnosti ve Slezsku na počátku 20. století	Do studie byly zařazeny rovněž informace z podkladů ze studijních cest v roce 2021, které byly z roku 2020 přesunuty do roku 2021 z důvodu omezeného cestování vlivem COVIDU-19. Studie již prošla recenzním řízením a je připravena do tisku pro Časopis Slezského zemského muzea, je zařazena do 3/2021, které ale vyjde až v r. 2022
C	Publikační	2	2021	Ondřej Haničák, Jiří Šíl, Michal Valeček	Historical Sources for Congress of Troppau in 1820 in Collections of Regional Memory Institutions	Rukopis kapitoly v odborné knize (původně plánován jako článek ve sborníku) úspěšně prošel recenzním řízením. V současnosti vydavatel kolektivní monografie (Slezská univerzita v Opavě) řeší problémy se sazbou a tiskem knihy, způsobené komplikacemi s epidemií COVID-19. Výsledek bude publikován počátkem roku 2022.
Jimp	Publikační	4	2021	Jan Ševčík Jan, Heikki Hippa, Nikola Burdíková, Tomáš Sikora, Hans Henrik Bruun	Giant Planetella gall midges in Europe (Diptera: Cecidomyiidae): Taxonomy, molecular phylogeny and host specificity	Rukopis nedokončen, přibyly další nové druhy a nepodařilo se vyjasnit jejich hostitelské rostliny (z důvodu přerušení terénního výzkumu na Slovensku kvůli COVID opatřením). Práce by měla jít do tisku v r. 2022.
Jost	Publikační	1	2020	Martin Polášek, Miloš Zapletal	Vliv látek znečišťujících ovzduší na deponovaný materiál v pevnostních objektech Slezského zemského muzea	Zpoždění přípravy publikačního výsledku bylo způsobeno COVID opatřeními v laboratořích, takže nebylo možno realizovat všechny analýzy. Rukopis bude dokončen a předložen do tisku v r. 2022.
Jost	Publikační	1	2020	Denisa Hradilová	Akvamanile ve sbírce Slezského zemského muzea	Studie přijata do Časopisu Slezského zemského muzea, B - vědy historické, ale kvůli zpoždění vydání čísel 2/2021 a 3/2021 vyjde už v r. 2022
Jost	Publikační	1	2020	Martina Dragonová, Monika Szturcová	Duchovní život regionu na příkladu osobností ze sbírek Památníku Petra	Studie je přijatá k publikování ve Slezském sborníku. Důvodem neuplatnění je zdržení recenzního řízení z důvodu covidové situace. Uplatnění výsledku je předpokládáno v roce 2022.

					Bezruč: Zdislav Škrabal, František Němec a Josef Veselý	
Jost	Publikační	2	2020	Soňa Králová	Zástavba středověké a raně novověké Opavy ve světle archeologických nálezů z Müllerova domu	Plánovaný výstup ve formě odborného článku je rozpracovaný ve formě před dokončením, které vzniklo pozdním dodáním výsledků analýz. Ty zpracovala doc. M. Gregerová. Spoždění vzniklo zdravotní situací doc. Gregerové, která měla těžký průběh onemocnění COVID-19 a také uzavřením vysokých škol, kde paní docentka analýzy připravuje. Výstup bude publikován v první polovině roku 2022.
Jost	Publikační	2	2019	Soňa Králová	Počátky a rozvoj města Opavy ve 13. a 14. století ve světle archeologických nálezů z Müllerova domu	Plánovaný výstup formou odborného článku je ve finální fázi úprav a během prosince 2021 bude zaslán k recenzímu řízení do Acta Historica Universitatis Silesianae Opaviensis, vyjde v 1. polovině roku 2022 (duben). S Dr. D. Radkem je domluveno zařazení článku do periodika a zajištění recenzního řízení do konce r. 2021.

Dosažené **uplatněné** výsledky bez podpory ze SR VaVaI.

Rok uplatnění	Druh / podruh výsledku	Typ výsledku	Číslo oblasti	Tvůrci výsledku	Název výsledku v původním jazyce	Povinné specifické údaje o výsledku
2021	B	Publikační	Bez podpory ze SR	Ondřej Kolář	Boj o Ostravsko 1945	1. 978-80-88399-00-1 2. Ostrava 3. Magistrát města Ostravy 4. 159 5.
2021	B	Publikační	Financováno z programu Kulturní aktivity	Pavel Šopák, Denisa Hradilová, Eva Kolářová	Zemská obrazárna	1. 978-80-87789-76-6 2. Opava 3. Slezské zemské muzeum 4. 102 5.
2021	Jost	Publikační	Bez podpory ze SR	Ivana Kolářová, Ondřej Kolář	Manželský život příslušníků československého četnictva	1. 1803-9561 2. Historica Olomucensia 3. 59 4. neuvedeno 5. 139-154
2021	Jost	Publikační	Bez podpory ze SR	Ondřej Kolář	Karl Dohlenschall a Policejní výstava v Opavě 1913	1. 1211-3131 2. Časopis Slezského zemského muzea. Série B, vědy historické 3. 69 (2020) 4. 2 5. 128-136
2021	Jost	Publikační	Bez podpory ze SR	Ivana Kolářová, Ondřej Kolář	K bezpečnostním dopadům hornoslezských povstání v československém pohraničí v letech 1920-1922	1. 0139-7605 2. Těšínsko 3. 64 4. 1 5. 41-54
2021	Jost	Publikační	Bez podpory ze SR	Ondřej Kolář	Kriminalistické muzeum v Moravské Ostravě a nacistická okupace	1. 0231-9349 2. Ústecký sborník historický 3. 2017 4. 1-2 5. 45-57
2021	Jost	Publikační	Bez podpory ze SR	Pavel Šopák	Osud jménem Slezsko. Říšské župní muzeum v Opavě a regionální identita v muzejní práci v Říšské župě Sudety (1938-1945)	1. 0231-9349 2. Ústecký sborník historický 3. 2017 4. 1-2 5. 21-30
2021	D	Publikační	Bez podpory ze SR	Ondřej Kolář	K okolnostem vraždy dozorce finanční stráže Stanislava Majzlíka v Nových Vilemovicích v září 1938	1. 1213-0192 2. Jesenicko: vlastivědný sborník 22 3. Jeseník 4. Vlastivědné muzeum Jesenicka 5. 147-150
2021	D	Publikační	Bez podpory ze SR	Ivana Kolářová	Stížnost na četnictvo ve Zlatých Horách	1. 1213-0192 2. Jesenicko: vlastivědný sborník 22 3. Jeseník 4. Vlastivědné muzeum Jesenicka

						5. 142-146
2021	D	Publikační	Bez podpory ze SR	Pavel Šopák	Soupis památek v politickém okrese Jeseník z počátku 20. století	1. 1213-0192 2. Jesenicko: vlastivědný sborník 22 3. Jeseník 4. Vlastivědné muzeum Jesenicka 5. 142-146
2021	D	Publikační	Bez podpory ze SR	Jiří Juchelka, Milan Rychlý	Nález století u Staré Červené Vody	1. 1213-0192 2. Jesenicko: vlastivědný sborník 22 3. Jeseník 4. Vlastivědné muzeum Jesenicka 5. 153-156
2021	Jost	Publikační	Bez podpory ze SR	Jiří Juchelka	Nález bronzového hrotu kopí z katastru Velkých Heraltic (okr. Opava)	1. 1211-8338 2. Pravěk. Nová řada 3. 28 4. - 5. 167-173
2021	Jost	Publikační	Bez podpory ze SR	Miroslava Suchánková	Skládanky v lahvích, díla trpělivosti a dovednosti	1. 1211-3131 2. Časopis Slezského zemského muzea. Série B, vědy historické 3. 70 4. 1 5. 92-105
2021	Jost	Publikační	Bez podpory ze SR	Soňa Králová, Kateřina Vaňurová	Středověké a novověké sklo z dominikánského kláštera v Opavě	1. 1211-3131 2. Časopis Slezského zemského muzea. Série B, vědy historické 3. 70 4. 1 5. 1-23
2021	C	Publikační	Bez podpory ze SR	Martina Dragonová, Monika Szturcová	Opavsko	1. 978-80-7599-250-5 2. Literární paměť regionu. Texty, osobnosti, místa. 3. Ostrava 4. Ostravská univerzita 5. 48-55
2021	Jost	Publikační	Bez podpory ze SR	Pavel Šopák	Kostel svatého Jana Křtitele ve Skřipově (okr. Opava) a sakrální architektura českého Slezska a Moravy v první polovině 19. století	1. 1211-3131 2. Časopis Slezského zemského muzea. Série B, vědy historické 3. 69 (2020) 4. 3 5. 207-216
2021	Jost	Publikační	Bez podpory ze SR	Soňa Králová	Nové nálezy rytířského opasku v archeologické sbírce SZM	1. 1211-3131 2. Časopis Slezského zemského muzea. Série B, vědy historické 3. 69 (2020) 4. 3 5. 270-277
2021	D	Publikační	Bez podpory ze SR	Soňa Králová	Nový nález plechového kování rytířského opasku z hradu Kaltenštejn	1. ISBN 978-80-87496-21-3, 978-80-87632-76-5, ISSN 1213-0192 2. Jesenicko: vlastivědný sborník 22 3. Jeseník 4. Vlastivědné muzeum Jesenicka 5. 156-161

ZÁKLADNÍ PERSONÁLNÍ ÚDAJE

PRŮMĚRNÝ HRUBÝ MĚSÍČNÍ PLAT:

33 370,- Kč

ČLENĚNÍ ZAMĚSTNANCŮ PODLE VĚKU A POHLAVÍ

Věková skupina	Muži		Ženy		Celkem	
	Počet	%	Počet	%	Počet	%
21 – 30 let	10	18,2	5	7,1	15	12,0
31 – 40 let	11	20,0	14	20,0	25	20,0
41 – 50 let	12	21,8	14	20,0	26	20,8
51 – 60 let	10	18,2	31	44,3	41	32,8
61 let a více	12	21,8	6	8,6	18	14,4
CELKEM	55	100	70	100	125	100

ČLENĚNÍ ZAMĚSTNANCŮ PODLE VZDĚLÁNÍ A POHLAVÍ

Nejvyšší dosažené vzdělání	Muži		Ženy		Celkem	
	Počet	%	Počet	%	Počet	%
základní	0	0,0	1	1,4	1	0,8
vyučení	10	18,2	14	20,0	24	19,2
střední odborné	0	0,0	2	2,9	2	1,6
úplné střední	7	12,7	6	8,6	13	10,4
úplné střední odborné	9	16,4	12	17,1	21	16,8
vyšší odborné	0	0,0	1	1,4	1	0,8
vysokoškolské	29	52,7	34	48,6	63	50,4
CELKEM	55	100	70	100	125	100

TRVÁNÍ PRACOVNÍHO POMĚRU ZAMĚSTNANCŮ

Doba trvání	Počet	tj. %
do 5 let	50	40
do 10 let	23	18,4
do 15 let	16	12,8
do 20 let	9	7,2
nad 20 let	27	21,6
CELKEM	125	100

CELKOVÝ ÚDAJ O VZNIKU A SKONČENÍ PRACOVNÍCH POMĚRŮ ZAMĚSTNANCŮ

Ukazatel	Počet
Nástupy	11
Výstupy	10

HOSPODAŘENÍ ORGANIZACE

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁT

Přehled rozepsaných ukazatelů			
Název položky	Účet	Upravený rozpočet	Skutečnost k 31. 12.
Spotřeba materiálu	501	1 702 769,00	1 428 804,75
Spotřeba energie	502	5 500 000,00	4 382 004,75
Spotřeba jiných neskladovatelných dodávek	503		
Prodané zboží	504	280 000,00	244 166,08
Aktivace dlouhodobého majetku	506	-21 608,00	-111 209,00
Aktivace oběžného majetku	507		-54 450,00
Opravy a udržování	511	17 510 699,43	19 468 460,73
Cestovné	512	393 000,00	461 461,30
Náklady na reprezentaci	513	150 000,00	90 623,20
Ostatní služby	518	5 700 439,00	6 628 534,48
Platy včetně náhrad v době dočasné pracovní neschopnosti	521	46 397 133,00	46 679 118,00
Zákonné sociální pojištění	524	15 229 830,00	15 149 746,00
Jiné sociální pojištění	525	124 438,00	124 116,00
Zákonné sociální náklady	527	2 329 247,00	2 537 819,10
Daň z nemovitostí	532	9 700,00	9 700,00
Jiné daně a poplatky	538	20 000,00	10 500,00
Smluvní pokuty a úroky z prodlení	541		
Jiné pokuty a penále	542		
Manka a škody	547	3 819,00	3 819,28
Tvorba fondů	548		
Odpisy dlouhodobého majetku	551	10 968 561,00	10 470 225,20
Prodaný dlouhodobý majetek	553		

Tvorba a zúčtování opravných položek	556		
Náklady z vyřazených pohledávek	557		
Náklady z drobného dlouhodobého majetku	558	1 033 000,00	1 615 767,39
Ostatní náklady z činnosti	549	800 000,00	625 823,18
Úroky	562		
Kurzové ztráty	563	5 000,00	35 910,68
Náklady z přecenění reálnou hodnotou	564		
Daň z příjmů	591		
Dodatečné odvody daně z příjmů	595		
NÁKLADY CELKEM		108 136 027,43	109 800 941,12
Výnosy z prodeje služeb	602	3 300 000,00	3 712 372,77
Výnosy z pronájmů	603	500 000,00	442 522,00
Výnosy z prodaného zboží	604	352 192,00	336 586,56
Jiné výnosy z vlastních výkonů	609		30 870,00
Smluvní pokuty a úroky z prodlení	641		
Jiné pokuty a penále	642		
Výnosy z prodeje dlouhodobého hmotného majetku	646		
Čerpání fondů	648	2 324 883,00	999 149,20
Ostatní výnosy z činnosti	649	242 808,00	545 510,54
Výnosy z činnosti			
Úroky	662		
Kurzové zisky	663	117,00	842,99
Výnosy z přecenění reálnou hodnotou	664		
Ostatní finanční výnosy	669		
Finanční výnosy			
Výnosy vybraných ústředních vládních institucí z transferů	671	101 416 027,43	103 733 087,06
Výnosy z nezpochybnitelných nároků na prostředky rozpočtu ÚSC	672		
Výnosy z nezpochybnitelných nároků na prostředky státních fondů	673		

Výnosy z ostatních nároků	674		
Výnosy z nezpochybnitelných nároků na prostředky SR, ÚSC, SF			
VÝNOSY CELKEM		108 136 027,43	109 800 941,12
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ PŘED ZDANĚNÍM		0	0
Závazky vůči státnímu rozpočtu z titulu odvodu z odpisů celkem		2 519 032,00	2 519 032,00

ZDŮVODNĚNÍ ROZPOČTOVÝCH OPATŘENÍ PROVEDENÝCH U ROZEPSANÝCH ZÁVAZNÝCH UKAZATELŮ V PRŮBĚHU ROKU 2021

V pravomoci správce kapitoly bylo realizováno celkem **22 úprav** schváleného rozpočtu na rok 2021 v celkové výši **136 258 884,31 Kč**, z toho:
a) pro čerpání dotací na dlouhodobý majetek ve výši 39 914 956,22 Kč na financování následujících akcí:

Investiční účelové dotace	Upravený rozpočet	Skutečné čerpání
SZM - Revitalizace Arboreta Nový Dvůr II. Etapa - stavební úpravy zámečku	20 041 355,57	5 634 973,15
Institucionální podpora DKRVO	772 000,00	772 000,00
SZM - Obnova střešní krytiny objektu Tyršova 1	221 794,74	2 533 831,49
SZM, AO Darkovičky - Alej, hydroizolace a drenážní systém vnějšího pláště vojenského srubu	684 448,84	5 238 252,20
SZM - oprava oplocení Hala Kateřinky	116 265,49	539 375,50
SZM - CD Loděnice - pořízení nemovitosti	12 999 999,00	12 999 999,00
OPŽP 2014-2020 - Stavební úpravy pro energetické úspory objektů SZM	3 983 092,58	3 791 186,58
ISO/A - zabezpečení objektů, v nichž jsou uloženy předměty movitého kulturního dědictví, bezpečnostními systémy a mechanickými zábranami	724 000,00	724 000,00
ISO/B - evidence a dokumentace movitého kulturního dědictví	98 000,00	98 000,00
ISO/D - Preventivní ochrana před nepříznivými vlivy prostředí	274 000,00	274 000,00
DOTACE OD ZŘIZOVATELE CELKEM	39 914 956,22	32 605 617,92

b) pro čerpání provozní dotace ve výši **96 343 928,09 Kč** na financování následujících akcí:

Specifikace dotace	Upravený rozpočet
Příspěvky a dotace na provoz od zřizovatele	82 754 888,00
z toho: provoz	81 604 888,00
z toho: kulturní aktivity	1 150 000,00
Výdaje na výzkum a vývoj - Institucionální podpora DKRVO	2 963 000,00
Výdaje na výzkum a vývoj - NAKI II	3 102 000,00
ISO/D - preventivní ochrana před nepříznivými vlivy prostředí	180 000,00
SZM - Revitalizace Arboreta Nový Dvůr II. Etapa - stavební úpravy zámečku	6 326 473,74
SZM - Palác Razumovských - oprava rozvodů vnější dešťové kanalizace	29 744,37
SZM - obnova kamenných obvodových zdí	97 409,05
SZM: NPDSV Hrabyně - Oprava ploch parteru	770 972,93
Dotační program na ochranu měkkých cílů v oblasti kultury	119 440,00
PŘÍSPĚVKY A DOTACE NA PROVOZ OD ZŘIZOVATELE CELKEM	96 343 928,09
Mimorozpočtové zdroje: Statutární město Opava - Smlouva o spolupráci na realizaci stálé expozice o historii města Opavy v Obecním domě - příspěvek na propagaci činnosti Slezského zemského muzea	20 000,00
Mimorozpočtové zdroje: Statutární město Opava - Smlouva o poskytnutí účelové dotace z rozpočtu statutárního města Opavy - Mezinárodní den archeologie	20 000,00
Mimorozpočtové zdroje: Mezinárodní Visegrad grant - Post-WWII Migration Flows in the V4 States in the Context of Propaganda Studies	7 293,06
PŘÍSPĚVKY A DOTACE NA PROVOZ CELKEM	96 391 221,15

NEPOTŘEBNÉ ÚČELOVÉ PROSTŘEDKY K VRÁCENÍ DO 15. 2. 2021

NAKI II	2 768,34
Institucionální podpora DKRVO	215,00
CELKEM	2 983,34

VYČÍSLENÍ A ZHODNOCENÍ FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ ZE ZAHRANIČÍ

Slezské zemské muzeum je členem Mezinárodní rady muzeí ICOM. Roční příspěvek za rok 2021 byl uhrazen ve výši **15 231,00 Kč**.

ÚDAJE O MAJETKU A ZÁVAZCÍCH

CELKOVÁ HODNOTA ZÁVAZKŮ A POHLEDÁVEK EVIDOVANÝCH K 31. 12. 2020

Ukazatel		Hodnota v tis. Kč
Krátkodobé závazky celkem:		50 902
z toho	dodavatelé, přijaté zálohy a ostatní závazky	4 815
	krátkodobé přijaté zálohy	25
	zaměstnanci	3 988
	jiné závazky vůči zaměstnancům	0
	zúčtování s institucemi sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	2 219
	jiné přímé daně	463
	závazky k vybraným ústředním vládním institucím	2
	krátkodobé přijaté zálohy na transfery	19 062
	výdaje příštích období	3 038
	výnosy příštích období	40
	dohadné účty pasivní	335
	ostatní krátkodobé závazky	16 915
Krátkodobé pohledávky celkem:		60 297
z toho	odběratelé	242
	krátkodobé poskytnuté zálohy	35
	pohledávky za zaměstnanci	1
	náklady příštích období	432
	příjmy příštích období	6
	dohadné účty aktivní	59 559
	ostatní krátkodobé pohledávky	22

**SROVNÁNÍ VÝŠE PROSTŘEDKŮ POSKYTNUTÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU A VLASTNÍCH VÝNOSŮ
ORGANIZACE V ČASOVÉ ŘADĚ V TIS. KČ**

Rok	Náklady celkem	Vlastní výnosy celkem	Dotace poskytnuté MK	Ostatní dotace a příspěvky od jiných subjektů	Podíl SR na financování v %	Zisk(+) Ztráta (-)
2019	94 765	9 542	83 376	1 847	88	0
2020	100 413	8 363	90 298	1 727	90	0
2021	109 801	6 067	102 156	1 578	93	0

PŘEHLED O CELKOVÝCH MZDOVÝCH NÁKLADECH V KČ

Název položky		Rozpočet	Skutečnost k 31.12.
PLATY	Provoz	42 118 133	42 118 125
	Věda a výzkum – institucionální podpora – IGS	1 372 000	1 372 000
	Věda a výzkum – NAKI II	1 351 000	1 351 000
	VISK	42 118 133	42 118 125
	Celkem	44 841 133	44 841 125
OON	Provoz	554 000	553 922
	Věda a výzkum – institucionální podpora – IGS	169 000	169 000
	Věda a výzkum – NAKI II	625 000	625 000
	VISK	8 000	8 000
	Celkem	1 356 000	1 355 922
Náhrady v době dočasné pracovní neschopnosti		200 000	482 071
Mzdové prostředky celkem		46 397 133	46 679 118

IČO: 00100595
 Kapitola: 334
 Právní forma: Příspěvková organizace
 Okamžik sestavení: 11.02.2022 12:55:42
 Předmět činnosti: 91020

VÝKAZNICTVÍ PŘÍSPĚVKOVÝCH ORGANIZACÍ

ROZVAHA

Sestavená k 31.12.2021
 (v Kč, s přesností na dvě desetinná místa)

Slezské zemské muzeum
 Nádražní okruh 669/31, 74601 Opava

MÚZO Praha s.r.o.

Jana Horáková
 2022.02.22 12:48:18
 Signer:
 CN=Jana Horáková
 C=O
 O=Slezské zemské muzeum
 Public key:
 RSA/2048 bits

Jméno a příjmení osoby odpovědné za sestavení: Martina DUBOVÁ
 E-mail osoby odpovědné za sestavení: dubova@szm.cz
 Telefon osoby odpovědné za sestavení: 553622999

			1	2	3	4
			ÚČETNÍ OBDOBÍ			
			BĚŽNÉ			MINULÉ (netto)
Položka	Název položky	Syntetický účet	BRUTTO	KOREKCE	NETTO	
AKTIVA	AKTIVA CELKEM		854 667 162,55	233 290 531,51	621 376 631,04	525 984 634,43
A.	Stálá aktiva		703 876 442,91	233 215 762,50	470 660 680,41	443 163 873,44
A.I.	Dlouhodobý nehmotný majetek		4 130 186,51	3 552 351,06	577 835,45	570 379,15
A.I.1.	Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	012	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.2.	Software	013	1 629 050,95	1 081 291,00	547 759,95	514 551,65
A.I.3.	Ocenitelná práva	014	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.4.	Povolenky na emise a preferenční limity	015	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.5.	Drobný dlouhodobý nehmotný majetek	018	1 026 720,91	1 026 720,91	0,00	0,00
A.I.6.	Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek	019	1 474 414,65	1 444 339,15	30 075,50	55 827,50
A.I.7.	Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	041	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.8.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek	051	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.9.	Dlouhodobý nehmotný majetek určený k prodeji	035	0,00	0,00	0,00	0,00
A.II.	Dlouhodobý hmotný majetek		699 730 256,40	229 663 411,44	470 066 844,96	442 577 494,29
A.II.1.	Pozemky	031	29 658 334,21	0,00	29 658 334,21	29 670 076,71
A.II.2.	Kulturní předměty	032	20 827 706,42	0,00	20 827 706,42	19 680 775,02
A.II.3.	Stavby	021	493 369 485,86	137 318 833,82	356 050 652,04	356 182 808,40
A.II.4.	Samostatné hmotné movité věci a soubory hmotných movitých věcí	022	85 770 742,97	62 055 531,77	23 715 211,20	24 647 946,00
A.II.5.	Pěstební celky trvalých porostů	025	0,00	0,00	0,00	0,00
A.II.6.	Drobný dlouhodobý hmotný majetek	028	30 277 639,85	30 277 639,85	0,00	0,00
A.II.7.	Ostatní dlouhodobý hmotný majetek	029	30 674,30	11 406,00	19 268,30	22 628,30
A.II.8.	Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	042	39 795 672,79	0,00	39 795 672,79	12 373 259,86

11.02.2022 12:55:42

			1	2	3	4
			ÚČETNÍ OBDOBÍ			
			BĚŽNÉ			MINULÉ (netto)
Položka	Název položky	Syntetický účet	BRUTTO	KOREKCE	NETTO	
A.II.9.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	052	0,00	0,00	0,00	0,00
A.II.10.	Dlouhodobý hmotný majetek určený k prodeji	036	0,00	0,00	0,00	0,00
A.III.	Dlouhodobý finanční majetek		0,00	0,00	0,00	0,00
A.III.1.	Majetkové účasti v osobách s rozhodujícím vlivem	061	0,00	0,00	0,00	0,00
A.III.2.	Majetkové účasti v osobách s podstatným vlivem	062	0,00	0,00	0,00	0,00
A.III.3.	Dluhové cenné papíry držené do splatnosti	063	0,00	0,00	0,00	0,00
A.III.5.	Termínované vklady dlouhodobé	068	0,00	0,00	0,00	0,00
A.III.6.	Ostatní dlouhodobý finanční majetek	069	0,00	0,00	0,00	0,00
A.IV.	Dlouhodobé pohledávky		16 000,00	0,00	16 000,00	16 000,00
A.IV.1.	Poskytnuté návratné finanční výpomoci dlouhodobé	462	0,00	0,00	0,00	0,00
A.IV.2.	Dlouhodobé pohledávky z postoupených úvěrů	464	0,00	0,00	0,00	0,00
A.IV.3.	Dlouhodobé poskytnuté zálohy	465	16 000,00	0,00	16 000,00	16 000,00
A.IV.5.	Ostatní dlouhodobé pohledávky	469	0,00	0,00	0,00	0,00
A.IV.6.	Dlouhodobé poskytnuté zálohy na transfery	471	0,00	0,00	0,00	0,00
B.	Oběžná aktiva		150 790 719,64	74 769,01	150 715 950,63	82 820 760,99
B.I.	Zásoby		4 060 391,80	0,00	4 060 391,80	4 106 045,73
B.I.1.	Pořízení materiálu	111	0,00	0,00	0,00	0,00
B.I.2.	Materiál na skladě	112	226 242,76	0,00	226 242,76	185 864,75
B.I.3.	Materiál na cestě	119	0,00	0,00	0,00	0,00
B.I.4.	Nedokončená výroba	121	0,00	0,00	0,00	0,00
B.I.5.	Polotovary vlastní výroby	122	0,00	0,00	0,00	0,00
B.I.6.	Výrobky	123	0,00	0,00	0,00	0,00
B.I.7.	Pořízení zboží	131	0,00	0,00	0,00	0,00
B.I.8.	Zboží na skladě	132	3 834 149,04	0,00	3 834 149,04	3 918 980,98
B.I.9.	Zboží na cestě	138	0,00	0,00	0,00	0,00
B.I.10.	Ostatní zásoby	139	0,00	0,00	0,00	1 200,00
B.II.	Krátkodobé pohledávky		60 297 656,31	74 769,01	60 222 887,30	13 949 539,02
B.II.1.	Odběratelé	311	242 132,34	55 715,01	186 417,33	83 263,99
B.II.4.	Krátkodobé poskytnuté zálohy	314	34 667,04	0,00	34 667,04	18 358,04
B.II.5.	Jiné pohledávky z hlavní činnosti	315	0,00	0,00	0,00	0,00
B.II.6.	Poskytnuté návratné finanční výpomoci krátkodobé	316	0,00	0,00	0,00	0,00

			1	2	3	4
			ÚČETNÍ OBDOBÍ			
			BĚŽNÉ			MINULÉ (netto)
Položka	Název položky	Syntetický účet	BRUTTO	KOREKCE	NETTO	
B.II.9.	Pohledávky za zaměstnanci	335	984,28	0,00	984,28	0,00
B.II.10.	Sociální zabezpečení	336	0,00	0,00	0,00	0,00
B.II.11.	Zdravotní pojištění	337	0,00	0,00	0,00	0,00
B.II.12.	Důchodové spoření	338	0,00	0,00	0,00	0,00
B.II.13.	Daň z příjmů	341	0,00	0,00	0,00	0,00
B.II.14.	Ostatní daně, poplatky a jiná obdobná peněžitá plnění	342	0,00	0,00	0,00	0,00
B.II.15.	Daň z přidané hodnoty	343	0,00	0,00	0,00	0,00
B.II.16.	Pohledávky za osobami mimo vybrané vládní instituce	344	0,00	0,00	0,00	0,00
B.II.17.	Pohledávky za vybranými ústředními vládními institucemi	346	0,00	0,00	0,00	0,00
B.II.18.	Pohledávky za vybranými místními vládními institucemi	348	0,00	0,00	0,00	0,00
B.II.28.	Krátkodobé poskytnuté zálohy na transfery	373	0,00	0,00	0,00	0,00
B.II.30.	Náklady příštích období	381	432 364,72	0,00	432 364,72	382 291,46
B.II.31.	Příjmy příštích období	385	6 274,00	0,00	6 274,00	383 364,37
B.II.32.	Dohadné účty aktivní	388	59 559 198,93	0,00	59 559 198,93	13 080 573,16
B.II.33.	Ostatní krátkodobé pohledávky	377	22 035,00	19 054,00	2 981,00	1 688,00
B.III.	Krátkodobý finanční majetek		86 432 671,53	0,00	86 432 671,53	64 765 176,24
B.III.1.	Majetkové cenné papíry k obchodování	251	0,00	0,00	0,00	0,00
B.III.2.	Dluhové cenné papíry k obchodování	253	0,00	0,00	0,00	0,00
B.III.3.	Jiné cenné papíry	256	0,00	0,00	0,00	0,00
B.III.4.	Termínované vklady krátkodobé	244	0,00	0,00	0,00	0,00
B.III.5.	Jiné běžné účty	245	0,00	0,00	0,00	0,00
B.III.9.	Běžný účet	241	86 061 245,92	0,00	86 061 245,92	64 442 102,01
B.III.10.	Běžný účet FKSP	243	170 465,15	0,00	170 465,15	177 763,15
B.III.15.	Ceniny	263	0,00	0,00	0,00	3 000,00
B.III.16.	Peníze na cestě	262	0,00	0,00	0,00	0,00
B.III.17.	Pokladna	261	200 960,46	0,00	200 960,46	142 311,08

Číslo položky	Název položky	Syntetický účet	1	2
			ÚČETNÍ OBDOBÍ	
			BĚŽNÉ	MINULÉ
PASIVA	PASIVA CELKEM		621 376 631,04	525 984 634,43

Číslo položky	Název položky	Syntetický účet	1	2
			ÚČETNÍ OBDOBÍ	
			BĚŽNÉ	MINULÉ
C.	Vlastní kapitál		509 873 319,12	479 334 666,58
C.I.	Jmenní účetní jednotky a upravující položky		470 416 276,25	442 962 429,54
C.I.1.	Jmenní účetní jednotky	401	422 481 573,14	395 540 477,71
C.I.3.	Transfery na pořízení dlouhodobého majetku	403	47 976 267,11	47 463 515,83
C.I.4.	Kurzové rozdíly	405	0,00	0,00
C.I.5.	Oceňovací rozdíly při prvotním použití metody	406	-41 564,00	-41 564,00
C.I.6.	Jiné oceňovací rozdíly	407	0,00	0,00
C.I.7.	Opravy předcházejících účetních období	408	0,00	0,00
C.II.	Fondy účetní jednotky		39 457 042,87	36 372 237,04
C.II.1.	Fond odměn	411	0,00	0,00
C.II.2.	Fond kulturních a sociálních potřeb	412	206 704,15	156 724,15
C.II.3.	Rezervní fond tvořený ze zlepšeného výsledku hospodaření	413	400 000,00	400 000,00
C.II.4.	Rezervní fond z ostatních titulů	414	12 105,26	0,00
C.II.5.	Fond reprodukce majetku, fond investic	416	38 838 233,46	35 815 512,89
C.III.	Výsledek hospodaření		0,00	0,00
C.III.1.	Výsledek hospodaření běžného účetního období		0,00	0,00
C.III.2.	Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení	431	0,00	0,00
C.III.3.	Výsledek hospodaření předcházejících účetních období	432	0,00	0,00
D.	Cizí zdroje		111 503 311,92	46 649 967,85
D.I.	Rezervy		0,00	0,00
D.I.1.	Rezervy	441	0,00	0,00
D.II.	Dlouhodobé závazky		60 601 134,44	27 086 992,65
D.II.1.	Dlouhodobé úvěry	451	0,00	0,00
D.II.2.	Přijaté návratné finanční výpomoci dlouhodobé	452	0,00	0,00
D.II.4.	Dlouhodobé přijaté zálohy	455	2 412,65	2 412,65
D.II.7.	Ostatní dlouhodobé závazky	459	0,00	0,00
D.II.8.	Dlouhodobé přijaté zálohy na transfery	472	60 598 721,79	27 084 580,00
D.III.	Krátkodobé závazky		50 902 177,48	19 562 975,20
D.III.1.	Krátkodobé úvěry	281	0,00	0,00
D.III.4.	Jiné krátkodobé půjčky	289	0,00	0,00
D.III.5.	Dodavatelé	321	4 815 058,14	2 729 642,28
D.III.7.	Krátkodobé přijaté zálohy	324	25 200,00	411 000,00
D.III.9.	Přijaté návratné finanční výpomoci krátkodobé	326	0,00	0,00

Číslo položky	Název položky	Syntetický účet	1	2
			ÚČETNÍ OBDOBÍ	
			BĚŽNÉ	MINULÉ
D.III.10.	Zaměstnanci	331	3 988 028,00	3 665 290,00
D.III.11.	Jiné závazky vůči zaměstnancům	333	0,00	0,00
D.III.12.	Sociální zabezpečení	336	1 548 735,00	1 463 067,00
D.III.13.	Zdravotní pojištění	337	670 376,00	631 986,00
D.III.14.	Důchodové spoření	338	0,00	0,00
D.III.15.	Daň z příjmů	341	0,00	0,00
D.III.16.	Ostatní daně, poplatky a jiná obdobná peněžitá plnění	342	457 344,00	692 269,00
D.III.17.	Daň z přidané hodnoty	343	5 481,00	0,00
D.III.18.	Závazky k osobám mimo vybrané vládní instituce	345	0,00	0,00
D.III.19.	Závazky k vybraným ústředním vládním institucím	347	2 505,58	2 290,58
D.III.20.	Závazky k vybraným místním vládním institucím	349	0,00	0,00
D.III.32.	Krátkodobé přijaté zálohy na transfery	374	19 062 015,66	6 602 126,41
D.III.35.	Výdaje příštích období	383	3 037 881,81	2 699 543,49
D.III.36.	Výnosy příštích období	384	39 726,57	156 652,95
D.III.37.	Dohadné účty pasivní	389	334 604,74	389 266,00
D.III.38.	Ostatní krátkodobé závazky	378	16 915 220,98	119 841,49

Sestavil: ING. TATJANA PRŮCHOVÁ, EKONOM MARTINA DUBOVÁ, HC. ÚČETNÍ		Razítko: KONTROLOVAL: ING. PAVLA POLDOBOVÁ VÝPOČETNÍ OČS, KUCHAŘKA	Schválil: MGR. JANA HORÁKOVÁ, ŘEDITELKA
Telefon: 553 622 999			Telefon: 553 622 999
Datum a podpis: 14.2.2022			Datum a podpis: 14.2.2022

SLEZSKÉ ZEMSKÉ MUZEUM
 Nádražní okruh 31
 746 01 OPAVA

-2-

IČO: 00100595
 Kapitola: 334
 Právní forma: Příspěvková organizace
 Okamžik sestavení: 11.02.2022 12:56:28
 Předmět činnosti: 91020

VÝKAZNICTVÍ PŘÍSPĚVKOVÝCH ORGANIZACÍ

MÚZO Praha s.r.o.

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY

Sestavený k 31.12.2021
 (v Kč, s přesností na dvě desetinná místa)

Slezské zemské muzeum
 Nádražní okruh 669/31, 74601 Opava

Jméno a příjmení osoby odpovědné za sestavení: Martina DUBOVÁ
 E-mail osoby odpovědné za sestavení: dubova@szm.cz
 Telefon osoby odpovědné za sestavení: 553622999

Číslo položky	Název položky	Syntetický účet	1	2	3	4
			ÚČETNÍ OBDOBÍ			
			BĚŽNÉ		MINULÉ	
			Hlavní činnost	Hospodářská činnost	Hlavní činnost	Hospodářská činnost
A.	NÁKLADY CELKEM		109 800 941,12	0,00	100 413 886,80	0,00
A.I.	Náklady z činnosti		109 765 030,44	0,00	100 405 652,87	0,00
A.I.1.	Spotřeba materiálů	501	1 428 804,75	0,00	2 442 261,46	0,00
A.I.2.	Spotřeba energie	502	4 382 004,75	0,00	4 905 617,03	0,00
A.I.3.	Spotřeba jiných neskladovatelných dodávek	503	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.4.	Prodané zboží	504	244 166,08	0,00	264 190,56	0,00
A.I.5.	Aktivace dlouhodobého majetku	506	-111 209,00	0,00	-16 620,68	0,00
A.I.6.	Aktivace oběžného majetku	507	-54 450,00	0,00	-21 417,00	0,00
A.I.7.	Změna stavu zásob vlastní výroby	508	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.8.	Opravy a udržování	511	19 468 460,73	0,00	8 515 534,81	0,00
A.I.9.	Cestovné	512	461 461,30	0,00	477 959,63	0,00
A.I.10.	Náklady na reprezentaci	513	90 623,20	0,00	99 873,48	0,00
A.I.11.	Aktivace vnitroorganizačních služeb	516	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.12.	Ostatní služby	518	6 628 534,48	0,00	6 282 468,74	0,00
A.I.13.	Mzdové náklady	521	46 679 118,00	0,00	45 973 428,00	0,00
A.I.14.	Zákonné sociální pojištění	524	15 149 746,00	0,00	14 907 432,00	0,00
A.I.15.	Jiné sociální pojištění	525	124 116,00	0,00	118 332,00	0,00
A.I.16.	Zákonné sociální náklady	527	2 537 819,10	0,00	2 337 502,90	0,00
A.I.17.	Jiné sociální náklady	528	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.18.	Daň silniční	531	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.19.	Daň z nemovitostí	532	9 700,00	0,00	9 700,00	0,00
A.I.20.	Jiné daně a poplatky	538	10 500,00	0,00	12 621,00	0,00

11.02.2022 12:56:28

			1	2	3	4
			ÚČETNÍ OBDOBÍ			
			BĚŽNÉ		MINULÉ	
Číslo položky	Název položky	Syntetický účet	Hlavní činnost	Hospodářská činnost	Hlavní činnost	Hospodářská činnost
A.I.22.	Smluvní pokuty a úroky z prodlení	541	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.23.	Jiné pokuty a penále	542	0,00	0,00	1 500,00	0,00
A.I.24.	Dary a jiná bezúplatná předání	543	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.25.	Prodaný materiál	544	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.26.	Manka a škody	547	3 819,28	0,00	0,00	0,00
A.I.27.	Tvorba fondů	548	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.28.	Odpisy dlouhodobého majetku	551	10 470 225,20	0,00	10 377 843,00	0,00
A.I.29.	Prodaný dlouhodobý nehmotný majetek	552	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.30.	Prodaný dlouhodobý hmotný majetek	553	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.31.	Prodané pozemky	554	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.32.	Tvorba a zúčtování rezerv	555	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.33.	Tvorba a zúčtování opravných položek	556	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.34.	Náklady z vyřazených pohledávek	557	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.35.	Náklady z drobného dlouhodobého majetku	558	1 615 767,39	0,00	3 060 487,52	0,00
A.I.36.	Ostatní náklady z činnosti	549	625 823,18	0,00	656 938,42	0,00
A.II.	Finanční náklady		35 910,68	0,00	8 233,93	0,00
A.II.1.	Prodané cenné papíry a podíly	561	0,00	0,00	0,00	0,00
A.II.2.	Úroky	562	0,00	0,00	0,00	0,00
A.II.3.	Kurzové ztráty	563	35 910,68	0,00	8 233,93	0,00
A.II.4.	Náklady z přecenění reálnou hodnotou	564	0,00	0,00	0,00	0,00
A.II.5.	Ostatní finanční náklady	569	0,00	0,00	0,00	0,00
A.III.	Náklady na transfery		0,00	0,00	0,00	0,00
A.III.1.	Náklady vybraných ústředních vládních institucí na transfery	571	0,00	0,00	0,00	0,00
A.III.2.	Náklady vybraných místních vládních institucí na transfery	572	0,00	0,00	0,00	0,00
A.V.	Daň z příjmů		0,00	0,00	0,00	0,00
A.V.1.	Daň z příjmů	591	0,00	0,00	0,00	0,00
A.V.2.	Dodatečné odvody daně z příjmů	595	0,00	0,00	0,00	0,00

			1	2	3	4
			ÚČETNÍ OBDOBÍ			
			BĚŽNÉ		MINULÉ	
Číslo položky	Název položky	Syntetický účet	Hlavní činnost	Hospodářská činnost	Hlavní činnost	Hospodářská činnost
B.	VÝNOSY CELKEM		109 800 941,12	0,00	100 413 886,80	0,00
B.I.	Výnosy z činnosti		6 067 011,07	0,00	8 363 161,50	0,00
B.I.1.	Výnosy z prodeje vlastních výrobků	601	0,00	0,00	0,00	0,00
B.I.2.	Výnosy z prodeje služeb	602	3 712 372,77	0,00	5 305 416,40	0,00
B.I.3.	Výnosy z pronájmu	603	442 522,00	0,00	499 293,20	0,00
B.I.4.	Výnosy z prodaného zboží	604	336 586,56	0,00	315 740,84	0,00
B.I.8.	Jiné výnosy z vlastních výkonů	609	30 870,00	0,00	16 840,00	0,00
B.I.9.	Smluvní pokuty a úroky z prodlení	641	0,00	0,00	0,00	0,00
B.I.10.	Jiné pokuty a penále	642	0,00	0,00	0,00	0,00
B.I.11.	Výnosy z vyřazených pohledávek	643	0,00	0,00	0,00	0,00
B.I.12.	Výnosy z prodeje materiálu	644	0,00	0,00	0,00	0,00
B.I.13.	Výnosy z prodeje dlouhodobého nehmotného majetku	645	0,00	0,00	0,00	0,00
B.I.14.	Výnosy z prodeje dlouhodobého hmotného majetku kromě pozemků	646	0,00	0,00	0,00	0,00
B.I.15.	Výnosy z prodeje pozemků	647	0,00	0,00	0,00	0,00
B.I.16.	Čerpání fondů	648	999 149,20	0,00	1 662 501,67	0,00
B.I.17.	Ostatní výnosy z činnosti	649	545 510,54	0,00	563 369,39	0,00
B.II.	Finanční výnosy		842,99	0,00	25 082,15	0,00
B.II.1.	Výnosy z prodeje cenných papírů a podílů	661	0,00	0,00	0,00	0,00
B.II.2.	Úroky	662	0,00	0,00	0,00	0,00
B.II.3.	Kurzové zisky	663	842,99	0,00	25 082,15	0,00
B.II.4.	Výnosy z přecenění reálnou hodnotou	664	0,00	0,00	0,00	0,00
B.II.6.	Ostatní finanční výnosy	669	0,00	0,00	0,00	0,00
B.IV.	Výnosy z transferů		103 733 087,06	0,00	92 025 643,15	0,00
B.IV.1.	Výnosy vybraných ústředních vládních institucí z transferů	671	103 733 087,06	0,00	92 025 643,15	0,00
B.IV.2.	Výnosy vybraných místních vládních institucí z transferů	672	0,00	0,00	0,00	0,00

